

**АТТЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ СЕМИНАРЫ
МЕЖДУНАРОДНЫЙ СЕМИНАР
INTERNATIONAL SEMINAR**

**«ТӘРБИЕ. ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ.
ИННОВАЦИЯЛАР»**

**«ВОСПИТАНИЕ. ТВОРЧЕСТВО. ИННОВАЦИИ»
«EDUCATION. CREATIVITY. INNOVATIONS»**

**20.12.2022
14.00**

**ПРЯМОЙ
ЭФИР**

zoom

facebook

Bobek Ortalygy

@bobekortalygy

@school_bobek

Сборник материалов семинара

БӘБЕК

20.12.2022
14.00

ПРЯМОЙ
ЭФИР

zoom

facebook

«ТӘРБИЕ. ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ. ИННОВАЦИЯЛАР» АТТЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ СЕМИНАРЫ МЕЖДУНАРОДНЫЙ СЕМИНАР: «ВОСПИТАНИЕ. ТВОРЧЕСТВО. ИННОВАЦИИ» INTERNATIONAL SEMINAR: «EDUCATION. CREATIVITY. INNOVATIONS»

**Файзуллина
Байы Викторовна**
Генеральный директор РГКП
ННПООЦ «Бәбек», Казахстан

Каримова Раушан Бейдалиевна
Доктор психологических наук,
профессор, врач-психовневролог,
психолог-практик, Казахстан

Курпебаева Шамшия Кабановна
учитель английского языка,
«педагог-мастер», руководитель
полязыкового центра «Я-полиглот»
гимназии «Бәбек», Казахстан

**Каретникова
Анастасия Сергеевна**
учитель русского языка (Аничков
лицей) г. С.-Петербург, Россия

Егорова Дарья Юрьевна
педагог дополнительного
образования (пресс-центр
«Поколение»), г. С.-Петербург,
Россия

Сазонов Евгений Юрьевич
художественный руководитель Театра Ювошеского
Творчества, педагог доп. образования высшей
квалификационной категории, заслуженный работник
культуры России, Отличник народного просвещения г.
С.-Петербург, Россия

Ювентини Татьяна Александровна
Генеральный директор АНО ДПО «АСИР»,
руководитель департамента образования
ООО «ЛИНТЕХ» ИЦ «ТЕХНОПАРК»
Сколково,
Москва, Россия

Колосов Иван Михайлович
заведующий отделом техники, учитель
информатики (Аничков лицей)
г. С.-Петербург, Россия

Алексева Мария Петровна
заместитель директора по научно-
методической работе МБНОУ «Октемский
НОЦ имени М.Е.Николаева» Россия

Лихачева Анна Николаевна
учитель иностранного языка МАОУ
лицей № 5, г. Ставрополь,
Ставропольский край Россия

Чалова Татьяна Ивановна
учитель начальных классов МБОУ СОШ
№8 села Горво заводского,
Ставропольский край, Россия

Кенжалиева Гүлжанат Абатқызы
учитель казахского языка и
литературы, г. Кызылорда,
Казахстан

Құрмантай Карина Манасқызы
учитель, гимназия №105
им. У. Дивядосова, г. Алматы
Казахстан

Утешева Лайла Адилхановна
учитель английского языка
Школа-лицей №7, г. Кызылорда
Казахстан

БАҒДАРЛАМАСЫ/ ПРОГРАММА/ PROGRAM
«Тәрбие. Шығармашылық. Инновациялар.»
атты халықаралық семинардың
Международного семинара «Воспитание.
Творчество. Инновации.»
of International Seminar «Education. Creativity.
Innovations»

Өткізу күні/Дата проведения/ Date of event : 20.12.2022

Өткізу уақыты/ Время проведения/ Time: 14.00-16.30

Өткізу орны /Место проведения/Location:

«Бөбек» ҰҒПББСО РМҚК, ZOOM платформасында/
РГКП ННПООЦ «Бөбек», платформа ZOOM/ State
Enterprise National scientific-practical, health-improving
Centre «Bobek», ZOOM platform

Қатысушылар/Участники/ Participants: ҚР Оқу-
ағарту министрлігінің өкілдері, «Бөбек» ҰҒПББСО-ның
қызметкерлері, орта білім беру ұйымдарының
педагогтері/ представители МОН РК сотрудники
ННПООЦ «Бөбек», зарубежные партнеры, педагоги
организаций среднего образования/ representatives of the
Ministry of Education of the Republic of Kazakhstan,
employees of the Centre «Bobek», foreign partners, teachers
of secondary and high education.

Регистрация участников/ Registration: на платформе
Google /On the Google platform

Регламент выступления/ Time limit for speakers: 5-7
минут /5-7 minutes

**Халықаралық семинардың мақсаты /Цель
семинара/ The purpose of the international seminar:**

Мұғалімдер, балалар және ата-аналар қауымы
нәтижесінде инновациялар арқылы білім мен тәрбие
берудің құзыреттілік моделін теориялық және
практикалық тұрғыдан жүзеге асыру.

Теоретическая и практическая реализация
компетентностной модели обучения и воспитания через
инновации как результат содружества педагогов, детей и
родителей.

Theoretical and practical implementation of the competence-
based model of education and upbringing through innovation
as a result of the community of teachers, children and parents.

Секциялар /Секции/ Sections:

1. Мектептегі білім берудің жаңа технологиялары
мен заманауи тенденциялары.
Новые воспитательные технологии и современные
тенденции воспитания в школе.
New educational technologies and modern trends in
education at school
2. Мектепте көптілді кеңістікті дамыту.
Развитие полиязыкового пространства в школе.
Development of a multilingual space at school
3. Оқу процесін жетілдіру ретінде оқу лайфхактары
Учебный лайфхак как совершенствование
учебного процесса.
Learning life hack as an improvement of the
educational process
4. Стартап-жобалар, STEM&STEAM-білім беру,
робототехника және заманауи мектепте
бағдарламалау.

Стартап-проекты, STEM&STEAM – образование, робототехника и программирование в современной школе.

Startup projects, STEM&STEAM - education, robotics and programming in a modern school.

5. Шығармашылық дарынды балалармен жұмыс істеудің негізі ретінде

Творчество как основа работы с одаренными детьми.

Creativity as the basis for working with gifted children

14.00-14.05	«Бөбек» орталығы туралы бейнекөрсетілім Видеоролик о Центре «Бөбек»
14.05-14.07	Семинардың қатысушыларына «Бөбек» ҰҒПББҰО бас директоры Файзуллина Баян Викторовнаның құттықтау сөзі Приветственное слово Генерального директора «ННПООЦ «Бөбек» Файзуллиной Баян Викторовны к участникам семинара
14.08-14.11	Комитет басшысының құттықтау сөзі ҚР Оқу-ағарту министрлігі Сейітов Аман Бақтыбайұлы семинарға қатысушыларға құттықтау сөзі. Приветственное слово руководителя комитета Министерства просвещения РК Сеитова Амана Бахтыбаевича к участникам семинара

14.12-14.15	Каримова Раушан Бейдалиевна , психология ғылымдарының докторы, профессор, психоневролог, психолог-практик, Алматы қ. Қазақстан / доктор психологических наук, профессор, врач-психоневролог, психолог-практик. г.Алматы, Казахстан Тақырыбы / Тема: «Екі тілді ортада сөйлеуді дамытудың нейролингвистикалық мәселелері» / «Нейролингвистические проблемы развития речи в Двуязычной среде»
14.20-14.30	Курпебаева Шамшия Каблановна , ағылшын тілі мұғалімі, «педагог-шебер», «Мен полиглотпын» көптілділік орталығының жетекшісі. Алматы қ. Қазақстан / учитель английского языка, «педагог-мастер», руководитель полиязыкового центра «Я-полиглот». г.Алматы Казахстан, Тақырыбы / Тема: «School_bobek мектебінде көптілді кеңістіктің инновациялық білім беру моделін дамыту» / «Развитие инновационной образовательной модели полиязыкового пространства в школе school_bobek»
14.30-14.40	Каретникова Анастасия Сергеевна – орыс тілі мұғалімі (Аничков лицейі) С.-Петербург қ., Ресей / учитель русского языка (Аничков лицей) г. С.-Петербург, Россия

	Тақырыбы / Тема: «Оқушылардың ғылыми еріктілігі заманауи білім беру технологиясы ретінде» / «Научное волонтерство учащихся как современная воспитательная технология»
14.40-14.50	Егорова Дарья Юрьевна – қосымша білім беру педагогі («Поколение» баспасөз орталығы), С.-Петербург қ., Ресей / педагог дополнительного образования (пресс-центр «Поколение»), г. С.-Петербург, Россия Тақырыбы / Тема: «Оқу лайфхактары оқушылардың журналистика сабақтарында шығармашылықты дамыту тәсілі ретінде» / «Учебные лайфхаки как способ развития креативности на занятиях по журналистике у школьников»
14.50-15.00	Колосов Иван Михайлович – техника бөлімінің меңгерушісі, информатика мұғалімі (Аничков лицейі) С.-Петербург қ., Ресей / заведующий отделом техники, учитель информатики (Аничков лицей) г. С.-Петербург, Россия Тақырыбы / Тема: «3D технологиясы STEAM білім берудегі құрал ретінде» / «3D технологии как инструменты в STEAM-образовании»
15.00-15.10	Сазонов Евгений Юрьевич – жасөспірімдер шығармашылығы театрының көркемдік жетекшісі, жоғары біліктілік

	санатындағы қосымша білім беру педпгогі, Ресейдің еңбек сіңірген мәдениет қызметкері, халық ағарту ісінің үздігі С.-Петербург қ., Ресей / художественный руководитель Театра Юношеского Творчества, педагог дополнительного образования высшей квалификационной категории, заслуженный работник культуры России, Отличник народного просвещения г. С.-Петербург, Россия Тақырыбы / Тема: «Театр дарынды балалармен жұмыс істеудің дамытушы ортасы ретінде (Санкт-Петербургтегі жасөспірімдер шығармашылығы театрының тәжірибесінен СПбГДТЮ)» / «Театр как развивающая среда для работы с одаренными детьми (из опыта работы Театра юношеского творчества СПбГДТЮ)»
15.10-15.20	Ювентин Татьяна Александровна – «АНО» ДПО АҚ Бас директоры, «ЛИНТЕХ» ЖШҚ білім департаментінің басшысы ИЦ Сколково, Мәскеу, Ресей «Сколково» инновациялық орталығы, «ТЕХНОПАРК» / Генеральный директор АНО ДПО «АСИ», руководитель департамента образования ООО «ЛИНТЕХ» ИЦ Сколково, Москва, Россия Инновационный центр «Сколково», «ТЕХНОПАРК»

	Тақырыбы / Тема: «Халықаралық ғылыми-техникалық, жүйелік-инженерлік конкурс – «НТСИ-SkAPT» балалар және жастар инновациялық жобаларының акселераторы» / «Международный научно-технический, системно-инженерный конкурс-акселератор детских и молодежных инновационных проектов «НТСИ-SkAPT»»
15.20-15.30	Чалова Татьяна Ивановна – бастауыш сынып мұғалімі МБОУ №8 ЖОМ Горнозаводский ауылы, Ставрополь өлкесі Ресей / учитель начальных классов МБОУ СОШ №8 села Горнозаводского, Ставропольский край Россия Тақырыбы / Тема: «Тәрбие жұмысы жүйесіндегі инновациялық технологиялар» / «Инновационные технологии в системе воспитательной работы»
15.30-15.40	Лихачева Анна Николаевна – шет тілі мұғалімі МАОУ лицей № 5, Ставрополь қ., Ставрополь өлкесі, Ресей / учитель иностранного языка МАОУ лицей № 5, г. Ставрополя, Ставропольский край Россия Тақырыбы / Тема: «Заманауи сабақты ұйымдастыру ерекшеліктері (заманауи

	білім беру технологияларын енгізу)» / «Особенности организации современного урока (внедрение современных образовательных технологий)»
15.40-15.50	Алексеева Марина Петровна – «М. Е. Николаев атындағы Октем НОЦ» МБОУ директорының ғылыми-әдістемелік жұмысы жөніндегі орынбасары, Ресей / заместитель директора по научно-методической работе МБНОУ «Октемский НОЦ имени М.Е.Николаева» Россия Тақырыбы / Тема: «Бейіндік ІТ білім берудің дербестендірілген моделі» / «Персонализированная модель профильного ІТ образования»
15.50-16.00	Кенжалиева Гүлжанат Абатқызы – қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің мұғалімі, Қызылорда қ., Қазақстан / учитель казахского языка и литературы, г. Кызылорда, Казахстан Тақырыбы / Тема: «Қазақ тілі мен әдебиетін заманауи оқыту» / «Современное обучение казахскому языку и литературе»
16.00-16.10	Қурмантай Карина Манасқызы – Ораз Жандосов атындағы №105 гимназия. Алматы қ. Қазақстан / №105 гимназия им. Ураза Джандосова г.Алматы Казахстан

	Тақырыбы / Тема: «Қазақ тілі сабағында интерактивті тапсырма құру сервистерін пайдалану» / «Использование сервисов создания интерактивных заданий на уроках казахского языка»
16.10-16.20	Утешова Лайла Адилхановна – №7 мектеп-лицейінің ағылшын тілі мұғалімі, Қызылорда қаласы, Қазақстан / учитель английского языка школа-лицей №7, город Кызылорда, Казахстан Тақырыбы / Тема: «Орта мектепте ағылшын тілін оқытудағы міндеттерге негізделген оқыту» / «Task – based learning in teaching English at a secondary school»
16.20-16.30	Семинарды қорытындылау Подведение итогов семинара

БҚО
Бөкей Ордасы ауданы
Хан Ордасы ауылы
Жәңгір хан атындағы ЖОББМ-нің
Музыка пәні мұғалімі Р. Ж. Алмурзина

«Заманауи технологияларды пайдалану – заман талабы»

XXI ғасыр-озық технологиялар ғасыры. Сондықтан білім беру жүйесінде жаңа технологияларды тиімді пайдалану заман талабы. Әсіресе шет тілін үйренуде мұның пайдасы өте зор. Себебі: тіл үйрену арқылы адам бүкіл бір ұлттың мәдениеті мен әлеуметін қатар үйренеді. Адам көру, есту арқылы тіл қолданушылардың мәдениетін тезірек сезінеді.

Жаңа білім парадигмасы бірінші орынға баланың білімін, білігі мен дағдысын ғана емес, оның жеке бас тұлғасын, білім алу арқылы азамат ретінде дамуын қойып отыр. Жаңаша оқыту технологиясы-белгіленген мақсатқа нәтижелі қол жеткізуді қамтамасыз етуде оқытудың формасы әдістері мен құралдарын ашып көрсетіп, оқу бағдарламасында белгіленген оқытудың мазмұнын жүзеге асыру тәсілі. Оқытуды жаңаша ұйымдастыруда мына міндеттерді қамтуы тиіс:

- Оқушыларды оқу үрдісін басқаруға қатыстыру;
- Ұжымдық іс-әрекетті ортақ қарым-қатынас құралы ету;
- Деңгейіне қарап саралап, ерекшелігіне қарап даралап оқыту.

Жаңаша оқыту технологияларының бірі-«Оқу мен жазу арқылы сын тұрғысынан ойлауды дамыту» технологиясы технологиялардың ішіндегі шоқтығы биік, ерекшелігі сол, құнды технология. Білім тек білім беріп қана қоймай, сондай-ақ алған білімін әлеуметтік бейімделу үдерісінде пайдалануға икемделуі керек делінген жолдауда.

Жаңа технологияның бізге ұсынып отырған тағы бір жетістігі бұл әрине мультимедиялық оқулығымыз-электрондық оқулық. Электрондық оқулықты пайдалану мұғалімнің ғылыми әдістемелік потенциалын дамытып, оның сабақ үстіндегі еңбегін жеңілдетеді. Оқытудың әр сатысында компьютерлік тесттер арқылы оқушыны жекелей бақылауды, графикалық бейнелеу, мультимедиялық, бейне және дыбыс бөлімдерінің бағдарламасы бойынша алатын жаңалықтарды іске асыруға көп көмегін тигізеді. Электронды оқулық таңдап алынған хабарды көшіруге мүмкіншілік туғызады. Электронды оқулық арқылы түрлі суреттер, видеокөріністер және музыка тыңдатып көрсетуге болады. Меңгерілуі қиын сабақтарды компьютердің

көмегімен оқушыларға ұғындырса, жаңа тақырыпқа деген баланың құштарлығы оянады.

Ақпараттық технология-ақпараттарды жинау, сақтау және өңдеу үшін бір технологиялық тізбекте біріктірілген әдістер-технологиялық құралдардың жиынтығы. Мектепте компьютермен жұмыс істеу өте пайдалы. Өйткені нашар оқитын оқушының өзі компьютермен жұмыс істеуге қызығады. Заман талабына сай техникалық құралдарды ағылшын тілі сабақтарында қолдану-мұғалім жетістігіне апаратын тиімді жол.

Компьютер арқылы оқыту мынадай міндеттерді қамтиды:

- Оқушылардың компьютерлік сауаттылығын ашу;
- Оқыту-тәрбиелеу үрдісіндегі ақпараттық алмасу сипатын айқындау;
- Дайын бағдарламаларды қолдана білу шеберлігін арттыру
- Ойлау қабілетін арттыру;
- Ойлау қабілетін дамыту;
- Оқушының сабаққа деген қызығушылығы арттырады.

Сабақ беру – үйреншікті жай шеберлік емес, ол үнемі жаңаны табатын өнер» — деп бес арысымыздың бірі Ж. Аймауытов айтқандай, ұстаз әрқашан сабақты қызықты етіп, түрлендіріп өткізіп отыруы тиіс. Сонда оқушылардың пәнге

қызығушылығы артып, өз беттерінше ізденіске ұмтылады.

Әр сабақта сөз әрекетінің төрт түрі қолданылады: тыңдалым, сөйлесім, оқылым, жазылым. Әр сабақ төмендегілерді қамтиды.

-компьютермен үзіліссіз тілдік қарым-қатынас

-компьютер оқушының өзіндік жұмысын ұйымдастырады.

-компьютер оқытудың аудио және бейнеқұралдардың мүмкіндіктерін табысты байланыстырады.

Сабақ арасында ойын элементтерін тиімді пайдалану олардың сабаққа деген қызығушылықтарын арттыра түседі, әрі баланың бойындағы қабілеттерді, ойлау мүмкіндіктерін анықтауға мүмкіндік береді, мұғалім мен оқушының арасындағы психологиялық кедергіні бұзып, теңдік сезіледі. Ұялшақ, жасқаншақ оқушылар ойын барысында белсенді серік болуға мүмкіндік алады.

Ақпараттық коммуникациялық технологиялардың бірі-Интернет. Интернет оқу үрдісін жеңілдетіп, сабақты қызықты, әрі тиімді ұйымдастыруға, оқу-білім сапасын көтеру үшін көптеген мүмкіндіктер береді.

- ❖ Сұраныс бойынша ақпарат алу;
- ❖ Интернет тараптарында берілген пән бойынша тапсырмалар мен жаттығулар орындау;
- ❖ Тест жұмыстарын ұйымдастыру;
- ❖ Сабаққа байланысты ақпарат көздерін табу;
- ❖ Жобалар дайындау;
- ❖ Электронды пошта арқылы керек жермен тез хабарласу.

Бүгінгі күні барлық елдер жоғары сапалы білім жүйесімен жұмыс істеуде. Өйткені қазіргі заманда елдің бәсекеге қабілеттілігі оның азаматтарының парасаттылығымен анықталады, сондықтан білім беру жүйесі болашақтың талабына сәйкес дамуы тиіс. Оқушыларды заманауи әдіс –тәсілдермен оқытып, ой –өрісі кең, саналы, еркін азамат етіп тәрбиелеу қажеттілігі де осы себептен туындап отыр. Оның үстіне білім берудің жүйесін қарқынды дамытқан бұл үрдістің жалпы білім беретін мектептерге де енгізіле бастауы көңілді қуантады.

Жаңартылған оқу бағдарламасының құрылымын, мақсат-міндеттерін меңгерту. Жаңартылған оқу бағдарламасы, оқу жоспарлары, тілдік дағдылар, педагогикалық әдіс-тәсілдер және белсенді оқыту технологиялары бәрі де қорыта айтқанда, аталмыш бағдарламаның мәні, баланың функционалды сауаттылығын қалыптастыру. Оқушы өзінің мектеп қабырғасында алған білімін өмірінде қажетке асыра білуі керек. Сол үшін де бұл бағдарламаның негізі «Өмірмен байланыс» ұғымына құрылған. Ұстаздарға үлкен жауапкершілік міндеттелді. Оқушылардың бойына ХХІ ғасырда өмірдің барлық салаларында табысты болу үшін, қажетті дағдыларды дарыту үшін, мұғалімдер тынымсыз еңбектену керек. Жаңартылған оқу бағдарламасы аясында тек өз пәнін, өз мамандығын шексіз сүйетін, бала үшін

ұстаз ғұмырын күдіретті деп санайтын білімді мұғалімдер ғана жұмыс істей алады. Үйренгеніміз де, үйренеріміз де көп. Қазіргі заман мұғалімнен тек өз пәнінің терең білгірі болуы емес, тарихи танымдық педагогикалық-психологиялық сауаттылық, саяси экономикалық білімділік және ақпараттық сауаттылық талап етілуде.

Бі. Алтынсарин: «Мұғалімдік мамандық – бұл адамтану, адамның күрделі және қызықты, шым-шытырағы мол рухани жан дүниесіне үңіле білу. Педагогикалық шеберлік пен педагогикалық өнер, ол – даналықты жүректен ұға білу болып табылады» — деген екен.

Қолданылған әдебиет:

Подласый И.П. Совершенствования методов обучения. в кн.: Выбор методов обучения в средней школе / под ред. Ю.К. Бабанской. Москва, 1991.

Бабанский Ю.К. Оптимизация учебно воспитательного процесса. Методические основы. Москва, 1982.

Курт Мередит, Джинни Стил, Чарльз Тэмпл, Скот Уолтер. Оқу мен жазу арқылы сын тұрғысынан ойлауды дамыту. Әдістемелік құрал. Алматы, 2000.

**«Тәрбие. Шығармашылық. Инновациялар»
«Воспитание. Творчество. Инновации»
«Education. Creativity. Innovations»
РАЗВИТИЕ ИННОВАЦИОННОЙ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ МОДЕЛИ ПОЛИЯЗЫКОВОГО
ПРОСТРАНСТВА В ШКОЛЕ @school_bobek**

Курпебаева Ш.К.
учитель английского языка, педагог-мастер,
руководитель Полиязыкового центра «Я – полиглот»
ННПООЦ «Бөбек», @school_bobek г. Алматы

Аннотация

В статье затронуты пути создания благоприятной полиязыковой среды, способы вовлечения обучающихся как в учебный процесс, так и во внеучебные мероприятия, основанные на деятельностном подходе, овладение языками посредством творчества, согласно возрастным особенностям и языкового уровня учащихся.

Ключевые слова

Полиязычие, сотворчество, сотрудничество, содружество, учебный лайфхак, познавательная рубрика, деятельностный подход.

Инвестиции в образование, развитие человеческого капитала, являются ключом к благосостоянию общества в целом.

Закон Республики Казахстан от 11 июля 1997 года № 151-І/О устанавливает правовые основы функционирования языков для их изучения и развития, обеспечивает одинаково уважительное отношение ко всем, без исключения, употребляемым в Республике Казахстан языкам.[1]

2022 год в нашей стране объявлен президентом Годом детей, примечательно, что этот год является знаменательным и для нашей любимой школы @school_bobek - 25 ление Центра «Бөбек», где я веду свою педагогическую деятельность более 18 лет в качестве учителя английского языка и руководителя Полиязыкового центра «Я – полиглот». Хочу поделиться своим опытом продуктивного взаимодействия с детьми, родителями и педагогами школы, который активно освещается в одной из рубрик нашего школьного аккаунта @school_bobek под названием «Шаттық шуағы іс-шаралары» – «Радужные события» - «Rainbow events»

Шаттық шуағы іс-шаралары кестесі / График радужных событий / Rainbow events
2021 - 2022 учебный год

№	Тема мероприятия	Дарқан	Жылқы	Жылы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы
1	Түркістан аймағы «Білім – озық ұрпақ»	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы
2	Қазақстан Республикасы «Білім – озық ұрпақ»	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы
3	Қазақстан Республикасы «Білім – озық ұрпақ»	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы
4	Қазақстан Республикасы «Білім – озық ұрпақ»	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы
5	Қазақстан Республикасы «Білім – озық ұрпақ»	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы
6	Қазақстан Республикасы «Білім – озық ұрпақ»	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы
7	Қазақстан Республикасы «Білім – озық ұрпақ»	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы
8	Қазақстан Республикасы «Білім – озық ұрпақ»	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы	Жылқы

СОТВОРЧЕСТВО Чудо-детей и Чудо-учителей @school_bobek

«Шаттық шуағы іс-шаралары» – «Радужные события» - «Rainbow events»

В рамках реализации Закона о Языках РК в школе @school_bobek ННПООЦ «Бөбек» разрабатывается ежегодный план работы Полиязыкового центра «Я – полиглот», где освещение всех мероприятий, проводится на 3 языках, не исключая другие языки народа Казахстана. Центр ведет свою учебную и творческую деятельность с 2014 учебного года. В состав центра входят руководители методических объединений по различным предметам, руководитель Центра по работе с

одаренными детьми, Пресс Центр, психолог, библиотекарь, творческие учащиеся и учителя предметники школы.

Целью центра является содействие внедрению и развитию инновационной образовательной модели полиязыкового пространства в школе @school_bobek в сотрудничестве с лучшим казахстанским и международным опытом развития полиязычия.

Основные направления деятельности Центра - это разработка, организация и проведение творческих мероприятий по следующим направлениям:

- ❖ научно-методическая деятельность педагогов;
- ❖ сотворчество с учащимися и с родителями;
- ❖ взаимодействие с обществом, где освещение радужных событий

школы я с удовольствием веду в своем личном аккаунте @shamshiya27_108 с целью обмена опытом с коллегами из разных педагогических сообществ.

Уровневое обучение трем целевым языкам строится в соответствии с уровневой моделью изучения языков по типу CEFR. (Common European Framework of Reference: Learning, Teaching, Assessment – общеевропейские компетенции владения иностранным языком: изучение, преподавание, оценка). Коммуникативное обучение основывается на том, что язык является взаимодействием для сотворчества среди учащихся, учителей и родителей с целью развития навыков по четырем видам речевой деятельности: аудирование, говорение, чтение и письмо.[2]

Процесс взаимодействия основан на деятельностном подходе, овладение языками посредством творчества, широко применяется методика интегрированного обучения предмету и языку по технологии CLIL – Content and Language Integrated Learning, посредством проведения внеклассных мероприятий, обучать детей и одновременно учиться у них. Необходимо сотворчество с детьми, сотрудничество с родителями и содружество с коллегами, как в региональном, так и мировом пространстве. Предлагаю рассмотреть некоторые мероприятия,

разработанные мной, в рубрике, под чудным названием «Радужные события», которые нацелены на раскрытие интеллектуальных и творческих способностей наших детей:

1. «Ақылды кірпіш» - «Умный кирпичик» - «Smart-brick»

Например, в критерии оценивания творческого проекта, посвященного 175-летию Абая Кунанбаева,

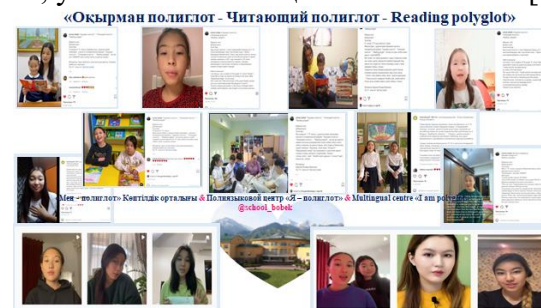
1. «Ақылды кірпіш» - «Умный кирпичик» - «Smart-brick»

юные члены жюри проекта внесли: умение объяснять смысл слова «кирпичик» посредством использования его в проекте, используя цитаты великих людей и апеллировать пословицами на разных языках; юные участники, давно знакомы с обновлённым содержанием образования и поэтому одним из критериев проекта было применение таксономии Блума, способность сравнивать и сопоставлять. В преддверии празднования 180-летия со дня рождения выдающегося казахского просветителя-педагога, поэта, этнографа, фольклориста, ученого Ибрая Алтынсарина, этот вид творческой деятельности был как заряд духовного и интеллектуального сотворчества взрослых и детей на последующие проекты на разных языках народа Казахстана.

2. «Оқырман полиглот - Читающий полиглот – Reading polyglot»

В рамках реализации проекта: «Оқуға құштар мектеп – оқуға құштар ұлт» - «Читающая школа – читающая нация», я посчитала необходимым ввести познавательную рубрику для вовлечения учащихся к чтению книг, развития речемыслительной

деятельности и навыков говорения. Учащиеся присылали короткие видео, отзыв о прочитанной книге, как призыв к чтению книг на разных языках. Данная рубрика активизирует способность к чтению и пониманию учебных и внеучебных текстов, извлекать информацию и использовать ее при решении любых задач в повседневной жизни, проводится в течение всего учебного года, и нашла позитивный отклик со стороны учащихся, педагогов и родителей. В ходе мониторинга, были выявлены 50 самых активных участников, юных полиглотов. В свою очередь, исследования PISA выявили, что способность человека понимать и использовать тексты, размышлять о них и заниматься чтением, дает возможность достигать своих целей, расширять свои знания и возможности, участвовать в социальной жизни» [3].

2. «Оқырман полиглот - Читающий полиглот – Reading polyglot»

3. «Құндылықтар жұлдызы - Звездочка ценностей - The star of values»

В этой интеллектуальной викторине, юные мыслители отвечают на вопрос: Какие у вас ассоциации с цифрой «5»? Как показывает опыт, ответ не заставил себя ждать! Юные математики ответили, что цифра 5 отвечает за интуицию человека, за его умение логически мыслить, самые творческие учащиеся, кто любит много читать посчитали, что цифра 5 - это духовное саморазвитие и личностный рост. Юные путешественники нашли ответ из предмета географии, 5 континентов Земли: Африка, Евразия, Америка, Антарктида, Австралия. Юные философы упомянули 5

– Д: Дисциплина, Долг, Доверие, Доброта, Дружба, что чрезвычайно важно в общественной и школьной жизни.

Данный вид деятельности развивает у учащихся способность логически размышлять, то есть объяснять значение и значимость инфографики, происхождение чисел и цифровых данных.

«Құндылықтар жұлдызшасы» - «Звездочка ценностей» - «THE STAR OF VALUES»			
№	Kazakh	Russian	English
1	сынып рейтингі бойынша «5» балл	«5» баллов в рейтинге класса	«5» points in class rating
2	«тіпті» бағыла оқу	учиться на «отлично»	to study for «excellent»
3	«Бөбек» Орталығының 5 қаралымы: Ігілікті бағбаныш, Ігілікті мектебі, Ігілікті колледж, Ігілікті Обсерватория	5 структур Центра «Бөбек»: Добросад, Доброшкола, Доброта, Обсерватория Добра	5 structures of Centre «Bobek»: Kindkindergarten, Kindhschool, Kindcollege, Institute of Kindness, Observatory
4	5 Қарашада 2022 жылы – «Бөбек» Орталығының туған күні – 25 жыл	5 ноября 2022 года, – День рождения Центра «Бөбек» – 25 лет	On the 5-th of November, 2022 year, the day of birthday of Centre «Bobek» - 25 years old
5	5 – Т Тәртіп, Тазадық, Таалау, Татулық, Тыныштық	5 – Д Дисциплина, Долг, Доверие, Доброта, Дружба	5 - Values Discipline, Duty, Trust, Kindness, Friendship
6	Ғылымда «5» саны адамның логикалық ойлау қабілетінің үшкі жауап береді	цифра 5 отвечает за интеллектуальное мышление человека, за его умение логически мыслить	number 5 is responsible for human intellect, his ability to think logically
7	Жалғастыр	Продолжи.	Ученик интеллектің аяғы, ұлағатына Пинакельованың центрі «5» - пәніні жеті

3. «Құндылықтар жұлдызы - Звездочка ценностей - The star of values»

4. «Үш ерік күш» - «Три Воли» - «Three Wills»

Данную композицию, посвященную 1150-летию Аль-Фараби юные мыслители читали на 3 языках и учились интерпретировать три вида воли великого Учителя, что способствует развитию способности ребенка рассуждать, через различные произведения мировой литературы, например, волю к исполнению желаний, исходящих из пяти органов чувств; волю, исходящую из вне (власть, социальный статус); волю, исходящую из высшего разума (желание иметь хороший нрав, творить добро) [4]. Вывод, по мнению учащихся, только человек, у которого развит третий вид воли, может обрести истинное счастье, а значит и сможет других привести к счастью.

5. «Үш ерік күш» - «Три Воли» - «Three Wills»

5. «Оқудағы Лайфхак - Учебный Лайфхак – Learning Life-hack»

В данной познавательной рубрике, введенного в условиях комбинированного формата обучения, учащиеся снимали на видео или выставляли презентацию с описанием, как они быстро и рационально освоили определенную тему по любому предмету и хотели бы поделиться с друзьями. Данная рубрика нацелена на раскрытие творческого потенциала учащихся, использование открытий современной науки, поиск дополнительной информации по теме урока. Во время проведения такой рубрики, учащиеся, будто заново раскрываются с другой стороны, «обучают» своих же учителей в хорошем смысле этого слова, находят новые пути исследования математических задач, жизненный цикл шелкопряда, минеральный состав камней или как выучить и научиться применять на практике пассивный залог в английском языке.

5. «Оқудағы Лайфхак - Учебный Лайфхак – Learning Life-hack»

6. «Даналық таразы - Весы мудрости – Wisdom scales»

Способность приводить ясные и последовательные аргументы, в поддержку научной гипотезы, давать оценку различным жизненным ситуациям и сложившимся обстоятельствам и человеческим качествам и поступкам, особенно заинтриговала учащихся, участвуя в данной интеллектуальной игре. Дело в том, что я предложила своим учащимся основать в @school_bobek компанию «Доброlife» и изобрести волшебные Весы Мудрости. Напольные весы по моей задумке стали «волшебные», так как, вставая на весы, каждый человек должен подумать и взвесить не собственный вес, как мы обычно это делаем, а свои человеческие качества, заранее написанные на разноцветных листочках на 3 языках на чашах весов, вразброс. Встав на весы, участник игры задает вопрос самому себе: «А что же я сделал хорошего за сегодня, за неделю, за месяц и год? Кого я обидел?» Может, стоит попросить прощения или, наоборот, простить кого-то? Берет любой листочек и читает написанное качество. В итоге, на листочке написано то качество, чего не хватает данному участнику. Волшебные весы мудрости – это своего рода диалог с самим собой, самоанализ своих мыслей, слов и поступков.

6. «Даналық таразы - Весы мудрости – Wisdom scales»

7. «Бақыт ұясы - Дом счастья - Happy house»

Способность дискутировать, вступать в дебаты, отстаивать свое мнение, развивает умение выступать публично, как метод активизации познавательной деятельности нашел свое отражение в таком замечательном творческом проекте. «Гармоничное развитие и счастливое детство подрастающего поколения – это наша общенациональная задача», заявил президент нашей республики Касым-Жомарт Токаев [5]. А история Центра «Бөбек» - это яркая летопись непрерывной эстафеты добрых дел и свершений, направленных на благо и во имя детей.

В чем же смысл названия проекта «Дом Счастья»? «Дом Счастья» — это наш центр «Бөбек», где мы черпаем вдохновение на каждый день, вкладываем в семью, в школу, в свой родной город, в свою Родину. Так и зародилась идея проекта, чтобы укрепить фундамент и стены нашей семьи – @school_bobek, радужными событиями творчества и созидания!

Девиз творческого проекта таков: «Жақсы күндер маңызды, ізгі істер қажет!» - «Даты добрые важны, дела добрые нужны!» - «Good dates are important, good deeds are needed!»

7. «Бақыт ұясы - Дом счастья - Happy house».

По мнению Л.С. Шульман, основными качествами «Идеального учителя» являются: видение, мотивация, понимание, практический опыт, осмысление и вовлеченность в

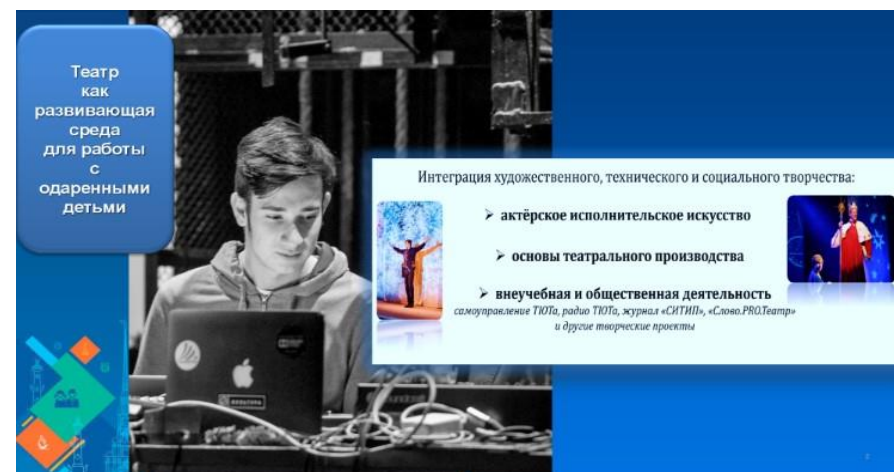
педагогическое сообщество, где обучение следует вести с пониманием концепции «ребенок с мощным потенциалом», то есть на то, что дети делают лучше всего. С точки зрения данной концепции дети получают знания из всего, что их окружает (от предметов, людей, друг от друга), а не только через обучение на уроке. Доказательством успешного процесса обучения являются не столько достигнутые результаты, предусмотренные стандартами, но, что гораздо важнее, развитие способностей каждого ребенка думать, чувствовать, делать, изображать и выражать свои эмоции (Дэвей, 1963). [6]

Все указанные выше позиции стали предпосылками для реализации в Казахстане идеи триединства языков, которая выражена следующей формулой: развиваем государственный язык, поддерживаем русский, изучаем английский и сотворчество учащихся, учителей и родителей @school_bobek ведет к продуктивному внедрению и развитию полиязычия в сообщество.

Список литературы

1. <https://online.zakon.kz>
2. <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/level-descriptions>
3. <https://infourok.ru/ispolzovanie-zadaniy-v-formate-pisa-dlya-formirovaniya-chitatelskoy-kompetencii-uchaschihsya>
4. <https://www.kaznu.kz/content/files/pages>
5. <https://www.gov.kz>
6. <http://perviyuroven.ucoz.ru>
7. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English, 9 edition, 2021

©Курпебаева Ш.К., 2022

Театр как развивающая среда для работы с одаренными детьми

Концепция Театра юношеского творчества

Художественный комплекс <i>целя художественной направленности</i>	Технический комплекс <i>целя технической направленности</i>
гримёрный	осветительский
костюмерный	звуковой
пошивочный	поделочный
помощники режиссёра	бутафорский
зрелищный	монтажный

Театр как развивающая среда для работы с одаренными детьми

Примеры профориентирования и soft skills в театре

МАСТЕРСТВО ВИДЕОХУДОЖНИКА/ВИДЕОИНЖЕНЕРА
Работа с 2D и 3D-графикой. Настройка проекции с бендингем. Создание оригинального видеоконтента для 3D-метинга.

МАСТЕРСТВО ХУДОЖНИКА ПО СВЕТУ
Концепция светового оформления. Световая партитура спектакля. Визуализация света в трёхмерной компьютерной среде.

МАСТЕРСТВО ЗВУКОРЕЖИССЁРА/САУНД-ДИЗАЙНЕРА
Концепция музыкального оформления. Создание оригинального аудиоконтента. Расчёт электроакустики.

МАСТЕРСТВО ХУДОЖНИКА-ТЕХНОЛОГА
Работа с эскизами художника в трёхмерной модели театра. Компьютерное черчение и расчёт декорационного оформления при помощи ПО.

Театр как развивающая среда для работы с одаренными детьми

Что включает в себя современный детский театр

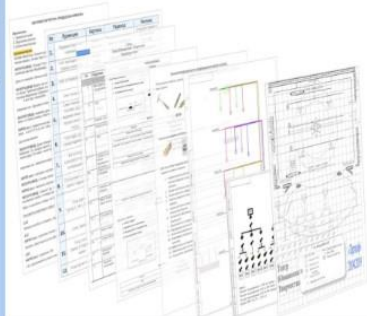
Театр как развивающая среда для работы с одаренными детьми

Компьютерные технологии - неотъемлемая часть театрального искусства

Театр как развивающая среда для работы с одаренными детьми

Документация спектакля

Знать
Понимать
Использовать

ТЕХНИЧЕСКИЙ МИНИМУМ

Теоретический и практический комплекс заданий

ТЕХНОЛОГИЧЕСКАЯ ОПИСЬ СПЕКТАКЛЯ

Опись всех объектов, используемых в спектаклях

КАРТЫ КОММУТАЦИИ, ПЛАНИРОВКИ и пр.

Технические чертежи, схемы, таблицы для организации процесса подготовки к спектаклю

ТЕХНИЧЕСКИЙ СЦЕНАРИЙ (ПАРТИТУРА)

Запись всех технических действий в спектакле

Октемский научно-образовательный центр

Персонализированная модель
профильного ИТ-образования
на основе интеграции
основного и дополнительного образования

Театр как развивающая среда для работы с одаренными детьми

Современный ребенок – какой он?

Миссия Октемского НОЦ

Подготовка выпускников, будущих представителей технической интеллигенции республики, как креативных личностей, способных к познанию, исследованию и творчеству, обладающих высокой культурой и духовностью, с активной общественной позицией.

Концепция развития «Октемский лицей в первой четверти XXI века», 2009 г.

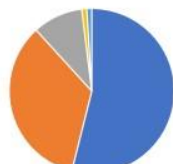
Анализ образовательных запросов

Главное для родителей

- Необходимая подготовка для поступления в ВУЗ
- Подготовка школьников к современным рыночным условиям
- Прочная профильная подготовка
- Развитие творческих способностей детей

Факторы, влияющие на воспитание

- Семейные традиции
- Учеба в школе
- Влияние Интернет, СМИ
- Экономическое развитие
- Культурный уровень общества

График реализации проекта

Этапы	Мероприятия	выполнено/ не выполнено
1. Проектировочно-организационный этап (12.2020 г. – 05.2021 г.)	1.1. Иницирование проекта.	выполнено
	1.2. Формирование рабочей группы проекта.	выполнено
	1.3. Разработка проекта, определение источников и механизмов финансирования.	выполнено
	1.4. Подготовка педагогических кадров, проектных наставников для работы в IT классе.	Курсами охвачено 33% педагогов, участников проекта

Анализ мнения родителей

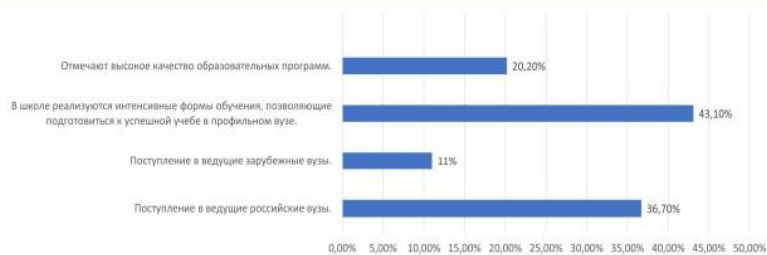

График реализации проекта

Этапы	Мероприятия	выполнено/ не выполнено
2. Основной этап (08.2021 г. – 06.2023 г.)	2.1. Разработка нормативно-правовых актов (Образовательная программа, учебный план, положение о пилотном IT-классе).	выполнено
	2.2. Комплектование пилотного 10 IT класса.	выполнено
	2.3. Реализация образовательной программы персонализированной модели профильного IT образования.	Завершается 1 учебный год
	2.4. Организация курсов повышения квалификации.	Запланирована летняя стажировка обучающихся и педагогов на базе ФТШ им. Ж.И.Алферова в июне 2022 г.

График реализации проекта

Этапы	Мероприятия	выполнено/ не выполнено
2. Основной этап (08.2021 г. – 06.2023 г.)	2.5. Организация участия учащихся в конкурсах, выставках, конференциях республиканского, федерального и международного уровней.	в выполнении
	2.6. Поэтапное развитие материально-технической базы	1 этап выполнен
	2.7. Работа по привлечению высокотехнологичных компаний.	Не выполнено
	2.8. Внутренний мониторинг реализации проекта.	По графику
	2.9. Обобщение промежуточных итогов реализации проекта. Выявление проблем, внесение корректив.	По графику
	2.10. Выпуск учебно-методических пособий.	По графику
	2.11. Освещение хода реализации проекта на сайте НОЦ, СМИ, конференциях, выставках и т.п.	постоянно

Учебный план IT-класса за два года обучения

Предметная область	Учебный предмет	Уровень	Количество часов в неделю		Количество часов за 2 года
			2021/2022 10 класс	2022/2023 11 класс	
Русский язык литература	Русский язык	Б	1	1	78
	Литература	Б	3	3	218
Иностранные языки	Английский язык	У	5	5	350
	Математика и информатика	У	6	6	420
Общественные науки	Информатика	У	4	4	280
	История	Б	2	2	140
Естественные науки	Физика	У	3	3	210
	Биология	БК	2	2	140
Физическая культура, искусство и ОБЖ	Физическая культура	Б	3	3	210
	Основы безопасности жизнедеятельности	Б	1	1	78
	Индивидуальный проект	ЭК	1	1	78
Итого			33	33	2210
Предметы и курсы по выбору					
Математика и информатика	Нестандартные методы решения задач по алгебре и геометрии	ЭК	1	1	78
	Решение задач повышенной сложности по теме «Алгебра логика»	ЭК	1	1	78
Русский язык и русская литература	Адаптация и программирование	ЭК	1	1	78
	Русская литература	Б	1	1	78

IT класс с углубленным изучением математики, информатики и английского языка на 2021-22 и 2022-23 учеб.г.

Направление	Программа	Количество часов в неделю		Всего часов в год
		2021-22 уч.г.	2022-23 уч.г.	
Образовательные треки	Инженерное программирование	3	1	140
	Программирование мобильных приложений	3	1	140
	Проектирование агр. Motion Design	3	1	140
Социальное	Современное общество: вызовы, задачи, перспективы	1	1	35
Общественно-образовательное	Хор	0,5	0,5	35
	Кожаный меш/Ragtime	0,5	0,5	35
Спортивно-образовательное	Математика	1	1	35
	Физика	1	1	35
Консультации	Информатика	1	1	35
	Английский язык	1	1	35
	Русский язык	1	1	35
Всего		10	10	700

Модули	Учебная дисциплина	
	Инвариантная часть	
Профильные модули	Математика	
	Информатика	
	Физика	
	Английский язык	
Базовые модули	Русский язык и литература	
	Интегрированный естественно-научный курс (химия и биология)	
	Интегрированный общественно-научный курс (история, обществознание и география)	
Вариативная часть		
Образовательные треки	1. Инженерное программирование; 2. Программирование ПУ, мобильных приложений; 3. Проектирование игр; 4. Прикладная робототехника	
Углубленные модули	Обучение по вузовской программе по математике, физике и программированию.	
Проекты	Исследовательские проекты; Инновационные проекты; Предпринимательские проекты.	

Структура образовательной программы

Модуль	Содержание
Языки программирования	Стилистические различия и различия в использовании языков программирования, пространства имен, перегрузка функций и операторов, классы, наследование, шаблоны и фундаментальные компоненты.
Введение в искусственный интеллект	Ознакомление с методами создания компьютеров, которые способны демонстрировать разумное поведение. Охват широкого спектра современных тем искусственного интеллекта, включая поиск, логику, представление знаний и т.д. Обзор приложений искусственного интеллекта.
Операционные системы: человек-машина-интерфейс	Организация и дизайн, управление процессами, многопоточность, межпроцессное взаимодействие, синхронизация процессов и управление памятью.
Робототехника	Основные тренды и направления. Работа с микроконтроллерами и основными отладочными платами (Arduino и Raspberry Pi). Проектирование систем (конечные устройства, сетевое соединение, обмен данными, облачные платформы, анализ данных).

Инженерное программирование

Модуль	Содержание
Объектно-ориентированное программирование на Python	Разработка фреймворка для создания веб-приложений. Работа с искусственным интеллектом.
Разработка мобильных приложений	Проектирование и разработка Android-приложений для мобильных устройств. Настройка Android Studio, работа с различными строительными блоками Android (Активности, Services, Broadcast и т.д.). Разработка приложений на Java и Android.

Разработка программного обеспечения и мобильных приложений

Модуль	Содержание
Объектно-ориентированное программирование	Создание интерфейса на Unity (Visual Studio, графика, анимация и т.д.).
Языки скриптов	Создание скриптов. Модульное кодирование, вызовы функций и процедуры.
Технологии разработки игры	Технологии разработки игры и механизмы. Изучение основополагающих концепций игр, архитектуры. Программирование, алгоритмы обнаружения столкновений. Составление римейков классических игр. Концепции разделения пространства, системы частиц, редакторы карт и другие элементы.
Введение в компьютерную графику	Алгоритмы и математические основы, необходимые для создания и рендеринга 2D и 3D сцен. Введение в графический конвейер. 2D и 3D координаты системы и их преобразования, однородные координаты и перспективные вычисления, алгоритмы сканирования и глубины, основные методы отсекания.

Разработка компьютерных игр

Проектная работа

Модуль	Содержание
Исследовательский проект	- Методы научного исследования. Процессы, навыки и этические нормы, необходимые для проведения исследований. - Исследовательские проекты по заказу промышленных партнеров.
Инженерное проектирование	- Инженерное проектирование с применением математических, естественно-научных и технологических знаний.
Дипломный проект	- Успешное выполнение проекта является одним из требований к выпускным экзаменам. - Дипломный проект может быть разработан как индивидуально, так и в группах не более трех человек.

Проектная работа

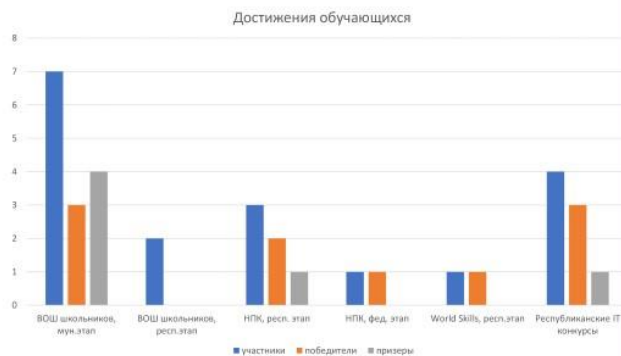
Модуль	Содержание
Инновации и предпринимательство	- Концептуализация, проектирование и разработка продуктов и услуг, ориентированных на технологии. - Инновации, дизайнерское мышление, маркетинг. - Интеллектуальная собственность. - Финансовый анализ. - Определение проблем и потребностей потенциальных клиентов. - Спецификация продукта/услуги. - Проектирование, планирование и создание прототипа продукта.
Интеллектуальная собственность	- Авторские, смежные и патентные права на результаты интеллектуальной деятельности. - Знания действующего законодательства РФ в области регулирования авторских, смежных и патентных прав на результаты интеллектуальной деятельности. - Документы для обеспечения процедуры регистрации прав на результаты интеллектуальной деятельности.

Показатель	Значение	2021-22 учебный год	
		план	факт
1. Процент учащихся, принявших результативное участие в олимпиадах, конкурсах, конференциях разного уровня	0%	20%	57%
2. Процент учащихся, охваченных онлайн-курсами вузов-партнеров на основе персональной траектории развития ученика	0%	30%	100%
3. Процент педагогических работников, прошедших курсы повышения квалификации по направлениям проекта	0%	50%	33%
4. Процент выпускников, получивших на ГИА от 80 до 100 баллов	0%	-	
5. Процент выпускников, поступивших в ВУЗ	0%	-	
6. Удовлетворенность родителей качеством обучения по персонализированной модели	0%	70%	100%

КОЛИЧЕСТВЕННЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ
РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ ПРОЕКТА

ФИО	Название публикации, передачи	Ссылка
Захарова Н.Ю., классный руководитель	В Октемском НОЦ изучают искусственный интеллект	https://nikbara.ru/2021/11/06/v-oktemskom-noc-izuchajut-iskusstvennyj-intellekt/
Алексеева М.П., зам. директора по НМР	НВК «Саха», программа «Эйгэ». Саха сиригэр IT сайдыыта (23.11.21)	https://youtu.be/WK2o218MX7Q
Алексеева М.П., зам. директора по НМР Скрябин Николай, ученик Охлопков Эрнест, ученик 10 IT класса	НВК «Саха», программа «Эйгэ». «Эйгэ» биэриигэ: оҕолор наукада чинчийиилэрин, сана бырайыактар тунуан капсэтибит (14.12.2021)	https://www.youtube.com/watch?v=AH-wtkk694

ИНФОРМАЦИЯ О ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РИП
за 2021-2022 учебный год

РЕЗУЛЬТАТИВНОСТЬ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПРОГРАММЫ

№	Мероприятие	Ожидаемый результат	Нормативный документ
Задача №1. Разработать и апробировать образовательную программу персонализированной модели профильного IT-образования в соответствии с современными трендами цифровой экономики.			
1.1.	Поиск потенциальных образовательных и промышленных партнеров.	Заключены соглашения	Договор
1.2.	Работа по привлечению представителей высокотехнологичных компаний.	Согласие представителей высокотехнологичных компаний участвовать в реализации Проекта.	Договор

ЗАДАЧИ ПРОЕКТА
на 2022-2023 учебный год

№	Мероприятие	Ожидаемый результат	Нормативный документ
Задача №2. Подготовить учителей и педагогов дополнительного образования к работе по персонализированной модели обучения.			
2.1.	Разработка и внедрение программы мобильности для обучающихся и преподавателей	Наличие договоров и системы партнерских отношений с организациями, участвующими в проекте.	Программа мобильности.
Задача №3. Разработать инструментарий оценивания когнитивных навыков, необходимых для успешного продолжения обучения в профильном вузе.			
3.1.	Изучить и разработать инструментарий оценивания когнитивных навыков	Инструментарий оценивания когнитивных навыков	Положение об оценивании когнитивных навыков.

ЗАДАЧИ ПРОЕКТА
на 2022-2023 учебный год

№	Мероприятие	Ожидаемый результат	Нормативный документ
Задача №4. Организовать обучение на основе персонализированной модели.			
4.5.	Участие обучающихся в олимпиадах, проводимых ВУЗами-партнерами, в том числе в Сингапурском международном математическом конкурсе.	Достижение обучающимися высоких результатов в олимпиадах, наличие победителей и призеров	
4.6.	Участие обучающихся в инвестиционных конкурсах, международных выставках, включая Международную студенческую научную ярмарку	Достижение обучающимися высоких результатов, наличие победителей и призеров	

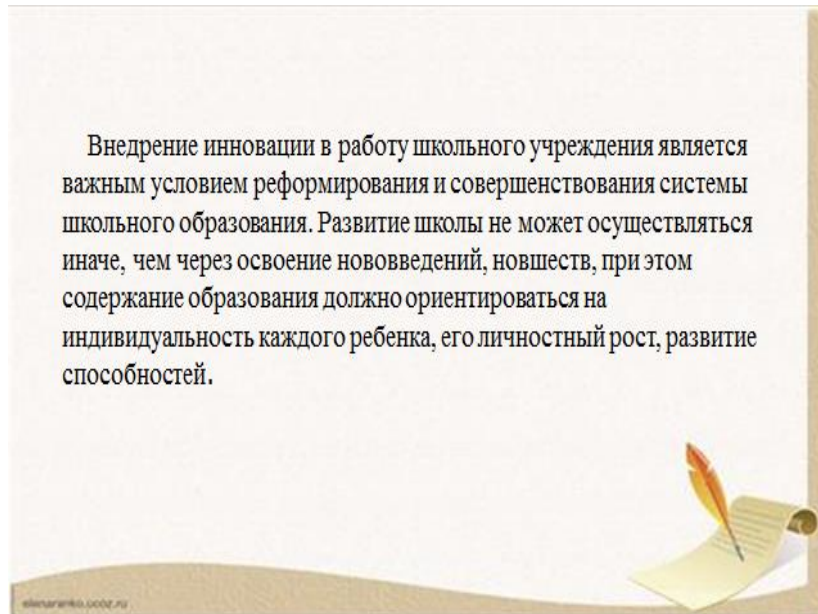
ЗАДАЧИ ПРОЕКТА
на 2022-2023 учебный год

№	Мероприятие	Ожидаемый результат	Нормативный документ
Задача №4. Организовать обучение на основе персонализированной модели.			
4.1.	Консультирование родителей (законных представителей) обучающихся по вопросам реализации проекта	Разъяснительная работа с родителями (законными представителями) обучающихся	
4.3.	Организация обучения по инновационной модели.	Реализация инновационной образовательной программы.	Учебный план Образовательная программа Индивидуальный образовательный маршрут
4.4.	Организация участия обучающихся в мероприятиях ВУЗов-партнеров, организация проектных работ обучающихся на базе организаций, участвующих в проекте.	Реализация инновационной модели	Наличие программы, плана работы

ЗАДАЧИ ПРОЕКТА
на 2022-2023 учебный год

№	Мероприятие	Ожидаемый результат	Нормативный документ
Задача 5. Провести промежуточные и итоговые анализы работы по персонализированной модели профильного IT образования.			
5.1.	Защита дипломных проектов обучающихся перед экспертами, инвесторами	Разработанные дипломные проекты.	Положение о дипломной работе
5.2.	Анализ и подведение итогов работы.	Освещение итогов работы на сайте НОЦ, СМИ	Анализ итогов
Задача 6. Разработать методические материалы для тиражирования позитивных результатов реализации проекта.			
6.1.	Разработка учебно- методических, дидактических материалов	Издание авторских разработок учителей и педагогов ДО	

ЗАДАЧИ ПРОЕКТА
на 2022-2023 учебный год

Иновация – (от латинского «innovation») - новшество нововведение, изменение, обновление) деятельность по созданию, освоению, использованию и распространению нового, с целенаправленным изменением, вносящим в среду внедрения новые элементы, вызывающие изменение системы из одного состояния в другое. (Современный словарь иностранных языков).

Использование инноваций в школе предполагает введение в образовательный процесс обновленных, улучшенных и уникальных идей, полученных творческими усилиями педагога.

Технология является совокупностью различных приемов, которые применяются в том или ином деле, ремесле или искусстве.

Иновационные технологии в школе направлены на создание современных компонентов и приемов, основной целью которой является модернизация образовательного процесса.

Целью иновационной деятельности в школьном учреждении является повышение эффективности процесса обучения и получение более качественных результатов.

Мы должны у школьников развивать очень важные в современном обществе **навыки**:

- умение самому разрабатывать план своих действий и следовать ему;
- умение находить нужные ресурсы (в том числе - информационные) для решения поставленной задачи;
- умение получать и передавать информацию, презентовать результат своего труда - качественно, рационально, эффективно;
- умение использовать компьютер в любой ситуации, независимо от поставленной задачи;
- умение ориентироваться в незнакомой профессиональной области.

При осуществлении инновационной деятельности перед педагогом ставятся следующие задачи:

- ✓ развитие индивидуальности школьников;
- ✓ развитие инициативности детей, их самостоятельности, способности к творческому самовыражению;
- ✓ повышение любознательности и интереса к исследовательской деятельности;
- ✓ стимулирование различных видов активности детей (игровой, познавательной);
- ✓ повышение интеллектуального уровня школьников;
- ✓ развитие креативности нестандартного мышления.

Содержанием воспитательных технологий является:

- ❖ передача социального опыта;
- ❖ постановка цели и анализ сложившейся ситуации ;
- ❖ научно обоснованные социализированные требования;
- ❖ социализированная оценка ученика;
- ❖ организация творческого дела;
- ❖ создание ситуации успеха.

К инновационным воспитательным технологиям относятся:

- ❖ информационно коммуникативные (видеосюжеты, Интернет);
- ❖ технология проектной и исследовательской деятельности;
- ❖ лично – ориентированная технология;
- ❖ здоровьесберегающая технология;
- ❖ кейс – технология;
- ❖ шоу – технология;
- ❖ игровая технология;
- ❖ технология дидактической игры;
- ❖ коллективное творческое дело(КТД)

Инновационные технологии в системе воспитательной работы –

это система научно обоснованных приемов и методик, способствующих установлению таких отношений между участниками процесса воспитания, при которых в непосредственном контакте достигается поставленная цель - приобщение воспитуемых к общим человеческим культурным ценностям.

Воспитательные технологии включают в себя следующие

компоненты:

- диагностирование;
- целеполагание;
- проектирование;
- конструирование;
- организационно – деятельностный компонент;
- контрольно – управленческий компонент.

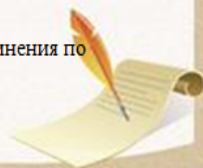
В современных условиях образование и воспитание должны и могут стать источником личного успеха, ресурсом общественного развития , инструментом реализации общечеловеческих ценностей. Воспитание является одним из важнейших компонентов образования в интересах человека, общества, государства.

Появление новых требований со стороны общества и личности требуют от педагогического коллектива школы по новому оценить свою работу и наметить ряд мероприятий, способствующих достижению поставленных задач.

Показателями нового качества воспитательного процесса могут выступать следующие характеристики:

- повышение эффективности и качества внеучебной и внеурочной деятельности;
- повышение воспитательного воздействия всех форм внеурочной деятельности;
- осуществление индивидуализации и дифференциации в работе со школьниками ;
- развитие творческого, самостоятельного мышления школьников, формирование умений и навыков самостоятельного поиска, анализа и оценки информации, овладение навыками использования информационных технологий;
- развитие и формирование устойчивого познавательного интереса школьников к интеллектуально-творческой деятельности и творческой активности учащихся;
- развитие внимания, памяти, воображения, восприятия, мышления, сообразительности ;
- развитие способности свободного культурного общения(объединения по интересам, встречи с интересными людьми.)

Инновационная деятельность является находкой для современных педагогов школы. Каждый учитель и ребенок выступает в роли творца. Новые приемы и методы воспитания, современные технологии обеспечивают саморазвитие личности ребенка, а также профессиональную самореализацию педагогов .

Валиева Оксана Владимировна
Евразийский лицей
учитель начальных классов
г.Алматы

Педагогические технологии работы с одарёнными детьми в начальных классах.

ВВЕДЕНИЕ

**«В душе каждого ребенка есть невидимые струны.
Если их тронуть умелой рукой, они красиво
звучат».**

В.А.Сухомлинский

Сегодня в образовании чрезвычайно актуальна проблема выявления, развития и поддержки одарённых детей. Одарённые, талантливые дети – это потенциал любой страны, позволяющий ей эффективно развиваться и конструктивно решать современные экономические и социальные задачи. В этой связи выявление одарённых детей, организация системной работы – одна из главных задач современной школы и образовательной практики, которую начинаем проводить уже в начальной школе на основе наблюдений, изучении психологических особенностей, речи, памяти, логического мышления детей и общения с родителями.

Как показывает многолетняя практика, для успешного интеллектуального развития школьников недостаточно наличия хорошо организованной систематической напряженной общеобразовательной работы в школе. Необходимым условием этого является использование научных представлений и методов к проблеме выявления и развития одаренности. По последним данным примерно пятая часть детей в школьном возрасте, то есть приблизительно около 20% может быть отнесена к одаренным детям. Но они, как правило, лишены необходимой для развития их талантов поддержки. И поэтому всего лишь 2-5% от общего числа детей действительно проявляют себя как одаренные.

Следовательно, проблема работы с талантливыми и одаренными детьми чрезвычайно актуальна для современного казахстанского общества.

Актуальность работы с одаренными детьми определяется несколькими обстоятельствами:

- ускорением динамики жизни, увеличением информационной и эмоциональной нагрузок на человека, множеством проблем, решение которых требует огромных интеллектуальных усилий;
- требованиями социума к профессиональной деятельности личности, которая должна быть творческой, активной, социально ответственной, с развитым интеллектом, высокообразованной и др.

Главной целью данной методической разработки является создание условий для проявления каждым ребенком своих творческих способностей и интересов, развитие познавательного интереса, обеспечение возможности творческой самореализации личности в различных видах деятельности.

Осознавая значимость данного направления, поставила следующие **задачи**:

- создание условий для развития и реализации потенциальных способностей одаренных детей;
- проведение диагностических обследований детей на предмет выявления одаренности, определение их творческого потенциала, интересов и способностей;
- максимальное развитие способностей и творческого потенциала одаренных и высокомотивированных детей на основе дифференцированного обучения их в области естественных, гуманитарных, технических наук, художественного творчества, совершенствования традиционных и внедрения в образовательный процесс новых педагогических технологий.

Теоретические аспекты детской одаренности.

Особое место в формировании личности занимает психолого-педагогическая работа с одаренными детьми. Выделяют несколько основных подходов к теории и

практике понимания, диагностики и развития одаренности:

1. Одаренность, представляемая как высокий уровень развития системы когнитивных процессов (внимания, памяти, мышления и воображения). Иногда к указанным процессам добавлялись мотивация и воля (Г.Мюнстерберг, Г.И.Россолимо, В.Мёде, Г.Пиорковский; У.Штерн и др.).

2. Одарённость, исследуемая как высокий уровень развития интеллекта, умственных способностей, измеряемых с помощью тестов интеллекта.

3. Одаренность, представляемая как характеристика дифференциальных различий, которые выражаются в общих или специальных способностях (Б.М.Теплов, В.А.Крутецкий, В.Д.Шадриков, В.Н.Дружинин).

4. Одаренность, рассматриваемая как высокий уровень творческого потенциала, выражающийся в высокой исследовательской активности человека, в его возможностях легкого и творческого учения, к созданию новых творческих «продуктов» в науках, искусствах, технике, социальной жизни (А.М.Матюшкин, Н.Б.Шумакова, В.С.Юркевич, Е.Л.Яковлева, Д.Б.Богоявленская и др.).

Согласно данной концепции *одаренность* – это системное, развивающееся в течение жизни качество психики, которое определяет возможность достижения человеком более высоких, незаурядных результатов в

одном или нескольких видах деятельности по сравнению с другими людьми.

Одаренный ребенок – это ребенок, который выделяется яркими, очевидными, иногда выдающимися достижениями (или имеет внутренние предпосылки для таких достижений) в том или ином виде деятельности, в том числе имеющей стихийный, самодеятельный характер.

Таким образом, судить об одаренности ребенка следует не только по его школьным или внешкольным делам, но по инициированным им самим формам деятельности. Развитие деятельности приводит к получению творческого продукта, что, в конечном счете, определяет ценность одаренности.

И так, в основе определения одаренности можно выделить опережающее интеллектуальное развитие и способность к творчеству. Непременная отличительная черта одаренного ребенка – оригинальность его мышления, выражающаяся в непохожести, нестандартности решения. Одаренные дети обладают обостренной наблюдательностью, как правило, их отличает великолепное чувство юмора. И еще одно выдающееся свойство – это громадное упорство в области их интересов.

Из сказанного можно сделать вывод, что говоря о таланте (одаренности), подчеркивается прирожденный характер данного качества (способности) человека.

Вместе с тем одаренность проявляется в успешности деятельности.

Реальная педагогическая практика научилась различать лишь три категории одаренных детей.

- Первая категория одаренных, которую принято выделять, как детей с высокими показателями по уровню общей одаренности.
- Вторая группа одаренных, на существование которых реагирует педагогическая практика, - дети, достигшие успехов в каких-либо областях деятельности. Эту категорию детей чаще называют талантливыми.
- К третьей категории одаренных можно отнести детей, хорошо обучающихся в школе («академическая одаренность»).

В учебном процессе развитие одарённого ребёнка следует рассматривать как развитие его внутреннего деятельностного потенциала, способности быть автором, творцом активным созидателем своей жизни, уметь ставить цель, искать способы её достижения, быть способным к свободному выбору и ответственности за него, максимально использовать свои способности.

Это дает возможность учителю осуществлять более тонкий индивидуальный подход, раскрывать и развивать скрытый личностный потенциал учащихся. Учитель начальных классов в большей степени может самостоятельно определять уровень общей одарённости,

так как наблюдает ребенка в разнообразных видах деятельности.

Основной миссией учителя является развитие личности ребенка, то есть стремление к более полной самореализации личностного потенциала.

Учитель «выращивает» способности каждого конкретного ребенка, предлагая ему систему развивающих, творческих заданий, через подготовку к участию в школьных, окружных, городских турах предметных олимпиад, проведении предметных недель.

Таким образом, перед учителями стоит основная задача – способствовать развитию каждой личности. Поэтому важно установить уровень способностей и их разнообразие у каждого ребёнка, но не менее важно уметь правильно осуществлять их развитие. У одарённых детей чётко проявляется потребность в исследовательской и поисковой активности – это одно из условий, которое позволяет учащимся погрузиться в творческий процесс обучения и воспитывает в нём жажду знаний, стремление к открытиям, активному умственному труду самопознанию.

Приёмы работы с одаренными детьми (из опыта работы)

Учитель начальных классов общеобразовательной школы находится в более выгодных условиях по сравнению с другими учителями-предметниками, так как может выявить одаренных детей уже в начальной школе.

В качестве примера хочется привести работу с обучающимися, которые закончили в этом году 4 класс. Я имела возможность наблюдать их с 1 класса. Мыслительная способность и умственное начало некоторых детей сразу обратило на себя внимание с самых первых уроков.

I этап - увлечь! ***Выявление одаренных детей***

Самый первый шаг в работе с такой категорией детей – это диагностика, выявление одаренных, мотивированных, творческих детей. Наблюдение за школьниками проводила во время урочной и внеурочной деятельности. В ходе наблюдений один учащийся поразил своей памятью, второй - умением рассказывать стихотворения, третий - удивил своей речью, четвертый - способностью быстро и без ошибок решать математические задачи, пятый - предрасположенностью к спортивным успехам, у шестого - золотые руки.

Тот факт, что данные учащиеся были выделены с первых уроков, помогли мне развивать их в определенном, характерном для каждого направлении и прибавляло шансов достичь максимального уровня их развития.

Таким образом, каждый учащийся в классе выделяется в какой-то одной или даже нескольких областях, что доказывает один из существующих в психологии подходов к природе одаренности: *«Все дети талантливы. Каждый человек по-своему одарен»*.

Для того чтобы реализовать дифференцированный подход в системе образования, изучила индивидуально – личностные особенности учащихся. Это позволило предопределить реакцию детей и дало возможность в выборе нужных методов обучения и воспитания. Поэтому работу в этом направлении начала с диагностики характерологических особенностей личности своих учеников и свойств их нервной системы. Кроме этого, определила уровень развития самоконтроля и самоанализа на старте (в 1 классе). По результатам диагностики составила краткий «портрет» каждого ученика.

II этап – раскрыть! ***Направления работы с одаренными детьми на уроке***

Основной прием – индивидуализация заданий. Для эффективной организации работы на этом этапе важно не только иметь богатый инструментарий для формирования у детей базовых предметных знаний. Важно иметь широкий арсенал индивидуальных, нестандартных, творческих заданий или заданий повышенной сложности.

С целью развития информационно коммуникативных компетенций у учащихся, активно работаю с компьютером, тем самым формирую более высокий уровень самообразовательных навыков, умений ориентироваться в потоке информации, умение выделять главное, обобщать, делать выводы. Предлагаю учащимся выполнение презентации на уроке: учебно-

тренировочные и дома: для сопровождения сообщений, докладов, подготовки к конкурсам, работа в режиме «консультант» (способные учащиеся в определенной образовательной области курируют остальных, осуществляя взаимообучение и помощь учителю в учебном процессе). Данный вид учебной деятельности позволяет развивать у ученика логическое мышление, формирует коммуникативные компетенции.

Часто на уроке и при подготовке конкурсных и олимпиадных заданий обращаюсь к виртуальным словарям и энциклопедиям, сайтам с онлайн тестами. Использую средства Интернет и материалы мультимедийной продукции для творческой работы.

Следует признать нецелесообразным в условиях школы выделение одарённых учащихся в особые группы. Эти дети должны обучаться в классах вместе с другими детьми. Это позволяет создать условия для дальнейшей социальной адаптации одаренных детей и для максимально возможного развития всех учащихся.

Существует несколько технологий обучения одаренных детей в обычном классе. В своей работе я использую технологию **«Труднейший первый шаг»**. Сущность ее заключается в том, что учащимся предлагаю решить 5-6 сложных задач или упражнений из предложенной темы. Если они успешно справляются, то приобретают уровень «А», что означает отлично, и тогда могут использовать время, оставшееся для занятия на тот вид деятельности, который им интереснее и нужнее.

Этот метод использую на уроках: математики, русского языка, чтения, целью которых является закрепление умений и навыков на практике во время изучения определенного правила, понятия. Причина, по которой этот метод работает, очень простая. Одаренные дети могут усваивать новые понятия быстрее и лучше запоминают то, что учат, следовательно, они и нуждаются в меньшей практике.

Принципиально значимым в организации учебно-воспитательного процесса с одарёнными учащимися является использование **информационно-коммуникативных технологий** на всех этапах процесса обучения: при изучении нового материала, закреплении, повторении, контроле, что способствует повышению познавательных интересов обучающихся. Позволяет воспринимать больший объем изучаемого материала. Повышает уровень мотивации, вызывает повышение творческой активности учащихся, позволяет формировать технологическую компетенцию.

В целях поддержки интереса к предметам и развития природных задатков учащихся на уроках я использую творческие задания, занимательные опыты, материалы и задачи. Провожу конкурсы, викторины, интеллектуальные игры, соревнования, «мозговые штурмы», «блиц-турниры», используя логически-поисковые задания, нестандартные задачи, где каждый может проявить свои способности.

Модель выявления, развития и поддержки одаренных детей

СИСТЕМА РАБОТЫ С ОДАРЕННЫМИ ДЕТЬМИ

Формы работы с одаренными детьми

Примеры из собственной практики.

На уроке русского языка надо было выполнить логически поисковое задание, назвав лишнее слово из следующего ряда: слон, кошка, мягкая, собака, корова, лошадь. Этот вопрос предполагает однозначный ответ: лишнее слово *мягкая*, т.к. это имя прилагательное, а остальные – имена существительные. Ученики же, уже приученные видеть много аспектов одной и той же однозначной задачи, увидели, что лишним может быть и *слон* (это существительное 2 склонения, а остальные – первого), и *лошадь* (так как на конце слова пишется мягкий знак)

На уроках математики веду целенаправленную и систематическую работу по формированию у детей приёмов умственной деятельности в процессе усвоения математического содержания. Такая направленность позволяет включить интеллектуальную деятельность младшего школьника в различные соотношения с другими сторонами его личности.

Использую дифференцированные задания разных уровней сложности. Причём, учащиеся сами выбирают соответствующий уровень, создавая тем самым положительный настрой на работу, её успешное выполнение. Дети с первого класса отмечают выбранное задание кругами разного цвета: красный – первый уровень, зелёный – второй уровень, синий – третий уровень (задания повышенной сложности).

Как правило, дифференцированные задания во время урока применяю на этапе первичного закрепления при изучении новой темы, или в процессе закрепления знаний. Этап закрепления – преимущественно самостоятельная деятельность учащихся, которая в свою очередь является важнейшим путем формирования творческой индивидуальности.

На уроках литературного чтения стараюсь подталкивать обучающихся к размышлению, ведя с ними диалог. Дети не боятся высказывать своё собственное мнение, так как ни одно из них не называю ошибочным. Потом обобщаю все версии ответа на вопрос, выделяя и

поддерживая наиболее соответствующие теме урока, задачам и целям обучения.

Ученикам очень нравится инсценировать произведения, где полный простор для творчества, проявления личностных качеств и талантов. Однако, основная задача литературного чтения – формирование читательских умений и привитие интереса к чтению. Поэтому все учащиеся класса ведут читательский дневник, где записывают дополнительно прочитанные произведения. Систематичность такой работы даёт свои результаты: просматриваются личные предпочтения учащихся к отдельным жанрам литературы, мне есть, на что опереться в развитии их способностей. Тем ученикам, которые любят читать сказки, предлагаю им сочинить свою сказку.

На уроках естествознания мои ученики всегда наиболее активны, стремятся поделиться своими наблюдениями и с увлечением подбирают дополнительный материал из разных источников, выступая с докладами перед классом. Большое внимание уделяю обсуждению различных ситуаций, групповым дискуссиям, творческому самовыражению, самопроверке и групповому тестированию. Уроки-исследования позволяют решать серьёзные проблемные вопросы, исследовательские задачи. Успех выполнения таких задач формирует «интеллектуальную» радость, положительные эмоции.

III этап – развить! *Внеурочная деятельность как средство развития одарённости*

Когда способности ребенка становятся очевидными, возникает необходимость их максимального развития. Такая задача решается на внеурочных занятиях.

Самой распространенной формой организации внеурочной деятельности учащихся по интересам являются дополнительные занятия и кружки, система внеурочной проектно-исследовательской деятельности, которой присущи элементы творчества, новизны, формирования банка идей, приобретения опыта творчества.

Цель этих объединений по интересам – увлечь ребенка в определенной сфере науки, привести в действие программу творческих открытий, расширить спектр деятельности.

Одним из средств развития способностей является участие в олимпиадах и конкурсах. Подготовку к решению олимпиадных заданий провожу индивидуально. Для этого разработана программа подготовки к олимпиадам. Они ставят своей целью выявление учащихся, отличающихся наиболее глубокими знаниями и способностями по их применению в разных областях.

Олимпиады стимулируют интерес учащихся к приобретению новых знаний, предоставляют возможность самореализовываться. Обучающиеся могут

сопоставлять собственные результаты с результатами других участников, совершенствовать навыки работы с тестовыми заданиями.

Так учащиеся моего класса с удовольствием участвуют и побеждают как в школьных, районных, городских конкурсах, так и в международных интеллектуальных конкурсах: «Золотое руно», «Кенгуру», «Русский медвежонок», в дистанционных олимпиадах и конкурсах «Дарын»

У одарённых детей чётко проявляется потребность в исследовательской и поисковой деятельности – это одно из условий, которое позволяет учащимся погрузиться в творческий процесс обучения и воспитывает в нём жажду знаний, стремление к открытиям, активному умственному труду, самопознанию.

При обучении одаренных детей отдельно уделяю внимание *научно-исследовательской деятельности учащихся*, которая способствует формированию сознания, самосознания и индивидуальности человека, а также формированию мотивации к получению новых знаний.

Задачи научно-исследовательской работы:

- актуализация исследовательской потребности учащихся;
- вовлечение учащихся в проектно-исследовательскую деятельность;

- помощь в выработке индивидуальной стратегии познания;
- создание условий, стимулирующих познавательную активность;
- повышение результативности изучения предмета;
- развитие личностных, метапредметных и надпредметных умений учащихся через проектно-исследовательскую деятельность.

Организация исследовательского, творческого обучения позволяет активизировать процесс познания, развивать исследовательские и творческие способности. Возможность участвовать в проектах, научно-исследовательской деятельности может дать учащимся возможность прикоснуться к миру науки, приобрести бесценный опыт творческого и социального взаимодействия.

Принимая участие в школьной научно-практической конференции, учащиеся имеют возможность проявить не только свои интеллектуальные способности, но и умение грамотно представить свою работу, выступать перед аудиторией, отстаивать свою точку зрения.

Развитию творческих коммуникативных способностей одаренных учащихся способствует *проектная деятельность*, направленная на интеграцию знаний и умений, полученных в процессе обучения на более высоком уровне. Каждый ученик в течение года становится участником или создателем

одного из проектов. Широкое использование гласности, систематическое коллективное обсуждение результатов работы позволяет каждому видеть свои успехи и недостатки, сравнивать с результатами одноклассников, что формирует у ребят адекватную самооценку и способность самоконтролю и самоанализу.

Презентации выполняли все, но выгодно отличаются работы одаренных учеников.

Учитель в этой ситуации выступает консультантом, координатором проекта, помощником, направляющим поиск решения проблемы, но не доминирующей фигурой в учебном процессе.

Работа с родителями одаренных детей

Важным моментом работы с одаренными детьми является комплекс мероприятий, направленных на укрепление сотрудничества с семьями способных детей.

В семье происходит формирование личностных качеств и творческих способностей ребенка, поэтому практическая задача педагогов – оказание психолого-педагогической поддержки семьям, имеющим способных и одаренных детей.

В числе мероприятий по работе с родителями существенное место уделяю родительским собраниям по проблемам развития, обучения и воспитания. Для того, чтобы собрания были эффективными, использую разнообразные формы общения:

- "круглые столы";
- информационно-практические беседы;
- информационные лектории с элементами практикума;
- обучающие семинары;
- творческие лаборатории родителей;
- родительские педагогические тренинги;

С целью определения подходов родителей к одарённым детям провожу анкетирование, индивидуальные консультации, подбираю научной и практическую литературу для родителей.

Основываясь на своих наблюдениях и работе с очень способными детьми, я понимаю, насколько важно формировать у детей школьного возраста социальные навыки и существенно влиять на становление их социального интеллекта. А высокая эффективность достигается при условии систематической работы с одарёнными детьми на уроках, во внеурочной деятельности и их родителями. Для успеха принципиальное значение имеет различие результатов и эффектов этой деятельности. Эффект работы: гордость за умных, талантливых, интеллектуально развитых, одаренных детей в которых вложена частичка моего труда. Очень важно, чтобы наши ученики превосходили нас – своих учителей.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изученная литература и собственный опыт работы позволяет сделать следующие выводы: одаренные дети требуют особого подхода. Главными направлениями по работе с ними является индивидуальный подход и работа в группах, созданных на основе отбора по уровню знаний и способностей.

Предлагаю несколько рекомендаций учителям по работе с одаренными детьми:

- не следует уделять слишком много внимания игровому обучению с ярко выраженным

элементом соревновательности. Одаренный ребенок будет чаще всего оказываться победителем, что может вызвать неприязнь соучеников и не благоприятствует созданию атмосферы всеобщей заинтересованности, к которой стремится учитель;

- не стоит выделять одаренного ребенка за прекрасные индивидуальные успехи, а лучше поощрять совместные занятия с другими детьми;
- не следует возводить одаренного ребенка на пьедестал или делать из него вундеркинда в глазах других учеников. Успехи его будут должным образом оценены, а неуместное выпячивание его исключительности достижений рождает чаще всего раздражение, ревность и отторжение вместо ожидаемой похвалы;
- следует помнить, что в большинстве своем одаренные дети плохо воспринимают строго регламентированные, повторяющиеся занятия.

Несомненно, основное требование к учителям одаренного ребенка – безусловное понимание и уважение к его личности. Учителю всегда следует помнить, одаренные дети очень самолюбивы, легко ранимы. Поэтому от учителя больше всего требуются качества личностные, душевные, а не только интеллектуальный и методический «багаж». Необходимо чтобы в процессе воспитания и обучения присутствовало сотворчество учителя и ученика.

В заключение хотелось бы отметить, что работа педагога с одаренными детьми — это сложный и никогда не прекращающийся процесс. Он требует от учителя личностного роста, хороших, постоянно обновляемых знаний в области психологии одаренных детей и их обучения, а также тесного сотрудничества с психологами, другими учителями и обязательно с родителями, необходим постоянный рост мастерства педагогической гибкости, умения отказаться от того, что еще сегодня казалось творческой находкой и сильной стороной. Об этом очень точно высказался Сократ: «Учитель, подготовь себе ученика, у которого сам сможешь учиться».

Учебные лайфхаки как способ развития креативности на занятиях по журналистике у школьников

Егорова Дарья Юрьевна,
педагог дополнительного образования
пресс-центра
«Поколение»
ГБНОУ СПб ГДТЮ

Л

Учебные лайфхаки, используемые при изучении темы «Заголовки»

Учащиеся придумывают:

- Заголовки к небольшим заметкам в СМИ
- Заголовки к текстам друг друга

Развитие:

- креативности
- творческого потенциала
- навыков коллективной работы
- культуры общения

Регулярное использование на занятиях экземпляров печатных СМИ

- Учимся работать с инфоповодами
- Анализируем заголовки
- Сочиняем тексты заметок по фотографиям из газет
- Разбираем на практике журналистские термины, например, «принцип перевернутой пирамиды»

Решаем образовательные, развивающие и воспитательные задачи программы

Первый вариант заголовка	Итог
Как научиться музыке	Аккорды по расписанию
Нынешнее состояние музыкальной индустрии	Как там музыка в России?
Наушники: какие бывают и какие выбрать	Уши в музыке
Музыка в нашей жизни	Отпускают без рецепта
Музыкальные инструменты	Не только бараны бьют в барабаны

Сотрудничество в придумывании карточек с заданиями

Какой будет карточка с заданием зависит не только от педагога, но и от учащегося

Учащиеся сначала придумывают слова для карточки
Потом пишут текст по этим словам, например, заметку

Развитие:

- фантазии
- креативности
- умения формулировать свои мысли

№7 мектеп –лицей
Баяндамашы: Жүсіпбекова Г.М

ОҚЫТУ ТІЛІ ОРЫС ТІЛІНДЕГІ МЕКТЕПТЕРДЕ ҚАЗАҚ ТІЛІ САБАҚТАРЫНДА ОҚУШЫЛАРДЫҢ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ САУАТТЫЛЫҚТАРЫН ҚАЛАЙ АРТТЫРУҒА БОЛАДЫ?

Мақсаты: Жаңа технологиялардың тиімді элементтерін сабақ үрдісінде пайдалана отырып оқушылардың логикалық қабілетін, функционалдық сауаттылықтарын арттыру және қоршаған ортаға бейімделген тұлғаны қалыптастыру, білімдерін өмірде тиімді қолдануға үйрету.

Міндеттері:

1. Баланы ынталандыру, көкірегіне сенім ұялата білу.
2. Әрбір оқушының жеке – дара ерекшелігін ескеру.

3. Оқушылардың қабілеттері мен шығармашылықтарын қалыптастыру.
4. Оқушылардың ойын дамытып, сауаттылығын арттыру.

Жоспар

I Кіріспе бөлім

II Негізгі бөлім

1. Оқушылардың функционалдық сауаттылығын қалыптастырудағы қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің маңызы
2. Функционалдық сауаттылықты қалыптастыруда қолданылатын тиімді тәсілдер

III Қорытынды бөлім

Кіріспе

Функционалдық сауаттылық дегеніміз не? **Функционалдық сауаттылық дегеніміз** - адамдардың әлеуметтік, мәдени, саяси және экономикалық қызметтерге белсене араласуы, яғни бүгінгі жаһандану дәуіріндегі заман ағымына, жасына қарамай ілесіп отыруы, адамның мамандығына, жасына қарамай үнемі білімін жетілдіріп отыруы. Ондағы басты мақсат жалпы білім беретін мектептерде қазақстан республикасының зияткерлік, дене және рухани тұрғысынан дамыған азаматын қалыптастыру, оның әлемде әлеуметтік

бейімделуі болып табылады. Мұндағы басшылыққа алынатын сапалар:

- белсенділік;
- шығармашылық тұрғыда ойлау;
- шешім қабылдай алу;
- өз кәсібін дұрыс таңдай алу;
- өмір бойы білім алуға дайын тұруы болып табылады

Функционалдық сауаттылық – адамның сыртқы ортамен қарым-қатынасқа түсе алу қабілеті және сол ортаға барынша тез бейімделе алуы мен қарым-қатынас жасай алу деңгейінің көрсеткіші. Олай болса, функционалдық сауаттылық тұлғаның белгілі бір мәдени ортада өмір сүруі үшін қажетті деп саналатын және оның әлеуметтік қарым-қатынас жасауын қамтамасыз ететін білім, білік, дағдылардың жиынтығынан құралады. Ал кең мағынасында ол тек білік пен білімділік әлеміне барудың жолы ғана емес, ол – ұлттың, елдің немесе жеке адамдар тобының мәдени және әлеуметтік дамуының өлшемі. Осындай сапалық сипаты тұрғысынан қарағанда, функционалдық сауаттылық жеке адамды дамытудың тетігі ретінде қолданылады.

С.И.Ожеговтың сөздігінде «функция» сөзінің мәні «вызванный функционированием чего-нибудь, зависящий от деятельности, а не от структуры, строения чего-нибудь (книжн)» – деп анықталса, қазақ тілінің түсіндерме сөздігінде: «функционалды ұғымы бір нәрсенің құрылысы, құрамынан емес, қызметінен болатын, соның әрекетіне байланысты болады»– деп сипаттама беріледі. Бұдан «функция» категориясы

белгілі бір заттың атқаратын қызметіне немесе іс-әрекетіне қатысты айтылатыны танылады. Мысалы: ақпарат құралдарының функциясы – халыққа ақпарат тарату. Ал «функция» ұғымы адамға қатысты айтылғанда, оның іс-әрекетіне байланысты қарастырылады. Жоғарыда сауаттылық адамның білімділігіне қатысты ұғым екені нақтыланды. Яғни, «функционалдық сауаттылық» белгілі бір кезеңге сай субъектінің алған білімі мен білігі негізінде сауатты іс-әрекет ете алуы деген мағынаны білдіреді. Қоғамның дамуына байланысты сауаттылық ұғымының мәні тарихи тұрғыдан өзгергенін, тұлғаға қойылатын талаптарда оқу, жазу, санай білу қабілеттерінен гөрі белгілі бір қоғамда өмір сүруге қажетті білім мен біліктердің жиынтығын игеру, яғни функционалдық сауаттылыққа жету деген сипатта ұғынылады..

Функционалдық сауаттылыққа мынадай деректер келтіруге болады. Ресми дерек бойынша, мектеп жасындағы балалардың 40 пайызы әдеби мәтінді түсінуге қиналатындығы дәлелденген. Бұлар мектептен білім алса да, қызмет жасауға келгенде қарапайым жазу үлгісін білмейтіндігін көрсеткен. Тіпті олар әр түрлі жағдайда кездескен іс- қағаздардың бланкісін толтыра алмай, ондағы ақпараттың мәнісін түсіне алмапты. Бір қызығы, олар теледидарда не айтылып жатқанын, жалпы айтқанда, күнделікті өмірдің есебін білмейтін болып шыққан. Соның салдарынан жұмыссыздық, өндірістегі апат, жазатайым оқиғалар жарақат алулар көбейіп кеткен. Қазақ маманы с. Раевтың ойынша, сауатсыздық дерті адамға кішкентай кезінен бастап жүғады екен.

Әсіресе бүлдіршінді жазу мен оқуға баули бастаған 1-ден 3-сыныпқа дейінгі аралықта пайда болады. Яғни, үшінші сынып оқушысы ешқашан кітапханаға бармаса, оқулықтан басқа ешқандай кітап оқымас тағы бір ертеңгі сауатсыздың дүниеге келгені. Сол себепті келешек ұрпаққа жалаң білім беріп қана қоймай саналы, сапалы білім беру басты мақсатымыз.

Тұңғыш Елбасы Н.Ә. Назарбаев 2012 жылғы 27 қаңтардағы «Әлеуметтік-экономикалық жаңғырту–Қазақстан дамуының басты бағыты» атты Қазақстан халқына кезекті жолдауында білім беру ұйымдары жастарға жалаң білім беріп қана қоймай алған білімдерін өмірдің түрлі жағдайларында пайдалана алуды үйретуі керек екендігін баса айтып, үкіметке оқушылардың функционалдық сауаттылығын дамытудың бес жылға арналған ұлттық шаралар жоспарын дайындау жөнінде нақты тапсырма берген еді.

Осы тапсырманың негізінде маусым айында үкіметтің 25 маусым 2012 жылы №832 қаулысымен бекітілген «Мектеп оқушыларының функционалдық сауаттылығын дамыту жөніндегі 2012-2016 жылдарға арналған ұлттық іс-қимыл жоспары» қабылданды. Ұлттық жоспардың мақсаты–Қазақстан Республикасындағы мектеп оқушыларының функционалдық сауаттылығын дамыту үшін жағдай жасау болып белгіленген болатын.

Мектепте мемлекеттік тілді оқытудың түпкі нәтижесі ретінде қатысымдық, ақпараттық және проблемалардың шешімін табу құзіреттіліктерін қалыптастыруға қол жеткізудің басты тетігі – оқушының

функционалдық сауаттылығын қалыптастыру. Өйткені функционалдық сауаттылық оқушының белгілі бір мәдени ортада өмір сүруі үшін қажетті деп саналатын және оның әлеуметтік қарым-қатынас жасауына пайдалы білім, білік, дағдылардың бірлігінен құралады.

Оқушылардың функционалдық сауаттылығын қалыптастыру қазақ тілін оқытудың тұлғалық-әрекеттік бағдарын күшейту нәтижесінде жүзеге асады. Өйткені сауаттылыққа оқушы өз әрекетінің иесі – субъект дәрежесіне көтерілгенде толық қол жеткізеді.

Оқушылардың функционалдық сауаттылығын қалыптастырудағы қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің маңызы

Орыс тілінде білім беретін мектептерде қазақ тілінің оқыту сапасын көтерудің басты шарты ретінде оқушылардың функционалдық сауаттылығын қалыптастыру алынған жағдайда олар әрекеттік бағыт ұстанымына, оқушылардың коммуникативтік құзіреттерінің қалыптасуы ұстанымына, аутентикалық тұрғыдан оқыту ұстанымына, интерактивтік оқыту ұстанымына негізделуі қажет. Сонда ғана функционалдық сауаттылық оқушының қазақ тілін әлеуметтік сұранымға сай қолдану мүмкіндіктерін арттырады. Мемлекеттік тіл – қазақ тілі мен қазақ әдебиетін оқыту – қазіргі заман талабы, өмірлік зор маңызы бар өзекті іс болып отыр. Орыс тілінде білім беретін мектептегі «қазақ тілі мен әдебиеті» пәнін оқытудың мақсаты – оқушылардың қазақ халқының

көркем әдебиет туындыларымен, әдебиет теориясымен жүйелі түрде таныстырып, сол негізде оқушыларға жан-жақты тәрбие бере отырып, әдебиетіміздің үздік туындыларымен, көркем мәтіндерді оқыту барысында қазақ тілінде ауызша және жазбаша сөйлеу тілін дамыту, қазақ әдебиеті шығармаларын өз бетінше оқып, түсіне алуын қамтамасыз ететін тілдік негіз қалыптастыру. Еліміздегі өзге ұлт өкілдерінің мемлекеттік тілді меңгеруі бүгінгі күннің өзекті мәселесі болып отыр.

Оқушылардың функционалдық сауаттылығын дамытуда оқу бағдарламасындағы әрбір пәннің рөлі зор. Соның ішінде қазақ тілі мен әдебиетінің алатын орны ерекше. Осы ретте, оқушыға халықтың қоғамдық өмірін, арман-мүддесін танытуда, оларға идеялық-саяси, рухани-адамгершілік, этикалық-эстетикалық т.б. тәрбие беруде, дүниеге көзқарасын, мінезін, жалпы мәдениетін қалыптастыруда көркем әдебиетті қуатты құралдардың бірі ретінде пайдалану – әдебиет пәнінің басты мақсаты болып есептелсе, тіліміздің өзіндік қалыптасқан нормаларын, жалпы айтқанда грамматикасын үйрету – қазақ тілінің басты міндеті болып танылады.

Мұғалімнің міндеті оқушының өзі түсініп, ізденіп оқуына, пәнді терең білуге бағыттау білімнің қажеттілігін түйсік арқылы саналы қабылдау. «Мектептің тірегі де, тілеуі де оқыта білетін мұғалім» - деп Ахмет Байтұрсынов айтқандай, қазіргі білім беру саласында оқытудың озық технологияларын меңгермейінше, жас ұрпаққа заман талабына сай жан-жақты білім беру мүмкін емес.

Болашақ азамат өз ұлтының асыл мұрасымен сусындау арқылы туған халқының тарихымен, мәдениетімен жете танысып, білімін кеңейтеді. Қазақ тілінің грамматикасын терең меңгерген оқушы, қоғамның кез келген саласында қиналмай жұмыс істеп, өзінің функционалды сауаттылығын көрсете алады.

Жалпы білім беретін орта мектептегі оқушыны жеке тұлға ретінде және оның ұлттық сана-сезімін, өзіндік, дүниетанымын, азаматтық ұстанымын, рухани құндылықтарын қалыптастыруға негіз болатын әлемдегі аса бай, мазмұнды, көркемдік деңгейі жоғары әдебиеттердің қатарындағы қазақ әдебиеті пәнін жүргізудің өзіндік қыры сан қилы.

Әдебиет – оқушыға беймәлім өмірді танытатын қуатты құрал. Әдебиет арқылы біз оқушыларға ұлттық болмысымызды, асыл қасиеттерімізді танытамыз. Адамға тәрбие беруші әуелі, ата-ана, сонан соң ұстаз, мектеп, қоршаған орта екені баршамызға белгілі. Өнер, ғылым бар жұртта өскелең ұрпақ тәрбиені ата-анадан да, мектептен де, араласатын ортасынан да, өздері оқып жүрген қазақ әдебиетіндегі түрлі аңыз-ертегілерден де аларына ешкім шүбә келтірмейді. Әдебиет адамға өмірді танытып қана қоймайды, ол адамды тәрбиелейді. Адамның өмірге көзқарасын танытады, мінез-құлқына ықпал етеді, күллі тіршілігіне әсер етеді. Қазақ әдебиетіндегі көркем туындыларды оқыған сайын өмір сырын, отан, ерлік, елдік, жақсылық, жамандық, секілді ұғымдардың мәнін оқушы терең аңғарады. Олар өнерді сүйетін, одан рухани ләззат ала білетін, көркемдік

талғамы бар, адамгершілікті, нәзік сезімді болып өседі. Дәрекілікке, бойкүйездікке, жамандыққа аяқ баспайды.

Қазақ тілі мен әдебиеті пәні арқылы оқушы бойында өмір туралы дұрыс талғам, түсінік қалыптастырамыз. Қазақ әдебиетіндегі көркем туындылар арқылы қалаған мамандықты игеріп, өмірден өз орнын табуларына, қалаулы азамат болып өсулеріне тигізетін әсері көп. Ұрпақ бойында ұлттық ұғымдарды сіңіру үшін, біз оқушыға өткен тарихымызды танытуымыз керек.

Пән мұғалімі оқушының назарын аудару үшін сабақ кезінде әртүрлі тақырыптық, пәнаралық, сыныпаралық байланыс орнатып, қызықты әңгімелерді сахналық көрініс ретінде өтуді ұйымдастыра білуі қажет. Сонымен қатар, түрлі көрнекілік құралдарын қолдану, сұрақ-жауап, талдау, жинақтау, ажырату, тақтаға жазу, айтқан ойды мысалдармен дәлелдеу, сөздікпен жұмыс, проблемалық мәселелерге жауап беру, нақтылы және жалпылама тапсырмалар беріп, шағын шығармашылық жұмыстарды орындату, оқушының бірін-бірі сынауы, өзіндік пікір білдіруі, баяндама жасауы, ғылыми зерттеу жазып қорғауы т.б. алуан түрлі әдіс-тәсілдерді қолдануы керек. Осындай әдіс-тәсілдерді түрлендіріп, жүйелі түрде пайдаланып мұғалімнің шәкірттері өз бетімен жұмыс істеуге тез үйренеді. Орта буын оқушыларының арнайы ереже дәптерлері, альбомдар, сөздіктері, канспектілері, хронологиялық кестелері болуға тиіс. Сонымен бірге, шығармашылық дәптері бөлек болғаны дұрыс. Оған оқушы өздеріне ұнаған мақал-мәтелдерді, афоризмдерді, шешендік сөздерді де жазып

алып жүруге баулу керек. Осы ретте, шығармашылыққа жақын кейбір оқушылар сол дәптерге әңгіме, мақала, күнделік, пікір жазып үйренуіне мүмкіндік туады.

Қазақ тілін оқыту алдына үлкен міндеттер, оқушыларға түсіндірудің тиімді әдіс-тәсілдерін іздестіру қажеттілігі қазіргі таңда да қарастырылып келе жатқан мәселе. Демек, тіл ғылымының үздіксіз дамуының нәтижесінде, адам баласы ой-санасының, дүниетанымының өсуіне байланысты оқыту әдістемесі де қатар жетіліп байып отыр. Өйткені, озат мұғалімдер тәжірибелерінен толығып оның мазмұны мен жүйесі, құрылысы, кеңейіп, байып отырады. Қоғам ілгері дамыған сайын оқыту мазмұны да күнделікті жаңарып, жетіліп отырады.

Озық ойлы адамдар заманның, қоғамның дамуына, өзгеруіне өз үлесін қосады. Осындай қоғамдық, элеуметтік, мәдени өзгерістер дамулар мектептің оқыту процесіне әсер етеді. Соңғы жылдары жеке тұлғаны қалыптастыруды дамыту мен оған жан-жақты терең білім беру мақсатында көптеген технологиялар ұсынылуда. Жаңа технологияның басты мақсатының бірі – баланы оқыта отырып оның еркіндігін, белсенділігін қалыптастыру, өз бетінде шешім қабылдауға дағдыландыру. Яғни, ғылыми негізде білім беру үшін жаңа технологияларды меңгере отырып, оны сабаққа енгізу педагогтар алдындағы өзекті мәселе екені анық.

Кез келген білім ордасының мақсаты мен мұраты алдыңғы қатардағы өркениетті елдердің қатарынан көрінетін, жер мен жер байлықтарын ысырапқа салмай игере білетін сауатты, салауатты ұрпақ тәрбиелеу болып табылады. Ол үшін бүгінгі жас ұрпаққа сапалы білім мен саналы тәрбие бере отырып, елдің өткенін, ұлттың мәдениетін, тарихын, салт-дәстүрін, табиғат ерекшеліктерін үйретуі керек.

Республикамыздың білім беру жүйесінің ең басты мәселесі – қазақ тілін өзге ұлт өкілдеріне тек сөйлесу тілі, мемлекеттік тіл деген ұғымда ғана қалдырмай, ғылым тіліне дейін жеткізу болып отыр. Қазіргі заман талабы – өз елінің нағыз патриоттарын тәрбиелеу заманы, өз тілін, өз Отанын жанымен сүйе білетін азамат тәрбиелеу – әр ұстаздың міндеті.

Қазақ тілі сабақтары – баланы тілге үйрету мен тәрбиелеуде оның патриот тұлға ретінде өзін-өзі ашуына, дамуына жағдай жасайтын негізгі сала. Қазіргі таңдағы мұғалім оқушы үшін «дайын» білім көзі болмай, керісінше мектеп оқушыларының танымдық іс-әрекетінің ұйымдастырушысы және үйлестірушісі бола білуі қажет. Сондықтан құрастырылып отырған әдістеме қазақ тіліміздің мемлекеттік мәртебе дәрежесінде үйретілуіне, өзге тілді мектептерде қазақ тілінің еркін сөйлесу тілі деңгейіне жеткізілуіне бағытталып отыр.

Сондай-ақ, оқушылар функционалдық сауаттылықтың негізгі міндеті мәтіннің қолдану жағдайы немесе мақсаттары аспектісін үйренеді, мәтінді толық түсінгенін дәлелдейтін машықтары дамытылады.

Жұмыстар барысында бағдарламадан тыс көркем әдебиеттерге талдау жасалынады. «кітаптың авторы кім? Не мақсатпен жазды? Басты ой неде? Кітапты басқаша қалай атауға болады? Неге?тағы қандай тарау қосуға болады?» тапсырмалары оқушыларды мәтіннің мазмұнына немесе оның формасына рефлексия жасауды және олардың бағасын шығаруды үйренеді. Сыныптан тыс сабақтарда оқушыларды даяр мәтіндер бойынша тапсырмалар мен сұрақтар әзірлеуге төселдіру меңгерген дағдыны қолдана алуға үйретеді. Оқушылардың сөз мәдениетін жетілдіру, интеллектуалдық қабілеттерін арттыруға бағытталған сабақ түрлері қарастырылды. «Қазақ тіл өнерінің құдіреті», «Поэзия тілінің құдіреті», «Әдеби тілдің қолдану аясы» тақырыптарында өткізілген үйірме жұмыстары жазбаша мәтіндерді ұғуына оқу қабілеттілігі және оларға рефлексия жасап, олардың мазмұнын меңгеруге бағытталды.

Қазақ тілі мен әдебиет пәндерінен интеллектуалды сайыстар мен олимпиадаларға оқушыларды жүйелі даярлау оқушылардың оқу сауаттылығын дамытуға әсер етеді. Себебі мұндай сайыстар қазақ тілінің бай қолданыстарын және астарлы ойды түсінуге, қабілетті ұштауға әсер етеді. Оқушылар ойын жүйелі жеткізуге бейімделген сөз сазына зер салатын тұлғаны даярлауға бағытталды.

Оқушылардың функционалдық сауаттылығын арттыру арқылы таным көкжиегі кең, сөйлеу мәдениеті жоғары, өз ойын сенімді, жігерлі, шешен тілмен жеткізе білетін, көпшілікті өз сөзіне ұйыта алатын дағды, қасиеттерге бейімделген тұлға тәрбиелейміз. Осы

мақсаттағы жұмыстар оқушылардың ойын, тіл шеберлігін, сауаттылығын, шығармашылық қабілетін арттыратын, тіл шеберлігінің ұшталуын, тіл ұстартуды көздейді. Себебі, астарлы ойды түсіну қабілеті ұшталған, ойын жүйелі жеткізуге бейімделген, сөз сазына зер салатын, өз шеберлігі мен кемшілігін аңғара білетін, жазба тіл шеберлігі қалыптасқан, айшықты сөйлеуге бейімделген тұлғаның тәрбиеленіп шығуына жол ашу әр мұғалімнің міндеті.

Пән мұғалімі оқушының назарын аудару үшін сабақ кезінде әртүрлі тақырыптық, пәнаралық, сыныпаралық байланыс орнатып, қызықты әңгімелерді сахналық көрініс ретінде өтуді ұйымдастыра білуі қажет. Сонымен қатар, түрлі көрнекілік құралдарын қолдану, сұрақ-жауап, талдау, жинақтау, ажырату, тақтаға жазу, айтқан ойды мысалдармен дәлелдеу, сөздікпен жұмыс, проблемалық мәселелерге жауап беру, нақтылы және жалпылама тапсырмалар беріп, шағын шығармашылық жұмыстарды орындату, оқушының бірін-бірі сынауы, өзіндік пікір білдіруі, баяндама жасауы, ғылыми зерттеу жазып қорғауы және алуан түрлі әдіс-тәсілдерді қолдануы керек. Осындай әдіс-тәсілдерді түрлендіріп, жүйелі түрде пайдаланып мұғалімнің шәкірттері өз бетімен жұмыс істеуге тез үйренеді. Орта буын оқушыларының арнайы ереже дәптерлері, альбомдар, сөздіктері, канспектілері, хронологиялық кестелері болуға тиіс. Сонымен бірге, шығармашылық дәптері бөлек болғаны дұрыс. Оған оқушы өздеріне ұнаған мақал-мәтелдерді, афоризмдерді, шешендік сөздерді де жазып алып жүруге баулу керек. Шығармашылыққа

жақын оқушылар сол дәптерге әңгіме, мақала, күнделік, пікір жазып үйренуіне мүмкіндік туады.

Қазақ тілі пәнінен оқушының функционалдық сауаттылығын дамыту үшін оқушыларды бірінші сабақтан бастап сөйлесім әрекетінің түрлерін (айтылым, жазылым, тыңдалым, оқылым, тілдесім) меңгерту; алған білімдерін өмірде, кез-келген жағдайда, әлеуметтік ортада қолдана алуға үйрету; қазақ халқының салт-дәстүрі, мәдениеті, тарихын түсіну және құрметтеге баулу; мемлекеттік тілде ауызша, жазбаша қарым-қатынас жасау; әлеуметтік талаптарына сай келу үшін оқушының ақпараттық технологияларды қолдану және мәселелердің шешімін таба алуға үйрету.

Функционалдық сауаттылықты калыптастыруда қолданылатын тиімді тәсілдер

Менің өзекті мәселем: жаңа оқыту әдіс-тәсілдері арқылы қазақ тілін меңгерту.

Менің ұстанымым: «Еліміздің ертеңі жас ұрпақтың қолында, ал жас ұрпақ тағдыры ұстаздың қолында» деп елбасымыз атап айтқандай, оқушылардың талантын ашу – менің күн тәртібімдегі өзекті мәселелердің бірі

Қазіргі жастарға тек білім беріп қана қоймай, сонымен бірге әлеуметтік бейімделу үдерісінде алған білімдерін пайдалана білуге үйретіп келемін. Бұл мақсаттарды жүзеге асыру үшін сабағымда белсенді оқыту, диалогтік оқыту, сыни тұрғыдан ойлау стратегиясы, Блум таксономиясы, сатылай кешенді

талдау, мән беріп оқыту технологиясын қолданып келемін.

Белсенді оқытуда қысқа әңгіме, ойын түрлері, сөздік ойыны т.б. атауға болады. Өзім беретін 2, 5, 6-сыныптарда мән беріп оқыту технологиясы бойынша оқушылардың оқылым, тыңдалым, айтылым, жазылым дағдыларын дамытудамын. Көбінесе топтық жұмыс жасап, достық қарым-қатынасты нығайта отырып, ұлттық бірліктің жарасымына жол ашамын.

Өмірлік қолданыста маңызды рөл атқаратын Блум жүйесін қолданып келемін. Блумның анализ, синтез, бағалау тараулары арқылы кез-келген тақырыпта сұрыптау жасап, пайдалы-пайдасыз жақтарын анықтап баға бере алатын, жеке көзқарастарын еркін айта алатын жеке тұлғаны дайындау үстіндемін.

Сонымен бірге оқушылардың теориялық білімдерін дамыту мақсатында Н. Оразақынованың «Сатылай кешенді талдау» технологиясының тиімді жақтарын айтқым келеді.

1. Оқушыларға теориялық білім береді
2. ҰБТ-ке оқушы дайын болады
3. Тілін дамытады
4. Ұлттық құндылықтарды бағалай білуге, құрметтеуге үйретеді
5. Ізденушілік, зерттеушілік әрекетін ұйымдастырады.

б. оқушының оқуға, білуге деген ынта-ықыласы артады, білім алуға әрекеттенеді.

Болашақ азамат өз ұлтының асыл мұрасын сусындау арқылы туған халқының тарихымен, мәдениетімен жете танысып, білімін кеңейтеді. Қазақ тілінің грамматикасын терең меңгерген оқушы, қоғамның кез-келген саласында қиналмай жұмыс істеп, өзінің функционалды сауаттылығын көрсете алады.

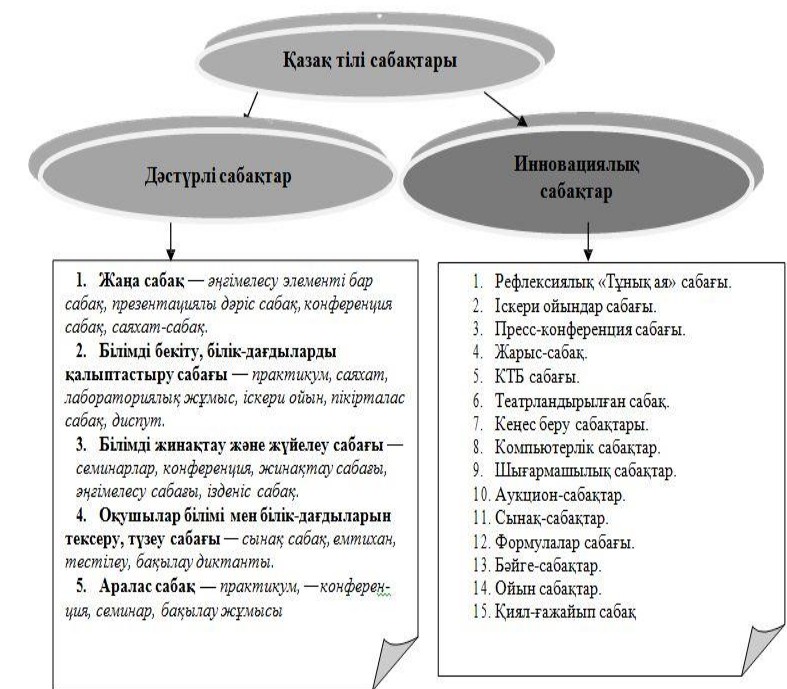
Қазіргі жастарға тек білім беріп қана қоймай, әлеуметтік бейімделу үдерісінде алған білімдерін пайдалана білуге үйретіп келемін. Өзім сабақ беретін 4-5-сыныптарда қазақ тілінен функционалды сауаттылықты қалыптастыруда мынандай әдістерді қолданамын: белсенді оқыту, мән беріп оқыту, сатылай кешенді талдау технологиясы, Блум жүйесі, сыни тұрғыдан ойлау.

Мән беріп оқыту технологиясы (қатысымдық әдіс) функционалды сөйлеудің грамматикалық жағы мен лексикалық бірліктерді меңгертудің негізі болып табылады. Бұл әдіс бойынша оқушыларды сабақтың басынан бастап сөйлесім әрекетіне баулу, тілді үйретуді күнделікті өмірде жүзеге асыру, сабақты практикалық жағынан жан-жақты қамтамасыз ету ескеріліп отырады. Өйткені кез-келген тақырыптағы тілдесім үдерісі сөйлеу, жазу, оқу, тыңдау әрекеттері арқылы іске асады. Рөлдік ойын әдісі арқылы оқушылар тез тілдеседі, образға енеді, оқушы өзін танытады, достарының пікірімен санасады, дұрыс сөйлеу

қабілетін жетілдіреді, жан-жақты білімін көрсетуге мүмкіндік береді. Сонымен қатар сұрақ-жауап әдісін оқушылардың сөйлеу дағдысын дамыту мақсатында оқытудың барлық кезеңдері мен түрлерінде жиі қолданамын

Блум жүйесі арқылы оқушылардың алға қойған мақсатына жету жолдарын, өз ойың еркін жеткізе алатын жеткіншек дайындау үстіндемін. (киіз үйдің суретін слайдтан көрсету)

Сатылай кешенді талдау арқылы қазақ тілінің грамматикасын жете меңгеретін оқушы оқытудамын

Жоғарыда аталған әдіс – тәсілдерді өз сабақтарымда қолданамын. Сабақтарым сәтті шығуы үшін, алдымен сыныпта ынтымақтастық атмосферасын қалыптастыру бағытында, сабақтарымда әртүрлі тренингтер арқылы бастаймын, одан әрі оқушыларды түрлі әдіс – тәсілдермен шағын топтарға бөлудің өзі оқушылардың қызығушылықтарын арттырады.

«Қайтала» ойыны: Қазір біз сендермен ойын ойнаймыз, қимылды тез жасауларың керек және айтылған сөзді бірге қайталайсыздар. «Бастаймыз» деген белгі берілгенде қимылды жасайсыздар. (мұғалім нұсқаулығымен) «тік тұрамын»(тұрып тұрады), «назар салып тыңдаймын»(қолымен құлағын ұстайды), «мен күштімін» (бір қолды иыққа жақындатады), «мен мықтымын» (екі қолды иыққа жақындатады), «менің қолымнан келеді» (бас бармақты көрсетеді) оқушыларға қайталату, жасату арқылы бойларына сенімділік, батырлық қасиеттерді дарыта білемін.

5- сыныпта өткен **«Қазақстан барысы» мультфильм** негізінде тақырыбындағы сабағымда **«Ойлану»**, **«Жұпта талқылау»**, **«Болжау»**, **«Әлемді шарлау»**, **«Екі түрлі түсініктеме күнделігі»**, **«Торлы талқылау»**, **«Шың»** әдістерін қолдандым және оң нәтижесін көре алдым. **«Ойлану»** әдісін тақырыпты ашарда, барыс суретін көру арқылы оқушы өз білетінін еске түсіреді, қағазға жазады, көршісімен бөліседі, тобында талқылайды. Яғни айту бөлісу, ортаға салу арқылы оның ойы ашылады.Осылайша шындалған ойлауға бірте – бірте қадам жасала бастайды. **«Қазақстан барысы»**

мультфильмін көру, оқу арқылы барыстың ептілік, жылдамдылық, қайраттылық, шыдамдылық қасиеттерін оқушы өз бойынан көргісі келді. Күрес - қазақтың ұлттық спорт түрі екендігін біліп, қазақша күрестің тұңғыш кәсіпқой балуаны Қажымұқан Мұңайтпасұлына, қазіргі «Қазақстан барысы» Дәурен Нұралинов ағаларына ұқсаған батыр болғылары келді. Күреске деген қызығушылықтары артты, спорттың болашақта жақсы өмір сүруі үшін пайдалы екендігін білді. Спорт-денсаулық кепілі. «Қазақстан барысы»ертегісімен танысу арқылы оқушылар функционалдық сауаттылықты қалыптастырып, қазіргі өмірмен және болашақтағы өздерінің өмірлерімен байланыстыра білді.

Топтық жұмыста «Топтастыру», «Венн диаграммасы» әдістері оқушыларға қолайлы болды. Екі батырды салыстырып, барыстың жақсы қасиеттерін аша білді. Бұл әдістерді 5- сынып оқушылары тез түсініп өздерінің сұрақтарын дайындап сабаққа, тақырыпқа деген қызығушылықтарын көрсетті.

Орыс тілді мектептерде оқушылар мәтінмен жұмыстарға, теориялық тестерге жақсы қалыптасқан, ал еркін сөйлесуге, өзіндік пікірін қазақ тілінде жеткізуге ұмтылыстары аз. Сол ұмтылыстарын ашу мақсатында үнемі сабағымда әр түрлі әдістермен қатар ойын түрлерін де қолданамын. Ойынға қызықпайтын бала жоқ. Ойынды ойнау арқылы оқушы қазақша еркін сөйлеуге, ойлауға, өз ойын ашық жеткізуге бағытталады.

«Диалог-ертегі» Ойынның шарты: мұғалім не бір оқушы кез-келген әңгіме немесе ертегіні бастап кетеді. Ал қалған оқушылар бір-бір сөйлемнен әрі қарай жалғастырады. Оқушылар бұл қай ертегі екендігін анықтаулары керек және ертегіні өздерінше аяқтайды. Бұндай тапсырма оқушының тілдік байланыс дағдысын дамытады, қызыға отырып, өз-өзін жетілдіреді, сенімділік пайда болады.

«Мен-саған, сен-маған» деген тапсырманы әсіресе оқушылар тест жазғаннан кейін орындатамын. Оқушылар топтарында тестен кеткен қателер бойынша ойларын ортаға салады да, ең қажетті негізгі үш сұрақты топтың атынан шығарады. Сол сұрақтарды жалпы сыныпқа қоямыз. Сыныптан білетін топтар сұрақ қоюшыларға жауап береді, түсіндіреді. Егер ешкім жауап бере алмаса, онда түсінік парағын беремін, оқушылар сол парақтан ақпаратты алады, бір-бірін оқытады, түсіндіреді, бір-біріне айтады, консультант оқушы олардың жұмысын бақылап тұрып, жұмыстарын талдайды, өзіндік бағасын береді. Мен консультанттың жұмысын қадағалаймын да, оның жауапкершілігіне, біліміне өзіндік пікірімді айтамын.

Сабақтарда оқушының қиялын кеңейтуге, өмірмен байланыстыруға, айналаға деген көзқарасын жаңа заман талабына сай қалыптастыруға «Егер ... болмаса, онда ...» деген шығармашылық болжам жасауға тапсырма беремін. Олар аяқталмаған ойды жалғастыру арқылы ойлауға, керектіні табуға, жүйелеуге үйренді.

Қазақ тілі сабақтары – баланы тілге үйрету мен тәрбиелеуде оның патриот тұлға ретінде өзін-өзі ашуына, дамуына жағдай жасайтын негізгі сала. Қазіргі таңдағы мұғалім оқушы үшін «дайын» білім көзі болмай, керісінше мектеп оқушыларының танымдық іс-әрекетінің ұйымдастырушысы және үйлестірушісі бола білуі қажет. Сондықтан құрастырылып отырған әдістеме қазақ тіліміздің мемлекеттік мәртебе дәрежесінде үйретілуіне, өзге тілді мектептерде қазақ тілінің еркін сөйлесу тілі деңгейіне жеткізілуіне үлесімді қосқым келеді.

Ұстаз үшін ең негізгі мақсат – әр сабағының түсінікті, тартымды, тиімді, оқушының өздігінен білім алуына, оқушының өз жұмысына сыни қарай алуына, оны түсініп, талдай алуына мүмкіндік беретін тәсілдерді ұтымды ойластыруы деп білемін.

Функционалды сауаттылықты дамыту және қалыптастыру моделі

Қорытынды

Жалпы білім беретін орта мектептердегі құзіретті тұлғаны қалыптастыруда тіл пәндерінің орны ерекше болып келеді. Бұл орыс мектептердегі «Қазақ тілі» пәніне де тікелей қатысты. Өйткені мемлекеттік тіл ретінде оқытылатын оқушылардың функционалдық сауаттылығын қалыптастыру ҚР «Білім туралы», «Тіл туралы» Заңдарының жүзеге асуының басты шарты болып саналады. Функционалдық сауаттылықты қалыптастыру үшін өзге тілді мектептердегі «Қазақ тілі» пәнін оқытудың әдістеме негіздерді қайта қарастырып, білім беру жүйесіне өзгерістер енгізіледі.

Баяндаманың соңында қазақ тілі пәнінен оқушының функционалдық сауаттылығын дамыту мәселесіне мынандай тұжырымдарманы ұсынуға болады:

1. Оқушыларды бірінші сабақтан бастап сөйлесім әрекетінің түрлерін (айтылым, жазылым, тыңдалым, оқылым, тілдесім) меңгерте білу
2. Оқушылардың алған білімдерін өмірде, кез-келген жағдайда, әлеуметтік ортада қолдана алуға үйрету;
3. Мемлекеттік тілде ауызша, жазбаша қарым-қатынас жасау;
4. Әлеуметтік талаптарына сай келу үшін оқушының ақпараттық технологияларды қолдану және проблемалардың шешімін таба алуға үйрету;
5. Оқушылардың өзгермелі өмірге бейімделуіне үйрету ;
6. Оқушылардың жеке бас қабілеттерін дамытуы;

7. Оқушылардың әлеуметтік-мәдени дағдыларын дамытуы ;

8. Қазақ халқының салт – дәстүрі, мәдениеті, тарихын түсіну және құрметтеге баулу;

Қорыта келгенде, оқушылардың функционалдық сауаттылығын дамыту – бүгінгі заман талабы. Осы орайда, қазақ тілі мен әдебиеті пәнін дұрыс үйрете білу өте маңызды. Педагогтің сабақ өту шеберлігі, яғни шығармашылық пен жауапкершілікті ұштастыруы, бұл заман талабынан туындап отырған мәселе. Өз мамандығын толық меңгерген жоғары деңгейлі оқытушының алдынан шыққан оқушы – өмір айдынындағы өз жолын адаспай табады, азамат болып қалыптасады. Бұл ұстаз үшін абырой, яғни үмітінің ақталғаны, әрбір мұғалім осыған ұмтылса ұрпақ алдындағы қарыздың өтелгені. Мұғалімнің сабағының өн бойындағы негізгі мақсаты, оның негізгі мәнін естен шығармай, әрбір сәтті тиімді пайдаланғанда өз мақсатына жетеді.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. «ҚР білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдаламасы» 2010ж.
2. ҚР Жалпыға міндетті білім берудің Мемлекеттік стандарттары// 12 жылдық білім беру 2012 ж.
3. ҚР 12 жылдық жалпы орта білім беру тұжырымдамасы. 2010ж.
4. Тұрғынбаева. Б. А. Ұстаздық шығармашылық. Алматы. 2007ж

5. «Қазақ әдебиеті - тұлғаның рухани дамуының бастауы» - Алматы-2005 ж. 96-148 б.
6. М.Жұмабаев, Педагогика, – Алматы, 1992.
7. Выготский Л.С. Педагогическая психология. – М., 1991.
8. Оразбаева Ф.Ш., Тілдік қатынас: теориясы және әдістемесі. – Алматы, 2000.
9. Қазақ тілі мен әдебиеті орыс мектебінде. 2009ж. №7
10. Мұғалімдерге арналған нұсқаулық, 48 бет, 2б.
11. Карта разума,
[http://www.12manage.com/methods_mind_mapping_ru.html]
12. Сын тұрғысынан ойлау, детальдау, <http://bcetyt.ru/house/family/home-vizualizacii-kljuchik-k-ispolneniju-zhelanij.html>
13. Широкова Т.В. Топтық жұмыстарды ұйымдастыру - оқытудың белсенді әдіс-тәсілдерінің бірі.

Иннопрактика

Научное волонтерство учащихся как современная воспитательная технология

Анастасия Каретникова
ГБНОУ «СПбГДТЮ», Аничков лицей

**Программа
“Подготовка
наставников
научно-
исследовательских
проектов”**

Проблема:

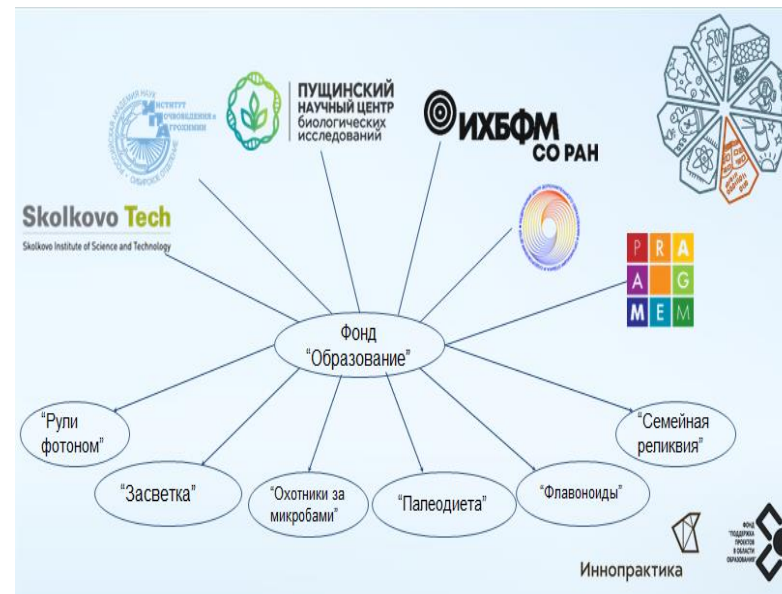
- Недостаточно наставников с высоким уровнем проектных, научных и педагогических компетенций и мотивации.
- Слабый уровень школьных исследовательских проектов не помогает овладеть тематикой и освоить научный метод.
- Недостаточно преемственности образовательных и проектных результатов.

Тезис:

Научное волонтерство — это исследовательская деятельность, которую на безвозмездной основе осуществляют люди без профессиональных знаний и даже высшего образования вместе с учеными или под их руководством.

Если есть научно-исследовательская задача, её можно мультиплицировать. Рождение сетевых проектов.

Фонд «Поддержка проектов в области образования» совместно с негосударственным институтом Иннопрактика разработал стратегию объединения научного сообщества и учебных исследовательских проектных групп

Программа «Подготовка наставников научно-исследовательских проектов»

"Семейная реликвия"

Учащиеся со всей страны в составе исследовательских групп под руководством наставников исследуют семейные реликвии в своих семьях, берут интервью у родственников, запрашивают архивную информацию, узнают об истории предметов и технологий. По разработанному учёными алгоритму описывают свои находки, чтобы пополнить открытую цифровую коллекцию на daytodaydata.ru.

Готовые исследовательские работы попадают на рецензию к аспирантам и научным сотрудникам. Учащиеся представляют свои работы на школьной конференции и Форуме.

Ілиясова Гүлнұр
№7 мектеп –
лицейінің
қазақ тілі мен
әдебиеті пәнінің мұғалімі

РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ: ХІХ ҒАСЫРДАҒЫ ҰСТАЗ КЕЛБЕТІ

Елбасының «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты мағынасы терең еңбегінде: «Сынаптай сырғыған уақыт ешкімді күтіп тұрмайды, жаңғыру да тарихтың өзі сияқты жалғаса беретін процесс. Екі дәуір түйіскен өліара шақта Қазақстанға түбегейлі жаңғыру және жаңа идеялар арқылы болашағын баянды ете түсудің теңдессіз тарихи мүмкіндігі беріліп отыр»- деген болатын.

Әр бала – болашақ данышпан десек, егеменді еліміздің иелері қай уақытта көңілі ояу, көкірегі ашық, кез - келген өзгерістерге сыни тұрғыдан қарап, өз ойларын, көзқарасын білдіріп, шешімін таба білу шарт. Теориялық жағынан білімді, әлемдік педагогиканың озық үлгілерін жанашылдықпен дамытып жүрген, үнемі кәсіби шеберлігін шыңдауға ұмтылатын, тәлім – тәрбие ісінен жалықпайтын, баланы өзіне тарта алатын тәлімгер шығармашылықтағы адам - нағыз ұстаз. ХХІ ғасыр – ғылым ғасыры. Сондықтан жас ұрпаққа, жас буынға жаңаша білім беру жолында түбегейлі өзгерістер жүріп жатыр.

Жеке тұлға, яғни, дарынды, шығармашылық тұлға қалыптастыру білім мен тәрбие берудегі мемлекеттік істің ең маңыздысы.

Мақсатты білім беру – тұлға дамуын жүзеге асыратын мәселе.

Адамзат баласының өз ұрпағын оқыту тәрбиелеудегі ең озық тиімді ізденістерін, тәжірибелерін жалғастырып, тың жолдар іздеу педагогиканың озық үлгілерін жаңашылдықпен дамыту жалғаса бермек. Қоғам талабына сай шебер мұғалім болу заман талабы болып тұрғаны анық. Ал «Жаңа формация мұғалімі деген кім?» деген сұраққа жауап іздейтін болсақ, Қазақстан Республикасының жаңа педагогикалық білім беру тұжырымдамасында: «Жаңа формация мұғалімі кәсіби дағды мен педагогикалық дарыны қалыптасқан жаңалыққа құмар, рухани дүниесі бай, шығармашылықпен жұмыс істейтін жеке тұлға» деп көрсетілген, яғни ол ізгілігі мол, әр іске жаңашылдықпен үлкен ізденіспен зерттеуші ретінде қарайтын, ақпараттық технологияны толық меңгерген, толыққанда құзырлы адам. Оқушының шығармашылық қабілеті оның ойлауы мен іс жүзіндегі әрекеттері арқылы дамиды. Оқуға үйрететін сабақтарды жүргізуде, алдымен, мұғалім мен оқушы арасындағы ынтымақтастықты қалыптастыру қажет. Мұғалім бұл жағдайда дайын білімді түсіндіріп қоюшы, бақылаушы емес, танымдық істердің ұйытқысы болуға тиіс. Әр оқушының қабілеті мен талантын, өз-өзіне деген сенімін нығайтуға жол ашуда бүгінгі білім беру саласының алтын дінгегі – ұстаз.

Ұстаз міндеті білім берумен шектелмей, тұлғаға бағытталған білім беруде әр шәкіртінің интеллектуалдық даму деңгейін тани білу қажеттілігінен туындайды. Мектепте «Басқару мен оқытудағы көшбасшылық» модулі мұғалімнің өзін үнемі өзінің кәсіптік және адамгершілікті пікірлерін жетілдіріп отыратын көшбасшы, білгір ретінде сезінуге деген сұранысын айқындайды. Мұғалімдер оқушылардың оқуын жетілдіру үшін сыныпта не істеу керектігін білуге тиіс. Көшбасшы мұғалімдердің қалыптасуына ықпал ету үшін мектеп көшбасшылары іске асырылатын өзгерістердің мақсаттарын нақты түсінуге тиіс. Мектептік білім беру ортасынан ерекше басқа жағдайларда әлеуметтенуге қабілетті және негізгі біліктіліктерді меңгерген, білім беру дайындығының оңтайлы деңгейіне ие бәсекеге қабілетті тұлғаларды дайындаудың заманауи талаптарына сай сабақтың қоғамның әлеуметтік тапсырысын орындауға бағытталғанын бәрі түсінеді. Кез - келген сабақ жаңа міндеттерді шешудің ауқымды әлеуетіне ие. Алайда, бұл міндеттер көбіне күтілетін оң нәтижеге әкеле алмайтын құралдар арқылы шешімін табады. «Нәтижелілік» сөзі латын тілінен аударғанда – «эффектос» - іс-әрекетті орындауды, нәтижені, қандай да бір іс-әрекеттің салдарын білдіреді. Осылайша, сабақтың нәтижелілігі – бұл оның нәтижесі, яғни сабақ оқушыларға не берді, олар оқу материалын меңгеруде қаншалықты ілгеріледі. Демек, сабақтың нәтижелілігін бағалау барысында келесі параметрлерін ескеру қажет: Оқушылар материалды түсінді ме? Алған білімін практикада қолдана ала

ма? Сабақ тақырыбы бойынша дағдылары қалыптасты ма? Мұғалім түзету жұмысын жүргізді ме? Сабақтың тақырыбынан туындайтын тәрбие жұмысы жүргізілді ме? Сабақтың нәтижелілігі неге байланысты? Бірінші кезекте белгіленген мақсаттар мен міндеттердің нақтылығына, педагогқа мақсатқа жетуде көмектесетін құралдарды белгілеуде, осыдан кейін мақсатқа жету үшін педагогтың әрекет ету тәсілін анықтауда. Мұғалім өзі үшін үнемі мақсат қояды. Оқушыға бұл мақсат хабарланбауы мүмкін, алайда, оқушыға сабақтың мақсатын өзі белгілейтін жағдайлар жасалады. Мақсатты сабақтың мазмұны мұғалімнің кәсіби шеберлік деңгейіне, сабақтың түріне, жұмыс әдістері мен нысандарына, сыныптың деңгейіне және оқушылардың мүмкіндіктеріне байланысты. Ортақ мақсат жекелеген міндеттерге бөлінуі мүмкін. Мұғалімнің түйсігі, тұлғасы, оның сабақта жағдайды басқаруы, оның психологиялық білімінің болуы үлкен рөл атқарады. Осылайша, сабақтағы қызмет тиімділігінің нәтижесі мұғалімнің кәсіпқойлығына да байланысты. Қазіргі сабақтың нәтижелілігі оқытудың жаңа нысандарын қолдануға негізделеді. Әр мұғалімнің қызметі шығармашылық тәсілмен үйлесуі тиіс. Мұғалім оқушының тану, іздеу және эксперименттеу ниетін оятуға тиіс. Ал ол үшін оқушыларға оқулықтың параграфын мазмұндау немесе мұндағы қағидалардың бәрін жаттап алға мәжбүрлеу жеткіліксіз. Мұғалім өз міндеттеріне қаншалықты ресми қараса, бала да білім алуға соншалықты ресми қарайтын болады. Білім әлеміне

ену баланың белсенді қатысуымен жүзеге асуы тиіс. Ол ізденуі, сынап көруі және қателесуі тиіс. Тек сонда ғана оң нәтижеге болады, яғни үйлесімді, жан-жақты дамыған тұлғаның қалыптасуына ықпал етуге болады. Оқытудың дәстүрлі емес нысандарын қолдану мұғалім қызметінің өрісін барынша кеңейтеді, өзгермейтін құрылымға ие сабақтың қатаң шеңберінен алшақтауға мүмкіндік береді: сауалнама, түсіндіру, бекіту, үй тапсырмасы. Жұмыстың дәстүрлі емес нысандары оқу қызметін түрлендіруге мүмкіндік береді, олар оқушылардың зияткерлік белсенділігін, сәйкесінше, сабақтың нәтижелілігін арттыруға ықпал етеді. Бұл сабақтардың өзіндік ерекшеліктері олардың түпкі ойы, құрылымы, сюжеті, бұл сабақтар жөнінде дәстүрлі емес, шығармашылық, авторлық сабақтар ретінде айтуға мүмкіндік беретін педагогикалық жаңалықтар бойынша олардың бірегейлігі болып табылады. Бейстандартты сабақ оқытудың жетекші құралдарының бірі ретінде қабылданады. Сабақтың нәтижелілігі әдістемелік тәсілдерді қолдануға байланысты. Әдістемелік тәсілдер – бұл мұғалім мен оқушының педагогикалық рәсімделген іс - әрекеті, бұл арқылы нақты міндеттер шешімін табады. Олар педагогикалық жағдайға, оқушылардың даму ерекшеліктеріне, мұғалімнің педагогикалық қызметінің жеке стиліне сай болуға тиіс. Тәсіл – бұл нақты сабақта белгілі жұмыс түрін ұйымдастыру. Әдістемелік тәсілдердің алуан түрі бар. Мысалы әңгімелеу немесе дәріс кезінде мұғалім модельдерді немесе слайдтарды көрсетеді. Бұл тәсілдерді қашықтық деп атауға

болады, олар мұғалімнің сөзін иллюстрациялайды, объектіні немесе процесті бейнелі түрде қабылдауға ықпал етеді. Әңгіме, дәріс, сұхбат тақтадағы суреттермен, схема сызумен, жаңа терминдердің, анықтамалардың жазбасымен сүйемелденеді. Бұл мұғалімнің сөзін графикалық жолмен байытатын, тиісті сауалды белгілеуге, негізгі мазмұнына назар аударуға көмектесетін графикалық тәсілдер. Сондай-ақ, құбылыстарды талдауды, деректерді жалпылау мен жүйелеуді, тұжырым жасауды талап ететін логикалық тәсілдер қолданылады. Оқушылардың логикалық тәсілдерді меңгеруі олардың білім сапасын арттыруға алып келеді. Логикалық тәсілдердің негізін ойлау операциялары құрайды, себебі оларды меңгеру зияткерлік машықтарының қалыптасқанына, білім алушылардың дамуына куә болады. Жаңашылдықты қабылдау оқу материалының мазмұнына қызықты мәліметтерді, деректерді, тарихи мәліметтерді енгізуді қарастырады. Семантизация тәсілі – сөздің мағынасын ашу арқылы қызығушылықты ояту. Қандай да бір терминнің қайдан шыққаны және оның нені білдіретіні балаларға үнемі қызық. Терминдерді түсіндіру жаңа сөзді ғана емес, оның мағынасын жақсы есте сақтауға мүмкіндік береді. Ал егер бала терминдермен жұмыс істей білсе – бұл оқуда жетістікке бастайтын тағы бір қадам. Динамикалық тәсілі, яғни процестерді, құбылыстарды динамикада көрсету. Динамиканы бүкіл мектептік курс ішінде қандай да бір тақырыпты меңгеру процесі ретінде қадағалауға болады. Мәселелі жағдай құру

тәсілдері. Бұл көптеген жағдайда оң нәтиже беретін айрықша тәсіл, бірақ дайындық пен оны сабақта қолдануға көп уақыт жұмсамайды. Оқушылардың қызметін белсендіретін әдістемелік тәсілдер сабақтың түрлі кезеңдерінде қолданылады. Әр ұстаздың өзіндік әдістемелік тәсілдері, сабақты сәтті өткізуге мүмкіндік беретін әдістемелік әдістері бар. Алайда, сабаққа дайындық пен жоспарлау барысында ол іс-әрекеттің тұтас кешенін жүзеге асырады, психологиялық, дидактикалық, әдістемелік, ұйымдастырушылық міндеттерді шешеді. Сабақтың нәтижелілігі оқушылардың танымдық қызығушылығын дамытуға ықпал етеді. Танымдық қызығушылық – бұл білім алушыларды оқытудың маңызды түрткісі, сәттіліктің кепілі. Ол оқушылардың сабақтағы белсенділігі мен зейінінде, олардың эмоционалды реакцияларында, мұғалімге қойылатын сұрақтарда, қосымша әдебиеттер оқуда және т.с.с. көрініс табады. Соңғы бірнеше жылда жобалау әдісі белсенді танымдық қызметтің ынталандырғышы болып табылады. Сабақ қызықты өтуі үшін балалар жаңа материал іздеуді өз бетімен ұйымдастырады және презентациялар дайындайды. Егер жобалардың тақырыптары қызықты, әлеуметтік және тұлғалық тұрғыдан маңызды болып, оқушылардың жасы мен өзіндік жұмысқа дайындық деңгейіне қарай күрделенсе; егер жұмыстың бүкіл кезеңі іске асырылса – оның түпкі ойынан, тақырыпты және мақсатын тұжырымдаудан қорғауға, рефлексияға және өзіндік бағалауға дейін ғана жобалау әдісі дербес танымдық қызметтің

тиімді құралы болып табылады. Сабақтың нәтижелілігі жаңа педагогикалық технологияларды қолдануға байланысты. Біз кез келген технологияны қолдану арқылы 3 сұрақ қоюға тиіспіз: Не үшін оқимыз? Қалай оқимыз? Қалай нәтижелі оқимыз? Сонымен қатар ел ертеңі, ұлт болашағы үшін этнопедагогика мен этнопсихология ілімдерінің жетістігін тәрбие құралына айналдыру – бүгінгі күннің сұранысы. Тұлға ретінде оқушының жеке басының іс-әрекетін дамыту теориясы негізінде белсенді әдіс-тәсілдерді қолдана отырып, тәрбиелеу мен білім беру жұмысын жетілдіру қажет екені сөзсіз. Мектеп ұстазы білім бере отырып:

- Оқушының рухани – адамгершілік, интеллектуалдық, өмірі мен өз денсаулығы үшін әлеуметтік құзыреттілігін көтеруді ұйымдастыруға жағдай жасауы.
- Отбасы қарым-қатынасындағы үлгі-өнегенің тәрбиелік ықпалын арттыруы.
- Ұлтжандылық пен халқымыздың мәдени – тарихи дәстүрлері негізінде тәрбиелеу арқылы бала бойына жалпы адамдық, мәдени және адамгершілік құндылықтарды дарытуы үшін жұмыс жасауы керек. Тұжырымдаманың жүзеге асырылу шарттары: Қоғамға, қоршаған ортаға, табиғатқа деген позитивті көзқарас қалыптастыруға ықпал ететін әлеуметтік – педагогикалық жағдай жасау, алық дәстүрінің элементтері бар ойындарды қолдану, халық салт-дәстүрінің қолдануымен мерекелер, ойын-сауықтар ұйымдастыру және өткізу, ұлы тарихи тұлғалармен таныстыру арқылы отаншылдыққа тәрбиелеу. Осы жұмыстардан күтілетін нәтижелер:

Өз тілін білетін, интеллектуалды, жан-жақты, үйлесімді дамушы тұлға, өзінің салт – дәстүрін, Отанын сүйетін, шығармашылық әлеуетін айқындай алатын, қоғам мүддесіне сай, ертеңгі қоғам иегері боларлық, егеменді еліміздің айбынын асқақтатар өнегелі ұл – қызы тәрбиеленеді.

Елбасымыз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев: ” Ғасырлар мақсаты саяси экономикалық және рухани дағдарыстарды жеңіп шыға алатын, ізгіленген ХХ I ғасырды құрушы іскер, өмірге икемделген, жан-жақты жеке тұлғаны тәрбиелеп қалыптастыру керек” - деген тұжырым жасады. Ол үшін бүгінгі оқу үрдісіне сай педагогикалық шеберлік қажет. Педагогикалық шеберлік ол дарынды талант емес оқу, үйренудің нәтижесі. ХХI ғасыр мұғалімінің моделі: ұлағатты, ұстамды, сабырлы да салмақты, адал да ақылшы ,сергек те зейінді .Қорыта айтқанда, ХХI ғасыр мұғалімінің моделіне сай болу үшін жоғарыда келтірілген барша ұстаз қауымының табылып отыруы тиіс. Бұл заман талабы. Бүгінгі біздің міндеті әдет - ғұрпымызды, салт - дәстүрімізді жандандырып, білімді де білікті, отансүйгіштік және ұлттық сана - сезімі жоғары тәрбиелі ұрпақты өсіру.

Эффективные приемы обучения второму иностранному языку с целью оптимизации процесса обучения

Лихачева Анна Николаевна,
учитель иностранных языков
МАОУ лицея №5 города Ставрополя

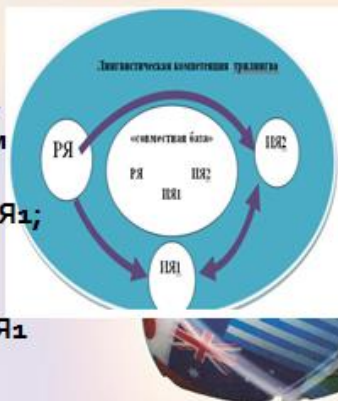
Актуальность

- кардинальные изменения в XXI веке, связанные с процессом интеграции в мировое образовательное пространство;
- формирование всесторонне развитой личности, обладающей не только глубоко развитой гражданской идентичностью, но и способной к быстрой адаптации в условиях кросс-культурного многообразия и тенденции к глобализации и интеграции в мировое пространство;
- недостаточная разработанности теоретико-методологической основы в целях формирования полилингвальной личности.

Трилингвизм-сложное лингвистическое явление, представляющее взаимовлияние трех языков

При обучения ИЯ2 следует учитывать:

- принадлежность РЯ, ИЯ1, ИЯ2 к языковым семьям;
- уровень владения ИЯ1;
- год обучения ИЯ2;
- интервал между началом обучения ИЯ1 и ИЯ2.

Интерференция- расхождение в системах трех языков, взаимодействующих между собой. Имеет место на всех языковых уровнях.

Положительный перенос:

- – речемыслительной деятельности;
- – на языковом уровне (интернационализмы / «совместная база» (орфография / фонетика / лексика / грамматика));
- – речевой деятельности (рецептивной: аудирование и чтение; продуктивной: говорение и письмо);
- – общеучебных умений;
- – социокультурном.

Система упражнений на активацию положительного переноса:

- 1) Задания, разработанные на основе «совместной базы» в контактирующих языках: алфавит, фонологическая база, максимальное и осознанное введение интернационализмов и слов, заимствованных из ИЯ2 на начальном этапе обучения, сопоставление грамматических категорий и структур предложения с целью интенсификации процесса обучения и повышения интереса к ИЯ2:
 - назови английские эквиваленты следующим немецким словам, например: *der August, alle, die Person, der Text, der Park, blind*;
 - как это будет по-немецки (предложены предложения на ИЯ1: *Where do you come from?*)
 - запишите русский эквивалент словом на ИЯ2 (учитель читает текст на ИЯ1, заменяя некоторые слова русскими)
- My name is Uwe. I come from Germany. I am twenty years old.
I have a family. My mother is a doctor. My father is a pilot.*
- My Name is Uwe. I komme aus Germany. I am neun years old.
I habe a family. My Mutter is eine Doktorin. My Vater is ein Pilot.*
- 2) вспомни из ИЯ1 и запиши соответствующие слова на ИЯ2:
Name-name, Museum-museum, Doktor-doctor, Ball-ball, job-job.

2) Задания с осознанным трансфером уже сформированных в РЯ и ИЯ1 общеучебных навыков и умений (ведение словаря и грамматического справочника, составление плана монолога, эссе и т.д.):

определите ключевые слова / основное предложение в прослушанном диалоге между сверстниками с опорой на интернационализмы и/или заимствованные из немецкого языка слова;

3) Задания, мотивирующие к осознанному правильному переносу традиций и реалий из РЯ и ИЯ1 в ИЯ2:

подберите русским и английским формулам этикета соответствующие формулировки на немецком языке;

Good morning!
Good afternoon!
Hello!
Добрый вечер!

Hallo!
Guten Morgen!
Guten Tag!
Gute Nacht!

3) Интерференция возрастает при усилении сознательного контроля путем усложнения задачи игнорирования. Чем сложнее автоматически выполняемая задача игнорирования при той же основной, тем больше времени уходит на контроль над ее невыполнением, и, как следствие, увеличивается интерференция:

определите значение немецких слов, помня о другой семантике английских (die Name- фамилия: никогда имя; das Gift- яд: никогда подарок; das Stadium- фаза: никогда стадион);

– определите значение немецких слов, помня о другой семантике русских (der Termin- дата, срок: никогда термин; die Lektion- урок: никогда лекция; das Kotelett- отбивная: никогда котлета)

Система упражнений по преодолению интерференции при обучении ИЯ2:

1) Снижение интерференции происходит путем непосредственного ослабления сознательного контроля над выполнением дополнительной задачи игнорирования:

– первой поставить перед учащимися дополнительную задачу игнорирования, например:

– прочитайте немецкие слова сначала на английском языке, а затем сделайте это по-немецки;

2) Интерференция снижается при ослаблении сознательного контроля над дополнительной задачей игнорирования путем усложнения основной:

придумайте словосочетания на немецком языке со следующими словами:

das Kotelett, das Gift,
das Stadium, der Brief, der Mist,
обратив внимание на иное значение в английском и русском языках;

Заключение

Обучение ИЯ2 необходимо строить с опорой на ЗУНы, сформированные уже в ИЯ1 и РЯ, с осознанным применением приемов, направленных на актуализацию положительного переноса и нивелирования-ослабления интерференции, тренируя в процессе освоения ИЯ2 скорость переключения с кода одного языка на код другого.

Учет изложенных позиций позволит интенсифицировать процесс освоения ИЯ2 в кратчайшие сроки с наилучшими результатами.

Спасибо за внимание!

**Карыбаева Гульнар Сапаровна,
заместитель директора по учебной работе,
учитель казахского языка и литературы**

Коммунальное государственное учреждение «Школа-
лицей №11 имени
Узбекали Жанибекова» акимата города Астаны, город
Астана, Казахстан, Gulnar_karybaeva@mail.ru

ИННОВАЦИОННЫЙ МЕНЕДЖМЕНТ В КОНТЕКСТЕ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ

Современное образование находится в процессе динамических изменений. Меняется система взаимодействия всех участников образовательного процесса, а это требует от педагогов, и в первую очередь, от руководителей осмысления всех нововведений и преобразований. В результате чего формируется новое видение системы управления образовательным учреждением с точки зрения его эффективности, инновационности и конкурентоспособности. [1]

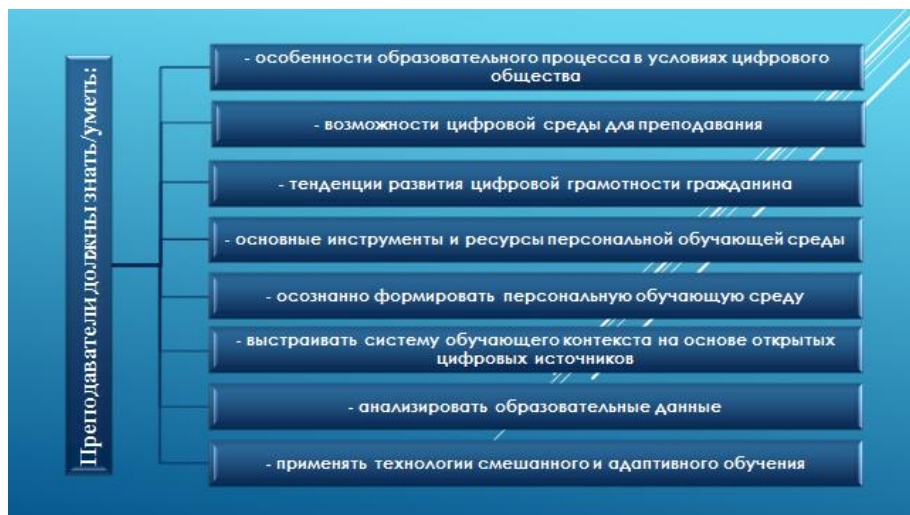
Цифровые ресурсы прочно вошли в практику управленческой и учебно-воспитательной деятельности системы образования. Надо учесть то, что цифровая трансформация как направление стратегического развития образования определяет приоритетные направления деятельности по расширению масштабов и повышению качества использования информационных

технологий на образовательном пространстве. Компьютерные ИТ-технологии придают новое качество общественной и личной жизни, как открывая новые возможности, так и одновременно порождая новые вызовы.

Цифровизация затрагивает не только содержание образования, но и его организацию. Цифровая трансформация в образовании неизменно влечет за собой изменение роли преподавателя.

Преподаватели должны знать/уметь:

- особенности образовательного процесса в условиях цифрового общества;
- возможности цифровой среды для преподавания;
- тенденции развития цифровой грамотности гражданина;
- основные инструменты и ресурсы персональной обучающей среды;
- осознанно формировать персональную обучающую среду;
- выстраивать систему обучающего контекста на основе открытых цифровых источников;
- анализировать образовательные данные;
- применять технологии смешанного и адаптивного обучения.

Профессионалы нового уровня должны уметь быстро учиться, синтезировать идеи из разных областей, иметь способность к адаптации.

Цифровые компетенции в образовании должны быть направлены на:

- 1) совершенствование применения цифровых технологий в преподавании и обучении;
- 2) развитие навыков, необходимых для цифровой трансформации;
- 3) анализ и прогнозирование на основе данных в образовании.

Цифровизация образования предполагает:

- применение обучающимися мобильных и интернет-технологий, расширяя горизонты их познания, делая их безграничными,
- продуктивное применение цифровых технологий,
- включение обучающихся в самостоятельный поиск,

- отбор информации,
- участие в проектной деятельности,
- формирование у обучающихся компетенций XXI века.

[2]

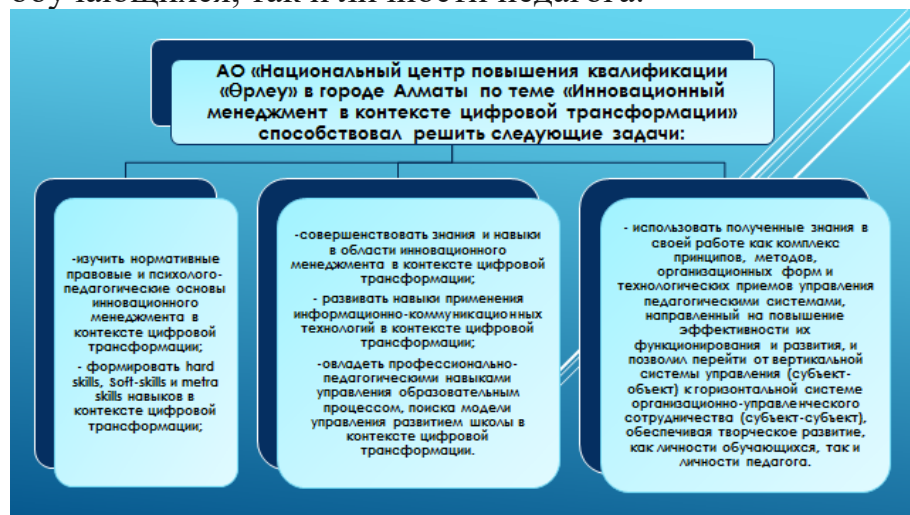
Цифровая трансформация дает качественный скачок в развитии школы, но для ее реализации необходимо вовлечение всех участников образовательного процесса.

Трансформация может встретить сопротивление, и ключом к его преодолению является правильная коммуникация, в том числе посредством цифровой среды.

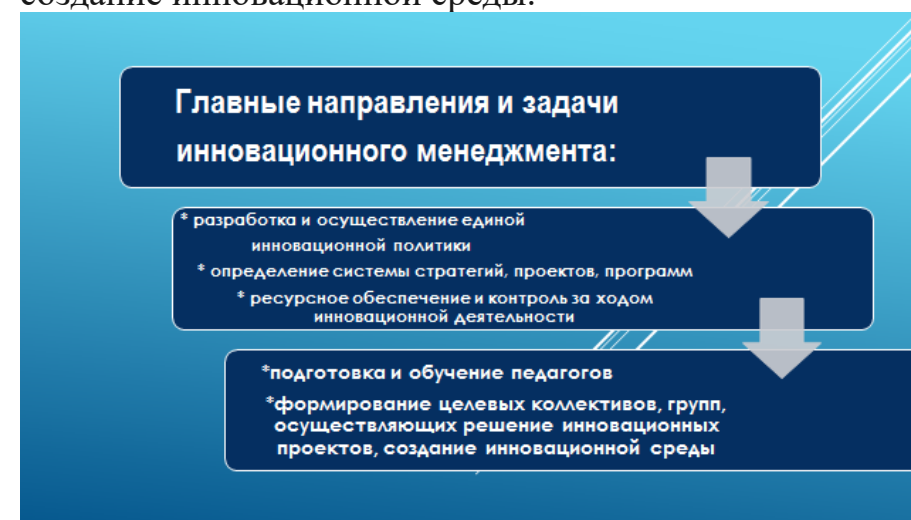
В этом плане курс, пройденный мною с целью совершенствование профессиональных компетентностей, необходимых для инновационного менеджмента в контексте цифровой трансформации в АО «Национальный центр повышения квалификации «Өрлеу» в городе Алматы по теме «Инновационный менеджмент в контексте цифровой трансформации» способствовал решить следующие задачи:

- 1) изучить нормативные правовые и психолого-педагогические основы инновационного менеджмента в контексте цифровой трансформации;
- 2) формировать hard skills, Soft-skills и metra skills навыков в контексте цифровой трансформации;
- 3) совершенствовать знания и навыки в области инновационного менеджмента в контексте цифровой трансформации;

- 4) развивать навыки применения информационно-коммуникационных технологий в контексте цифровой трансформации;
- 5) овладеть профессионально-педагогическими навыками управления образовательным процессом, поиска модели управления развитием школы в контексте цифровой трансформации.
- б) использовать полученные знания в своей работе как комплекс принципов, методов, организационных форм и технологических приемов управления педагогическими системами, направленный на повышение эффективности их функционирования и развития, и позволил перейти от вертикальной системы управления (субъект-объект) к горизонтальной системе организационно-управленческого сотрудничества (субъект-субъект), обеспечивая творческое развитие, как личности обучающихся, так и личности педагога.

- Главными направлениями и задачами инновационного менеджмента по итогам полученных знаний на курсах, на мой взгляд, следует считать:
- разработку и осуществление единой инновационной политики;
 - определение системы стратегий, проектов, программ;
 - ресурсное обеспечение и контроль за ходом инновационной деятельности;
 - подготовку и обучение педагогов;
 - формирование целевых коллективов, групп, осуществляющих решение инновационных проектов, создание инновационной среды.

Управление инновационными процессами многовариантно, предполагает сочетание стандартов и неординарности комбинаций, гибкость и неповторимость способов действия, исходя из конкретной ситуации. В инновационном менеджменте

готовых рецептов нет и быть не может. Но он учит тому, как, зная приемы, методы, способы решения тех или иных задач, добиться ощутимого успеха в развитии организации.

После прохождения курса сделала вывод, что управление инновационным процессом в контексте целостного развития образовательных учреждений должно осуществляться комплексно и включать следующие аспекты:

- формирование hard skills, Soft-skills и metra skills навыков педагогического коллектива в контексте цифровой трансформации;
- совершенствование знаний и навыков в области инновационного менеджмента в контексте цифровой трансформации;
- применение информационно-коммуникационных технологий в контексте цифровой трансформации;
- работу с педагогическими кадрами, направленную на создание предпосылок для инновационно-педагогической деятельности;
- работу с обучающимися, предполагающую изучение и учёт интересов и образовательных потребностей учащихся, создание условий для адаптации обучающихся к происходящим преобразованиям;
- работу с родителями, направленную на формирование позитивного отношения семьи к вводимым новшествам и привлечение родителей к участию в инновационном процессе;

- совершенствование работы совокупного субъекта внутреннего управления с целью максимального использования имеющихся в учреждении ресурсов;
- осуществление связей с окружающей образовательное учреждение средой для наиболее полного удовлетворения образовательных потребностей социума и привлечения дополнительных ресурсов;
- осуществление контроля, анализа и регулирования инновационной деятельности;
- осуществление информационного обеспечения инновационной деятельности;
- поиск модели управления развитием школы в контексте цифровой трансформации.

В связи с развитием научно-технического прогресса, что повлекло за собой появление компьютерной техники и информационных технологий, сделали нашу жизнь наиболее комфортнее. Чтобы процесс обучения в школе стал наиболее эффективным и результативным нужно воспользоваться новыми образовательными платформами, сервисами и инструментами. В рамках курса проведена практическая работа с использованием программ и платформ jamboard.google, canva, lumio, feet board, quizizz, Online Test Pad, Mentimeter, padlet, AhaSlides.com, wooclap.com, IoT технологии, visme.com, trello.com и т.д., что способствовали совершенствованию учебного процесса.

Опыт работы заместителя директора по профильной работе Карасайского района А.Утебаева по теме «Менеджмент в образовании», заместителя

директора бизнес колледжа города Алматы по теме «Графический дизайн. Графическое мышление», команды 11 школы Алматинской области, Талгарского района, села Даулет по науке сюцай и т.д., магистра английского языка Г.Мырзакулова работа по платформе Mentimeter, заместителя директора по методической работе А.Амиренова Алматинской областной специализированной физико-математической школы-интерната для одаренных детей имени Ш.Смагулова по теме «PDCA», позволили решать основную задачу - становление эффективной системы управления школой и образовательным процессом, направленной на развитие личности ученика и обеспечение качества образования в школе.

Проведенные семинары по теме «Мүтедек балалар мен ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың білімге тең қол жеткізуін қамтамасыз етудің тиімділігі» КГУ «Средняя школа имени Д.А.Конаева» Енбекшиказакского районного отдела образования Алматинской области, «Инвестиционное управление среднего образования: маркетинг, стратегическое и тактическое планирование» школы- гимназии №94 г.Алматы способствовали получению новых способов и методов работы, а также в эффективном применении и повышении результатов работы. Совокупность и использование принципов и методов менеджмента со спецификой образовательной системы позволяет более эффективно выполнять основные задачи образовательного процесса, что в свою очередь

благоприятно влияет на уровень развития каждой личности и современного общества в целом.

По окончании курса сделала вывод, что в рамках управления инновационными процессами необходима следующая совокупность управленческих действий:

- разработка нормативно-правовой базы управления инновационным процессом, включающей описание функциональных обязанностей и механизмов взаимодействия структурных подразделений управляющей системы;
- определение содержания инноваций, обеспечивающих целостное развитие учреждения на основе интеграции инновационных потенциалов школы, семьи и социальной среды;
- разработка научно-методического обеспечения инновационного процесса;
- подготовка подразделений структуры управления инновационным процессом к выполнению их функциональных обязанностей, педагогических кадров к инновационной деятельности, учащихся и их родителей к участию в инновационном процессе;
- обновление структуры внутреннего управления;
- создание инновационных и экспертных групп, творческих объединений педагогов, учащихся, родителей;
- обновление и реконструкция материально-технического оснащения учебно-воспитательного процесса;
- внедрение личностно-адаптированной системы непрерывного образования и самообразования

педагогических работников, направленной на повышение профессионально-педагогической компетентности в освоении инноваций;

- реализация системы организационно-процедурных механизмов выдвижения, экспертизы и реализации инновационных идей;
- осуществление системы управленческой поддержки образовательных инициатив и педагогического творчества;
- внедрение методики экспертизы инноваций;
- разработка и введение нормативов оценивания инновационно-педагогической деятельности;
- внедрение технологии определения эффективности управления инновационным процессом в учреждении;
- введение дополнительных образовательных услуг.

Нововведенческие мероприятия должны быть неотъемлемой частью обычной, нормальной работы. Для этого инновационная деятельность требует создания творческой атмосферы в коллективе. Нельзя вынудить работать на самом высоком уровне. Хорошо выполненная работа - это чисто добровольный вклад, который возможен лишь тогда, когда сотрудник ощущает заботу о себе, чувствует себя совладельцем организации. В результате - неосозанное (доверие, забота, внимание) дает вполне осозанные результаты - качество, эффективность работы, развитие организации.

Важнейшим условием успешности инноваций является наличие в системе образования инновационной среды - определённой системы морально-психологических отношений, подкреплённой

комплексом мер организационного, методического, психологического характера, обеспечивающих введение инноваций в образовательный процесс того или иного учреждения.

Таким образом, можно сделать вывод о том, что качественная, системная управленческая деятельность посредством использования приемов и методов инновационного менеджмента в образовательных учреждениях выступает как условие эффективного функционирования школы, удовлетворения образовательных потребностей субъектов. Школа после трансформации должна быть открытой, прозрачной, интегрированной и ориентированной на постоянное развитие.

Список использованных источников:

[1] Хачатурян М.В. Особенности цифровой трансформации управления инновационной деятельностью компаний // Креативная экономика. – 2022. – Том 16. – № 2. – С. 555-572. – doi: 10.18334/ce.16.2.114165

[2] Актуальные направления цифровой трансформации образования: перспективы и новые возможности развития традиционного образования [Электронный ресурс]: <https://infourok.ru/aktualnye-napravleniya-cifrovoj-transformacii-obrazovaniya-perspektivy-i-novye-vozmozhnosti-razvitiya-tradicionnogo-obrazovaniya-4687135.html> <https://www.ssssss.ru/>.

Колосов Иван Михайлович
заведующий отделом техники,
учитель информатики (Аничков лицей)

ГБНОУ «СПБ ГДТЮ»

Лаборатория робототехники

3D- печать утраченных
деталей робототехнического
конструктора

Разработка уникальных деталей
для робототехнического
конструктора

3D-технологии как инструменты в
STEAM- образовании.

3D-технологии в лабораториях отдела техники

Создание моделей транспорта и
архитектурных объектов

Корпусные изделия

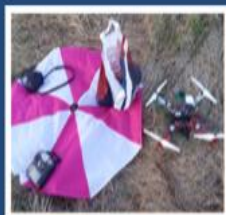

Восстановление утраченных
деталей

Проект: «Система аварийной посадки квадрокоптера»

Рабочий прототип

Испыания

3D-технологии на уроках физики

Демонстрация опытов
Фарадея

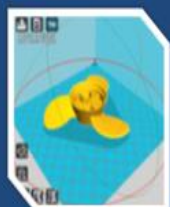

Робот-манипулятор для
перестановки колб

Автоматизация ориентации
солнечной батареи

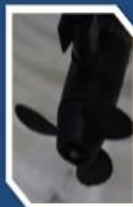
Индивидуальный проект: «Использование 3D- моделирования для модернизация винта лодочного мотора»

Расчеты и построение
модели

3D- печать
и химическая обработка

Испыание

Кенжалиева Гүлжанат Абатқызы
№ 7 мектеп-лицейдің қазақ тілі мен әдебиеті пәні
мұғалімі, педагог-шебер
Қызылорда қ.
Gulzhanat1963@ mail.ru

ҚАЗАҚ ТІЛІ МЕН ӘДЕБИЕТІН ЗАМАНАУИ **ОҚЫТУ**

Әлемге түбегейлі өзгеріс әкеліп жатқан жаһандану заманында барлық білім алушылар үшін алған білімдері мен үйренген дағдыларын кез келген жағдайда қолданып, ресми-ортада бәсекеге қабілетті болуы өте маңызды. Осы орайда, ХХІ ғасырдың мектептері оқушыларды өзгелермен ынтымақтастықта өмір сүруге дайындай отырып, өзіндік дербестігі мен ерекшелігін дамытуға көмектесуі керек. Сонда өскелең ұрпақ ХХІ ғасырда табысты болу үшін нені үйренуі керек? Өзінің ойын ауызша және жазбаша түрде сауатты құруға, өз ойын жеткізуде әдеби тілдің нормаларын саналы түрде қолдана отырып, сөйлеу барысында өзара қарым-қатынас жасау тәсілдерін игереді. Тұлғалық қасиеттерінің қалыптасуы мен тілдік-эстетикалық талғамдарының даму жолдарын үйренуі қажет. Бұл мақсатқа қол жеткізу үшін Қазақстан Республикасында орта білім мазмұнын жаңарту шеңберінде білім беру бағдарламалары оқу үдерісіне енгізіліп жатыр.

Қазақ тілі мен әдебиеті пәндерін оқытуда заманауи технологияларды пайдалану мұғалім үшін қандай

маңызды болса, оқушы үшін де сондай маңызды. Оқушылардың білім сапасын арттырып, өздігінен жұмыс істеу мүмкіндігін молайтуға көп көмегін тигізетін әдіс-тәсілдерді қолдана отырып, сабақ өту үлкен жетістікке әкеледі.

Балаға бағыт беру арқылы өз бетінше шешім қабылдауға дағдыландыру үшін әдістерді түсіндіріп отыру керек. Оқушылар тек тыңдап, көшіріп қана қоймай, белсенді әрекеттер атқару үшін тиімді оқу мен оқытудың сан алуан әдістерін меңгереді.

Жаңа көзқарасты, жаңашылдықты талап ететін ХХІ ғасыр « Мен айтып берсем болды, шәкірт түсінеді!» деген ұстанымды құптамайды. Білім берудің ерекшелігі-оқушылардың белсенділігі мұғалімнің белсенділігімен тең келуінде. Оқушылар мұғалімнің пассивті монолог оқуының тыңдармандары емес, тікелей және кері байланыс нәтижесінде шығармашылық және эмоционалды түрде білім беру үрдісіне қатысады.

Осы орайда сабақта жиі қолданып жүрген әдіс-тәсілдерді айтқым келеді.

1.«Лимерик» әдісі - балалар қызығып орындайтын жұмыс. Ағылшынның Эдвард Лир деген ғалымы кейіпкерлерге сайқымазақ өлең шығаруға арнап ойлап тапқан. Бірақ біз сайқымазаққа емес, автор немесе кейіпкердің мінезі мен іс-әрекетіне байланысты бес жолды өлең құрастырамыз.

1. Кейіпкер
2. Мінездеме
3. Оқиға
4. Оқиға

5. Автордың көзқарасы

«Лимерик» әдісі

1. Ақтамберді жырау
2. Көңілінде бар қылау.
3. Ақыл - кеңес айтқаны
4. Терең ойға батқаны.
5. Сөзінде бар жинау

«Лимерик» әдісі

1. Ақтамберді жыраудың
2. Мінезі жоқ сынайтын.
3. Ақыл-ойы бір төбе,
4. Пайдасы тиген көп елге.
5. Тілеген халқына береке.

2. «Сюжетті кесте» әдісі-прозалық немесе сюжетке құрылған поэзиялық туындыларды талдауда қолданатын әдіс. Көркем шығарманы бөлімдерге бөліп, сол жердегі шағын эпизодты талдап, талқылауда өте тиімді. Сюжетті кестені орта және жоғары сынып оқушыларына да пайдалануға болады.

Кім?	Не?	Қашан?	Қай жерде?	Не үшін?
Қыз	Жарық ай	Түнде	Терең сайда	Сырласу үшін

3. Концептуалдық кесте

Кейіпкерлер	Өмірге қызығушылығы	Адамгершілік қасиеті	Кейіпкерлерге берілетін баға
Батыр Баян	Жоғары. Елі, жері үшін басын өлімге тікті.	Ел намысын жоғары қойып, бауырын өлтіреді.	Еліне деген адалдық
Ноян	Көрсеқызар. Өмірге қызығушылығы орташа.	Елінен жаудың қызын жоғары қояды.	Сатқындық
Қалмақ қызы	Жоғары. Елі, жері үшін айлакерлік жасайды.	Туған жеріне адал.	Айлакер

4. «Өзім үшін жазу» кестесінде автордың идеясы, шығарма мазмұнын, оқушының жүрек қылын шерткен үзіндісін жазады. Бұл кестені толтыру арқылы шығарма мазмұнын баяндап қана қоймай, өзіне ұнаған шығарма бөлігін жаттау арқылы сөздік қорын дамытады.

Өлеңнің тақырыбы	басты	Ғалым болу мен адам болу мәселесін	мен	адам болу бір-бірімен	сабақтастыру

Мазмұны, айтар ойы	Жастардың өнімді еңбек етіп, ғылым мен білімге ұмтылуы, алға қойған мақсатқа жетуде табандылық көрсетуі.
Сені толқытқан өлең шумағы	... Бес нәрседен қашық бол, Бес нәрсеге асық бол. Адам болам десеңіз. Тілеуің, өмірің алдында, Оған қайғы жесеңіз. Өсек, өтірік, мақтаншақ, Еріншек, бекер мал шашпақ- Бес дұспаның білсеңіз. Талап, еңбек, терең ой, Қанағат, рақым ойлап қой- Бес асыл іс, көнсеңіз.

*Тапсырмалар оңай /қиын болды.

7. « Кестені толтыр». Оқушылар топқа бөлінеді. Барлығына бір мәтін беріледі. Сол мәтін бойынша арнайы кестені толтырады. Кесте 4 бағаннан тұрады:

1. Мәтін ішінен түйінді сөздерді теріп жазады.
2. Мәтін бойынша сызба түрінде конспект жасайды.
3. Мәтін бойынша сұрақтар құрастырады.
4. Мәтіннің ішінен негізі идеясын бейнелейтін сөйлемдерді теріп жазады. [1,115]

8. Оқушылардың ой-өрісін кеңейтіп, есте сақтау қабілетін дамыту мақсатында сөзжұмбақтың түрлері: анаграмма, метаграмма, ребустар тақырыптарға сай құрастырылады. Сөзжұмбақты бірге шешіп қана қоймай, әрі қарай тірек сөздерді тауып, эссе жазу, сөздерге талдау жасау сияқты кіріктірілген тапсырмалар орындайды.

5.«Менің сабақтан кейінгі әсерім» анкетасын толтыру

Қандай ой пайда болды?	Не сезіндім?	Не ұнады? Не ұнамады?

6. Анкета толтыру

- *Мен тапсырманы белсенді /бәсең жасадым.
- *Сабақта өз жұмысыма ризамын/ риза емеспін.
- *Сабақ мен үшін ұзақ/ қысқа, пайдалы/ пайдасыз, қызық /қызық емес болды.
- *Менің көңіл күйім көтеріңкі болды/ төмен түсті.

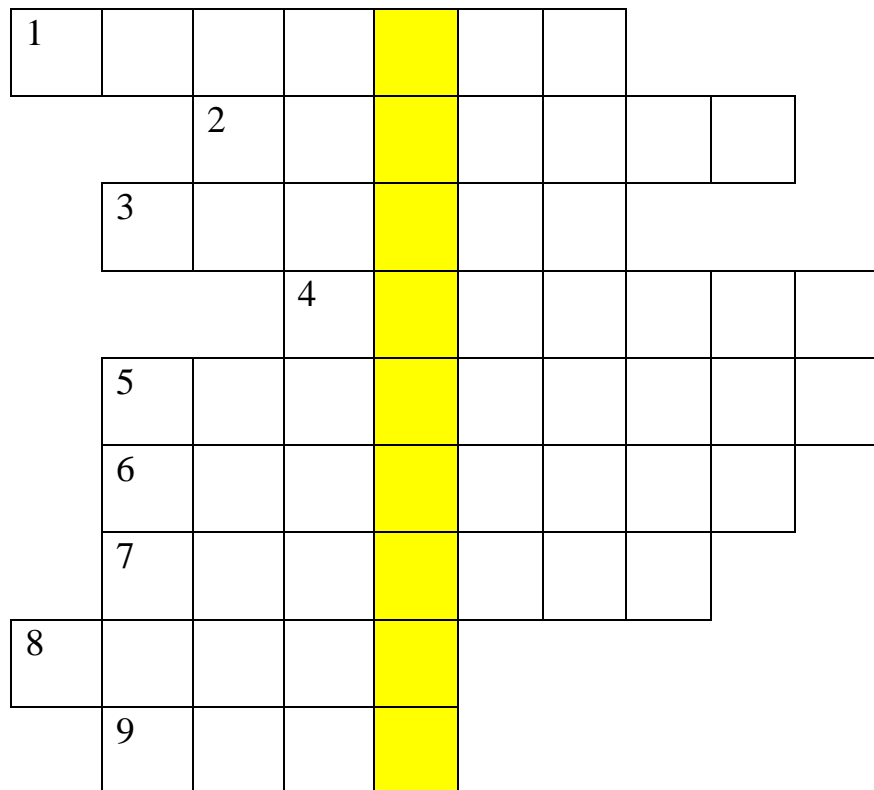
СӨЗЖҰМБАҚ «Әнші-сазгерлер»[2,3.]

Әнші-ақындардың әндерінен сұрақ берілген. Жауабы дұрыс шешілгенде, ерекше торкөзден Ақансерінің әнінің атын оқуға болады.

Сұрақтары:

1. Иманжүсіптің әні.
2. Біржанның әні.
3. Жаяу Мұсаның әні.

4. Ақанның әні.
5. Мәдидің әні.
6. Исаның атақты әні.
7. Ақанның әні.
8. Мұқиттың әні.
9. Жарылғапбердінің әні.

Жауабы:

1. Сарыбел.
2. Адасқақ.
3. Ләйлім.
4. Ақтоқты.
5. Қаракесек.
6. Желдірме.
7. Перизат.
8. Алуаш.
9. Шама.

Ерекше тор көздегі әннің аты

«Балқадиша»

Әдістерді сабақтың өн бойында қолдануға болады. Ақын- жазушының өмірі мен шығармашылығына арналған кесте құрастыру балаға ұнайды. Балаға бағыт беру арқылы өз бетінше шешім қабылдауға дағдыландыру үшін әдістерді түрлендіріп отыру керек.

Қазіргі қоғамда белгілі бір жетістіктерге қол жеткізу үшін алған білімнің сапалы да жүйелі болғаны дұрыс. Сондықтан білім беруші мұғалімге, білім алушы оқушыға да ізденіспен шығармашылықта жұмыс жасау талап етіледі. Мұғалімдер үнемі ізденіс үстінде болып, өз идеяларын оқытудың барысында жаңашылдықпен жетілдіріп отырғаны абзал.

Әдебиеттер тізімі:

1. Серикова Ботакөз. Қазақ тілі мен әдебиетін заманауи оқыту: теория мен тәжірибе –Шымкент: Нұрлы бейне, 2017. -115 б.
2. Кенжалиева Гүлжанат. Сөзжұмбақтар – Қызылорда:Қанағаты, 2013. -3б.

Развитие полиязыкового пространства в школе.

На современном этапе развития общества образование – одна из самых важных сфер человеческой деятельности. Глобальные изменения, происходящие в жизни общества, приводят к появлению новых социально значимых ориентиров в системе среднего и высшего профессионального образования. На рынке образовательных услуг в настоящее время все больше ценится не только квалифицированные специалисты, но и творческие личности, которые сами «добывают» необходимые знания и на их основе вырабатывают новые социально необходимые.

Владение казахским, русским и иностранными языками становится в современном обществе неотъемлемым компонентом личной и профессиональной деятельности человечества. Все это в целом вызывает потребность в большом количестве граждан, практически и профессионально владеющих несколькими языками и получающих в связи с этим реальные шансы занять в обществе более престижное как в социальном, так и в профессиональном отношении положение.

В современных условиях возрастает внимание к иноязычной подготовке школьников, что требует от педагогов поиска новых путей, методов и технологий обучения, что делает методический аспект исследования особенно актуальным. Успешность изучения

школьниками иностранных языков во многом зависит от наличия личного языкового пространства.

Полиязыковому образованию отводится сегодня важная роль в связи с предполагаемыми гарантиями успешности интеграции, понимания его как средства объединяющего народы и государства, а потому способного содействовать решению общих проблем человечества.

Полиязыковое образовательное пространство - это совокупность языков и субъектов образовательного процесса, находящихся во взаимодействии друг с другом.

Элементами полиязыкового образовательного пространства являются как обучающиеся, учитель, ТСО, УМК, так и вербальные и невербальные языки. Причем данные элементы находятся во взаимодействии.

Успешность обучения (и особенно, обучения иностранному языку) зависит не только от совместной согласованной деятельности учителя и учеников. Важную роль играет также взаимодействие учащихся друг с другом. Однако совместная учебная работа детей на уроке, предполагающая обращение учеников друг к другу, обмен мнениями, действительно сотрудничество, встречаются редко. Дети работают рядом, но не вместе. Но именно взаимодействие их личностей, а также личности учителя, как элементов образовательного пространства, складывающееся между ними взаимопонимание является психологической основой сотрудничества на уроке.

Лишь в условиях совместной творческой деятельности учителя и учащихся, имеющей для каждого из них личностный смысл, то есть в условиях личностного взаимодействия, между ними складываются отношения партнерства, которые проявляются во взаимосвязи и взаимовлиянии учителя и учеников. Именно такое сотрудничество имел в виду С.Л. Рубинштейн, обращая внимание на то, что «...учение мыслится как совместное исследование, совместное прохождение того пути открытия и исследования, который к ним приводит».

Таким образом, только организация совместной деятельности учеников с учителем и учеников друг с другом позволит воспитать интеллигентного человека, человека, который может правильно, содержательно и интересно излагать свои знания, полученные самостоятельно из проработанного текста, от учителя и своих одноклассников. Современный человек должен также применять полученные знания в различных ситуациях и для различных целей, применять их гибко и творчески.

Сотрудничество учителя и ученика - условие творческого освоения полиязыкового пространства. Личность педагога и его творческий потенциал выступают в качестве ведущего фактора интеграции языкового и образовательного пространства, а также обучения творчеству творчеством. Последнее направлено на формирование готовности ученика к постоянному поиску в полиязыковом информационно-

образовательном пространстве в целях развития личностного языкового статуса.

Сотворчество учителя и ученика, в основе которого лежит сотрудничество в разнообразной деятельности (труд, познание, общение), составляет тактику обучения творчеству творчеством в современном образовательном процессе. Сотворчество представляется, с одной стороны, как плодотворное общение учителя и ученика с помощью языковой деятельности. С другой стороны, сотворчество - это совместное преобразование действительности, создание новой педагогической реальности, важным аспектом которой является полиязыковой и поликультурный компоненты.

Творческое взаимообогащение, проявляющееся в расширении функционального поля деятельности обоих участников образовательного процесса, а также в формировании личностного языкового статуса в этом пространстве, становится одновременно важным условием и надежным критерием состоявшегося сотрудничества учителя и ученика. Это означает, что чем ярче проявляются творческие функции, тем продуктивнее процесс их совместной деятельности. При этом, чем выше творческий потенциал учащихся, тем более высокие и сложные профессиональные и коммуникативные задачи приходится решать учителю.

Организация, регулирование образовательного процесса и контроль за ним в школе требуют от педагога умения чутко реагировать на малейшие изменения, как положительные, так и отрицательные, в индивидуальном языковом статусе ученика. Учет личностного

своеобразия языковой совокупности информации учащихся (возраст, пол, социальный статус и т.д.) при коллективном характере обучения и воспитания в школе - фактор, о котором педагогу следует помнить при работе над совершенствованием собственных языковых стратегий для дальнейшей их реализации в реальном образовательном процессе.

Обучение искусству интерпретации, адекватного прочтения личностного языкового пространства - важная педагогическая стратегия, позволяющая осуществлять подлинную коммуникацию в процессе образования личности ученика. Лишь сотрудничество ученика и учителя, предполагающее коммуникативный подход к освоению информационно-образовательного пространства, способно в полной мере обеспечить понимание обоими участниками его целостности. Именно в целостности и одновременно многоплановости образовательного пространства видится возможность наиболее полной реализации творческого потенциала учителя и ученика, а также эффективного становления языкового пространства развивающейся личности.

Создание атмосферы творчества, а точнее сотворчества учителя и ученика, являясь важнейшим показателем обновления современной общеобразовательной школы, может быть по праву признано ведущим принципом и условием реализации, предусматривающим всемерное повышение обучения, активизацию резервных возможностей личности ребенка с последующей выработкой индивидуальной стратегии вхождения в единое языковое информационно-

образовательное пространство. В связи с этим проблема непрерывного образования самого учителя, развития его профессионального мастерства, повышения его творческого потенциала как учителя-предметника, методолога, исследователя представляется как никогда актуальной.

Языковая и коммуникативная культура обоих участников образовательного пространства призвана сыграть значительную роль при создании атмосферы сотворчества, в основе которого лежит полноценное взаимодействие учителя и ученика. Работа по усовершенствованию языковой, речевой и коммуникативной культуры должна происходить в единстве с творческой направленностью учителя и ученика.

Именно эти позиции создают необходимые предпосылки для изучения проблемы формирования полиязыкового образовательного пространства с позиций целостного и интеграционного подхода.

БИБЛИОГРАФИЯ

1. Буланкина Н.Е. Проблема самореализации личности в полиязыковом информационно-образовательном пространстве. Новосибирск, 2000.
2. Зимняя И.А. Психология обучения иностранным языкам в школе. М., 1991.
3. Кондратьева С.В. Учитель - ученик. М., 1984.
4. Ломов Б.Ф. Общение как проблема общей психологии // Методологические проблемы социальной психологии: Сборник / Отв. ред. Е.В. Шорохова. М., 1975.

5. Филимонова Ю.В. Терминологические аспекты полиязыкового образовательного пространства. Новосибирск, 2001.

6. Проблема интеграции языкового образовательного пространства в коммуникативное пространство. Новосибирск, 1999.

7. Языковое и образовательное пространство: проблемы, поиски, решения. Новосибирск, 1999.

Ораз Жандосов атындағы №105
Гимназияның қазақ тілі мен әдебиеті
пәнінің мұғалімі
Карина Манасқызы Құрмантай

- **Баяндама тақырыбы:** Қазақ тілі сабағында интерактивті тапсырма құру сервистерін пайдалану

Виртуалды сынып, мобильді оқыту, электронды бағалау, жасанды интеллектті қолданатын интеллектуалды оқыту жүйелері – бұл терминдердің барлығы жаңа заман мұғаліміне таңсық емес. Цифрлы құралдар педагогтер үшін оқу процесін тиімді ұйымдастыру және оқушылардың бойында ХХІ ғасыр дағдыларын дамытудың заманауи әдісіне айналып отыр.

Жаһандық дәуірде оқыту үдерісінің тиімділігін арттыратын әдіс-тәсілдер мен цифрлық құралдардың сан алуан түрі бар. Бүгінгі таңда оқушылардың мобильді қосымшаларға, ұялы телефонға ерекше қызығатындары анық. Сол себепті, өз сабақтарымда аталған құралдарды қазақ тіліне сәйкес тиімді пайдалану жолдарын қарастырдым.

Қазақ тілі сабағында қолдануға ұсынылатын сервистер

- LearningApps
- WardWall
- Classroomscreen

LearningApps - бұл әр түрлі пәндер бойынша интерактивті оқу-әдістемелік қосымшалар жасауға мүмкіндік беретін сервис.

LearningApps мүмкіндіктері

- Сервердің ерекшелігі, пайдаланушылар жасаған барлық тапсырмалар галереяда жиналған және жалпыға қол жетімді болып табылады.
- Іздестіруге оңай болу үшін барлық интерактивті тапсырмалар санат бойынша топтастырылған (пәндер бойынша).
- Категория бойынша таңдаудан басқа, қиындығына қарай да топтастырылған тапсырмаларды таңдап алуға мүмкіндік бар.
- Жеке материалдарды жасау және сақтау қарапайым тіркеуден өткен соң ғана мүмкін болады.
- Сонымен қатар, өз материалдарын жасай отырып, пайдаланушы оларды жеке қолдану және жалпы пайдалану үшін сақтай алады.

Classroomscreen мүмкіндіктері

- Сыныптағы тәртіпті бақылау;
- Тапсырманы орындауға берілетін уақытты басқару;
- QR code жасау мүмкіндігі;
- Оқушылар есімдерінің кездейсоқ тандалуы;
- Жылдам орындалатын сауалнама, тест тапсырмаларын дайындау мүмкіндігі.

Classroomscreen-ді екінші тақта немесе ережелер тақтасы деп те атауға болады.

Wardwall - оқушылардың ақпаратпен жұмыс жасау іскерлігін қалыптастыру арқылы коммуникативтік қабілеттерін, ақыл-ойын, танымдық және шығармашылық қабілеттерін дамытуға, алған білімдерін практикалық іс-әрекетте қолдануға үйрететін таптырмас сервис.

Wardwall мүмкіндіктері

- Ұшақ ойыны;
- Көртшқандар ойыны;
- Викториналар;
- Сөзжұмбақтар;
- Викториналық шоу;
- Сөздерді ретімен орналастыр тапсырмасы.

Қорытынды

Аталған сервистер тек уақытты тиімді пайдалануға, сабақ барысында оқушыларды сергітуге, өтілген материал бойынша білімді бекітуге, өткен сабақты қайталауға, пәнге деген қызығушылығын арттыруға септігін тигізеді. Алайда, әр сабақта интерактивті сервистерді пайдалану оқушыларды жалықтырып, ойын форматында менгерілген материалдың оқу және білім сапасын төмендетуі мүмкін. Сондықтан аталған сайттарды жоғарыдағы сабақ кезеңдерінің бірінде қолданған білім беру үдерісінің тиімділігін арттырады.

Оспанғалиева Айгүль Қасымхановна
№7 мектеп-лицейінің қазақ тілі мен әдебиеті пәні
мұғалімі,
Қызылорда қаласы,
aigul_a1971@mail.ru

ЗАМАНАУИ ҰСТАЗ- БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІ ҰСТАЗ

Қай кезеңде, қай қоғамда болмасын жеке тұлғаның қалыптасуы ұстаздан басталады. Білім саласында түбегейлі өзгерістер ұстазға үлкен жауапкершілікті артады. Өздігінен білім алатын, жан-жақты ізденетін, алдағы өмір жолын өзі болжай алатын тұлға тәрбиелеу-ұстаздың маңдай терімен алар асуы. Заманауи қоғамның зиялы азаматын сана әлеуеті жоғары дамыған, сын тұрғысынан жаңаша ойлай білетін, рухы жоғары, өз білімін қоғамның алға басуына жұмсай алатын адам тәрбиелеу- мұғалім еншісінде болмақ.

Мұғалім білімді болса, ол мектептен балалар көбірек білім алып шықпақшы. Солай болған соң, ең әуелі мектепке керегі – білімді, педагогика, методикадан хабары бар, жақсы оқыта білетін мұғалім», - деп А. Байтұрсынұлы өзінің «Мектеп керектері» деген еңбегінде бала бойына білім нәрін себетін ұстаздың орнын ерекше атап көрсеткен. «Оқу- инемен құдық қазғандай» демекші, шығармашыл, ізденімпаз ұстаз ғана

табысты болады. Мемлекетіміздің білім беру үрдісіне енген жаңартылған білім беру бағдарламасы заман талабына сай келешек ұрпақтың сұранысын қанағаттандыратын тың бағдарлама болып табылуда. Әрине, бұл уақыт сынынан өтіп, қазіргі таңда әлемнің озық заманауи тәжірибелі ұстаздарының іс-тәжірибелерімен толықтырылып келеді. Бұл- үлкен жетістік. Бұл жетістік қазіргі таңда әлемге кеңінен тарап, біздің мектеп оқушылары да олармен терезесі тең болып, жаңа бағдарламамен білім алуда. Менің аталған білім бағдарламасы туралы түсінгенім мен ұғынғаным мол. Кәсіби тұрғыда жаңа сатыға қадам басып, білім жүйесіне енген жаңалықтың қыр-сырын зерттей бастаған сәтінде осы тұрғыдағы курс оқумен, мектепте бала оқытумен ұштастыра отырып, өз тәжірибемді жинақтауға себеп болды. Сонымен қатар, бұл тұрғысында өз тәжірибесімен бөлісіп, оқу вебинарларын өткізген ұстаздардан мен көкейімдегі туындаған сұрақтарға жауап алдым. Осы тұрғысында білім берудің сан қырында шындалған ұстаздың оқушыларға берері де көп және бәсекеге қабілетті екеніне көзім жетті. Ізденімпаз ұстаз оқушы тұлғасының үйлесімді қолайлы білім беру ортасын құра отырып, сын тұрғысынан ойлау, зерттеу, функционалдық сауаттылығын арттыру бағытында жұмыс жасайды. Мұғалім оқушының мектеп қабырғасында алған білімін өмірде қажетке асыра білуіне бағыт- бағдар береді.

Өзгермелі қоғамдағы жаңа формация мұғалімі – педагогикалық құралдардың барлығын меңгерген,

тұрақты өзін-өзі жетілдіруге талпынған, рухани дамыған, толысқан шығармашыл тұлға құзыреті. Жаңа формация мұғалімі табысы, біліктері арқылы қалыптасады, дамиды. Сондықтан болар нарық жағдайындағы мұғалімге қойылатын талаптар да соған сай бәсекеге қабілеттілігі, білім беру сапасының жоғары болуы, кәсіби және әдістемелік жұмыстағы шеберлігі болып отыр. Оқушының тұлғалық дамуының негізгі параметрлері оның жалпы адамзаттық құндылықтарға бағытталуы, ізгілік, зиялылық, креативтілік, белсенділік, жеке басының намыс сезімі, ой-пікірдегі тәуелсіздік болып табылады. Осы қасиеттердің даму деңгейі тұлғаның әлеуметтік қалыптасуы мен әлеуметтік біліктілігінің көрсеткіштері болып табылады деп қарастыруға болады.

Бәсекеге қабілетті мұғалім өзінің шеберлігін үнемі арттырып отырады, өзінің жетістіктері мен кемшіліктері жайлы өзіндік бағасы бар, әлсіз тұстарын жетілдіру үшін озық тәжірибені шығармашылықпен қолдану, педагогикалық жаңалықтар көшінен қалмай, үнемі ізденісте болады. Өйткені мұғалім өзін - өзі шығармашылықпен дамытуға үйрету қазіргі жаңаша білім берудің тірегі. Мұғалім өздігінен білімін дамытуда жеке тұлғаның өз белсенділігі арқылы бірте - бірте күрделенген міндеттерді шешуші, сол арқылы оның рухани өсуін қамтамасыз ету дегенді білдіреді. Ғұлама ғалым Әл - Фараби өзінің «Логикаға кіріспе» деп аталатын трактатында логика өнері сананы әркез қастерлеуден сақтандыратынына, дұрыс ойлауға

бастайтын заттардан тұратындығына тоқталып, олар саналы қорытынды жасауда адастырмайтындығын айтқан [1].

Сындарлы оқытуда қалай оқыту керектігіне назар аударады. Жұптық жұмыс, топтық жұмыс жасалады. Оқушы өзін бағалауды, өзгені бағалауды үйренеді. Сыни ойлай отырып, талдап жинақтап дәлелдеуге үйренеді. Дарынды және талантты балаларға кеңейтілген тапсырмалар беріледі. Оқушылардың көзқарасы ескеріледі. Оқушылар өзін-өзі оқытады, өзара оқытады. Сабақ жоспары сындарлы оқытудың әдіс-тәсілі арқылы құрылады. [2]

Мұғалім өз кезінде, өзінің сабақ беруіне емес, оқушылардың оқу ептілігіне назар аударуы тиіс. Осы мақсатта мұғалім оқыту ортасын құру керек, соның арқасында оқушылар ақпаратты енжар қабылдамай, оқу үдерісіне белсенді қатысатын болады. Бұл жерде білім мен түсінікті оқушы өзі қалыптастырады, ал мұғалім бұл үдеріске көмек беруші ғана болуы тиіс. Қазіргі заманғы мұғалімдер информатор, бақылаушы, тексеруші, жазалаушы қызметін тастап, керісінше ізденуші, зерттеуші, өнертапқыш, шығармашылықпен жұмыс істейтін жаңашыл болу керек. Оқушыны субъект ретінде қарастырып, оның өзін-өзі тануына жол ашу, жеке тұлға бойындағы қасиетті дамыту, «Мен» менталитетін қалыптастыру, білім мен тәрбиені жеке тұлғаға қарай бағыттау бүгінгі таңдағы мұғалімінің

кезек күттірмейтін қасиетті міндеті. Сонымен жоғарыда берілген мәліметтерді пысықтай келе, бәсекеге қабілетті мұғалімнен мыналыр талап етіледі:

1. Оқудың жеке тұлғасын дамытудағы, басымдылық және еркін бағдарлауға тәрбиелей алатын;
2. Шығармашылық процестерді басқара алатын;
3. Ғылым жетістіктерін, оның даму заңдылықтарын компьютерлік өнерін терең меңгерген жан-жақты дамыған шығармашыл болуды;
4. Жеке тұлғаның дамуында маңызды рөл атқаруды;
5. Жаңаша ойлау жүйесін меңгеруге бейім ұстазды қажет етеді.

Білім мазмұнын жаңарту мақсатында бәсекеге қабілетті шығармашылық ізденістегі мұғалімнің кәсіби шеберлігіне байланысты түрлі бағытта жұмыс жасауға болады. «Мұғалім көп әдісті қолдана отырып, оны өзіне сүйеніш, қолғабыс нәрсе есебінде пайдаланған дұрыс», - деп Ахмет Байтұрсынов айтқандай, қазіргі заман талабына сай білім беру мәселесі сол қоғам мүддесіне сай болуы керек. Өз ісінің шебері ғана жоғары жетістіктерге жетеді. [3]

Тілді оқытудың негізгі мақсаты – тілді шынайы да толыққанды қарым-қатынас құралы ретінде үйрету. Әрбір тіл үйрену сабағы мәдениеттер тоғысуы, мәдениетаралық қарым-қатынас тәжірибесі, себебі әрбір сөз сол елдің өмірі мен мәдениетін, қоғамдық ой-пікірін, өзіндік ерекшеліктерін көрсетеді. Демек, өзге ұлт өкілдеріне қазақ тілін үйрету, тіл үйренушілердің қазақ тілін оқып, жазу және мұғалімнен, оқулықтан алған білімдері қазақ елі жайлы жарнама емес, керісінше, қазақ

халқының көзімен қарау қабілетін дамыту негізі болып табылады. [4] Осы орайда қалыптастырушы бағалаудың қызметі зор. Мұғалім жиынтық бағалаумен қатар, қалыптастырушы бағалау арқылы пәнді меңгерудің мақсатын нақты анықтай алады. Оқушы өткен тақырыптарды өз ойынша жинақтау мақсатында, нәтижені бақылау тәсілдерін өзі анықтай білуіне, білімін жоғарылатуы үшін жұмыс жасай алады. [5] Ал өз бетімен жұмыс атқара алатын оқушы күнделікті сабақтарды толық игеріп отыр. Ол ендігі жерде осы алған білімін толықтыруға бет бұрмақ. Біз осы тұрғысында мұғалімнің бәсекеге әлбетте қабілетті екеніне көзіміз жетеді.

Болашақта өресі биік, дүниетанымы кең, кемел ойлы азаматтар өсіру үшін бүгінгі ұрпаққа ұлттық рухани қазынаны әлемдік озық ой - пікірмен ұштастырған сапалы білім мен тәрбие берілуі қажет. Бәсекеге қабілетті жеке тұлғаны қалыптастыруда шәкірт бойына білімді сіңіру – әрбір ұстаздың міндеті деп ойлаймын. Өйткені, ұрпағы білімді халықтың болашағы бұлыңғыр болмайды.

Әдебиеттер тізімі:

1. Мұғалімге арналған нұсқаулық. «Тиімді оқыту мен оқу» ҚР педагог қызметкерлерінің біліктілігін арттыру бағдарламасы. «НЗМ» ДББҰ. ПШО. 2016, 28-29бб
- 2.«Сыни ойлауды оқу мен жазу арқылы дамыту» жобасы үшін әзірленген №5 оқу құралы. Алматы. 1998, 4б

3.Формативті бағалау бойынша дәлелдемелерді жүйелі ұсынуына арналған әдістемелік ұсыныстар. НЗМ «ПӨО». Астана. 2015, 233б

4.Тренерге арналған үлестірмелі материалдар. «Қазақстан Республикасында орта білім мазмұнын жаңарту аясында қазақ тілінде оқытатын мектептердің бастауыш сынып мұғалімдерінің біліктілігін арттыру бағдарламасы. Астана. 2017.

5.Мирсейтова С. Оқыту ізденіс ретінде және ізденіс оқыту ретінде. 2010, 6-7бб

ТЕХНОЛОГИИ И СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ВОСПИТАНИЯ В ШКОЛЕ

Оспаова Айгуль Хабдулова,
заместитель директора по учебно-воспитательной
работе школы-лицей №54, г. Астана

«Воспитание – это наука, которая обучает наших детей обходиться без нас».

Педагог, который не сковывает, а освобождает, не подавляет, а возносит, не комкает, а формирует, не диктует, а учит, не требует, а спрашивает, переживает вместе с ребенком много вдохновляющих моментов.

Воспитательные технологии

лично-ориентированная технология

здоровьесберегающая технология

игровая технология

технология создания ситуации успеха

технология коллективных творческих дел

Технология проектной деятельности

Воспитание – это, прежде всего, работа с мыслями, ценностями, системой отношений человека, его эмоционально-волевой и рефлексивной сферами, с тем, что позволяет подростку, молодому человеку, осознавать, оценивать и совершенствовать себя.

* **Задача воспитания** - дать первичный и успешный опыт жизни. В процессе школьных взаимоотношений формируются основы нравственности, кристаллизуется самооценка, самосознание, характер, мировоззрение, уровень жизненных притязаний и жизненные планы.

Технология – это система совокупности знаний, умений, навыков, методов, способов деятельности и алгоритм, научная разработка решения каких-либо проблем.

Воспитательные технологии – это одно из средств воспитания, система научно обоснованных приемов и методик, способствующих установлению таких отношений между субъектами процесса, при которых в непосредственном контакте достигается поставленная цель – приобщение воспитуемых к общечеловеческим культурным ценностям

Здоровьесберегающие технологии - это системный подход к обучению и воспитанию, построенный на стремлении педагога не нанести ущерб здоровью учащихся, создание благоприятного психологического климата на занятиях, охрана здоровья и пропаганда здорового образа жизни.

Виды здоровьесберегающих технологий

Стимулирующие позволяют активизировать собственные силы организма, использовать его ресурсы для выхода нежелательного состояния. Примерами могут быть – температурное закаливание, физические нагрузки.

Защитно-профилактические заключаются в выполнении санитарно-гигиенических норм и требований. Ограничение предельной нагрузки, исключаяющей переутомление.

Компенсаторно-нейтрализующие: физкультминутки, физкультпаузы, которые в какой то мере нейтрализуют неблагоприятное воздействие статичности уроков.

Информационно-обучающие технологии обеспечивают учащимся уровень грамотности, необходимый для эффективной заботы о здоровье

Приемы создания ситуации успеха на уроке

Ситуация успеха – сочетание условий, обеспечивающих успех

Успех- результат подобной ситуации

Главная задача учителя:

- Дать каждому из своих воспитанников возможность пережить радость достижений,
- Осознать свои возможности
- поверить в себя

Проектная деятельность

Қазақ тілі мен әдебиет пәні мұғалімі:
Сұлтанова Э.С.
№ 7 мектеп - лицейі

Қазақ тілі мен әдебиеті пәнінен
оқушылардың шығармашылық
қабілеттерін дамыту

Міндеттері

- Оқушылардың ақыл ой қабілеттерін жетілдіру.
- Шәкірттердің шығармашылық жеке дарындылығын дамыту
- Дарынды оқушының шығармашылық бағытының ашылуына, дамуына, қоршаған ортаға өзін-өзі жарнамалауына көмек көрсету

Жаңартылған білім берудің маңыздылығы – оқушы тұлғасының үйлесімді қолайлы білім беру ортасын құра отырып сын тұрғысынан ойлау, зерттеу жұмыстарын жүргізу, тәжірибе жасау, АҚТ –ны қолдану, коммуникативті қарым-қатынасқа түсу, жеке, жұппен, топта жұмыс жасай білу, функционалды сауаттылықты, шығармашылықты қолдана білуді және оны тиімді жүзеге асыру үшін қажетті тиімді оқыту әдіс-тәсілдерді (бірлескен оқу, модельдеу, бағалау жүйесі, бағалаудың тиімді стратегиялары). Жаңартылған білім беру бағдарламасының ерекшелігі шиыршық қағидатпен берілуі.

- ✦ Бағалау жүйесі де түбегейлі өзгеріске ұшырап, критериялық бағалау жүйесіне өтеді. Критериялық бағалау кезінде оқушылардың үлгерімі алдын ала белгіленген критерийлердің нақты жиынтығы мен өлшенеді. Оқушылардың пән бойынша үлгерімі екі тәсіл мен бағаланады: қалыптастырушы бағалау және жиынтық бағалау. Баланың жан-жақты ізденуін ынталандырады.

- ✦ Қалыптастырушы бағалау күнделікті оқыту мен оқу үдерісінің ажырамас бөлігі болып табылады және тоқсан бойы жүйелі түрде өткізіледі. Қалыптастырушы бағалау үздіксіз жүргізіле отырып, оқушылар мен мұғалім арасындағы кері байланысты қамтамасыз етеді және балл не баға қоймастан оқу үдерісін түзетіп отыруға мүмкіндік береді. Жиынтық бағалау оқу бағдарламасының бөлімдерін (ортақ тақырыптарын және белгілі біроқу кезеңін (тоқсан, оқу жылы, орта білім деңгейі) аяқтаған оқушының үлгерімі туралы ақпарат алу мақсатында балл және баға қою арқылы өткізіледі. Қалыптастырушы бағалау және жиынтық бағалау барлық пәндер бойынша қолданылады.

Оқушылардың шығармашылық қабілетін арттыру үшін:

- 1.Сабақта АКТ-ны тиімді пайдалану;
- 2.Сабақты түрлендіріп өткізу;
- 3.Сабақта оқушылар өздері жасаған суреттер, кестелер мен сызбаларды пайдалану;
- 4.Сабаққа қатысты бейнетаспаларды, фильмдерді көрсету.

Оқушылар шығармашылық қабілетін арттыруда мынадай нәтижеге жетеді:

1. Өз бетімен оқуға, жұмыстануға дағдыланады.
2. Шығармашылық ізденіске жетелейді.
3. Өз ісіне деген сенім пайда болады.
4. Әр нәрсеге сын көзбен қарауға үйренеді.
5. Салыстыруға, қорытынды жасауға үйренеді.
6. Шығармашылық белсенділік артады.

- Сабакты белсенді өткізіп, әр баладан еркін жауап алуға жағдай жасау;
- Сенімділікке баулу үшін баланың жауабын санмен бағалау;
- Қиялын дамыту үшін «Менің ойымша» деген жауапқа дағдыландыру;
- Әр түрлі жауапқа бірдей қарау, жақсысын мадақтап, жаманын сынамау;
- Тіл байлығын дамыту үшін қалайда жауабын соңына дейін тыңдау;
- Жауап беруге тілек білдірмеген баланың өз еркінсіз, қинап сұрамау;
- Жеке тұлға ретінде «Мен» деген рөлін көтеру, өз пікірін калыптастыру.

ЖАЗЫЛЫМ ДАҒДЫСЫ

мәтіндерді өз ойымен байланыстыра отырып жазу

оқылым, тыңдалым және аудиовизуалды материалдар мазмұны негізінде креативті жазу

әртүрлі тақырыптар бойынша қажетті стильді қолдана отырып жазу

мәтіндерді түзету және редакциялау (дайындау)

грамматикалық, пунктуациялық нормаларды сақтап жазу

КІРІКТІРІЛГЕН БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ:

ТЫҢДАЛЫМ

ТІЛДІК ДАҒДЫ

ЖАЗЫЛЫМ

ОҚЫЛЫМ

ТІЛДІК БІЛІМ

АЙТЫЛЫМ

ТІЛДІК САУАТТЫЛЫҚ

ТІЛДІК ТАНЫМ

ШЕШЕНДІК

СУРЕТ БОЙЫНША ӨНГІМЕ ЖАЗУ ЖҰМЫСЫНЫҢ АЛГОРИТМІ

Суреттің тақырыбына назар аудар/оның атауы көбінесе суретшінің ойын, өз туындысында маңызды деп есептеген пікірін анықтайды!

Өңгіменің негізгі ойы және тақырыбын анықтап, соған байланысты ат қойыңыз/өңгіме мен суреттің аттары сәйкес келмеуі мүмкін

Суретші бейнелеген сәтке дейін не болғанын және одан кейін не болатынын көз алдында елестетіп көр

Сурет бойынша әңгімелеу

Өңгіменің композициялық құрылымын есіне түсір. Суреттегі бейнеленген сәт өңгіменің шарықтау шегіне сәйкес болуын есепке ала отырып, жоспар құрыңыз

Суретті тағы да бір мұқият тамашала, оның мазмұнына көңіл болды, неге, не бейнеленген және қалай?!

Айтылым әрекеттері

Айтылым дегеніміз – өзге адамдармен қарым-қатынасқа түсу барысында ойымызды жеткізу үшін тілдік бірліктерді қолдану.

Сөздерді дыбыстау; Интонацияны қолдану; Сұрақтарға жауап беру;
Бір нәрсені түсінбеген жағдайда түсіндіріп беруді өтіну;
Сөйлеген сөзін бақылау және өзін-өзі түзетін отыру;
Пікірталасқа қатысу; Сөйлеу барысында қажетгі стильді қолдану;

Диалогқа қатысу (әңгімеге араласу); Адамдармен сәлемдесу;
Сөйлеу сөзін жоспарлау (презентация жасау барысында); Жест, мимиканы қолдану;
Ақпаратты сұрау немесе айту; Грамматикалық тұлғаларды қолдану;
Сөз және сөйлем екпінін қолдану;
Сөйлеуші сөзін аяқтаған кезде, кезек алып сөз бастау;

Оқиғаларды баяндап беру; Тілді сауатты қолдану;
Сөйлемді қайта құрастыру (*перифраза*), яғни бір нәрсені айтып берудің басқа жолын қарастыру;
Сөйлеушінің сөзін бөлу; Сөйлеу барысында кідіріс жасап отыру.

ОҚЫЛЫМ -

Жазба тілдегі мәтінді түсіну. Ол үшін біз мәтін тілін сөздер деңгейінде, сөйлем деңгейінде және тұтастай мәтін деңгейінде түсіне алуымыз қажет.

- Ішкі дағдылар**
 - Мазмұнын түсіну үшін оқу немесе көз жүгіртпін оқу (*skimming*) – мәтіндегі жалпы идеяны түсіну үшін тез оқып шығу;
 - Нақты ақпараттарды табу үшін оқу (*Scanning*) – мәтін ішіндегі ақпараттарды тауып алу үшін оқу, яғни ол үшін тұтас мәтінді түсініп оқу, мазмұнын білу маңызды емес. Мысалы, мәтіннен қажет пайыздық көрсеткіштерді, жылдарды немесе қажетті сөздерді тауып алу.
- Ішкі дағдылар**
 - Сөз мағынасын контекстен ажырату - мәтін ішіндегі таныс емес сөздің мағынасын түсіну (*болжау*) үшін, оның айналасындағы сөздер мен сөйлемге назар аудару.
 - Мәтін құрылымын түсіну – мәтін құрылымының ұйымдастырылуын түсіну. Мысалы, кіріспе бөлім, негізгі бөлім, қорытынды бөлім.
- Ішкі дағдылар**
 - Детальді түрде оқу - әрбір сөздің мағынасын түсіну үшін мәтінді сөзбе-сөз оқу. Мысалы, келісімшарттағы талаптарды немесе нұсқауларды түсіну үшін сөзбе-сөз оқиымыз.

Айтылымды сыныпта қолдануға арналған жаттығулар

Бақылауға алынған немесе шектелген практикалық жаттығу – сабақ барысында оқушылар тілдік бірліктің белгілі бір түрін ғана қолдануды үйренеді. Тілді сауатты қолдану үшін практикалық жұмыстар жүргізіледі. Жаттығулар тілдің белгілі бір формасына ғана негізделеді.	Жартылай бақылауға алынған практикалық жаттығу – оқушыларға белгілі бір тілдік бірлікті қолданумен қатар өзге де форманы таңдау мүмкіндігі беріледі. Тілді сауатты қолдану және қарым-қатынасқа түсу үшін практикалық жаттығулар ұйымдастырылады. Тапсырма өмірге қажетті жағдаяттарға негізделеді.	Еркін практикалық жаттығулар – қарым-қатынасқа түсуге қажетті еркін практикалық тапсырмаларды қамтиды. Тапсырмалар еркін сөйлеу тақырыптарына негізделеді.
Жаттығу -1	Жаттығу -2	Жаттығу -3
Төмендегі сөйлемдерге ұнатамын және ұнайды сөздерін қойып, айтып көр! 1. Мен гүл өсіргенді 2. Маған гүл өсірген 3. Мен шахмат ойнағанды 4. Маған балық аулаған	Төмендегі сөздерді және болжалды келер шақ жұрнағын пайдаланып, Сен үшін ең жақсы демалыс сәтін сипаттап айтып көр! -ар; -ер; -р; Мысалы: ...қызырар едім, ...барар едім, ...көрер едім, суретке түсірер едім, ...саяхаттар едім, ...демалар едім.	Қазір екі топқа бөлініп, «Мектеп формасы оқушы еркіндігін шектейді» деген тақырыпта пікірталасқа түссіздер. Көк шаршыны суырып алғандар, «Иә, келісеміз» деп аргументтерін ұсынады, ал қызыл шаршыны суырып алғандар қарсы пікір айтып, өз дәлелдемелерін ортаға салады.

Оқушы шығармашылығын дамыту

Theme: Task – based learning in teaching English at a secondary school

INTRODUCTION

1 Theoretical basis of task based learning system in education

1.1 Task based learning system as a teaching process in the context of up dated educational program

1.2 Task based learning strategies in teaching English at a secondary school

Conclusion on the first chapter

2.1 Effective methods of using wide range types of assessment in teaching

English and task evaluation

2.2 Practical activity of involving the learners in task-based learning

CONCLUSION

A task is a range of learning activities from the simple and brief exercises to more complex and lengthy activities such as group problem-solving or simulations and decision-making.

(Breen, 1987:23)

INTRODUCTION

TBL Methodology - “What is Task Based Learning”? Task based learning is a different way to teach languages. It can help the student by placing her in a situation like in the real world. A situation where oral communication is essential for doing a specific task. Task based learning has the advantage of getting the student to use her skills at her current level. To help develop language through its use. It has the advantage of getting the focus of the student toward achieving a goal where language becomes a tool, making the use of language a necessity. Why choose TBL as language teaching method? We have to ask ourselves that question, because if we, as language teachers, don't know which method we are teaching according to or if we do not think about teaching methodology in relation to the different types of learners, to levels, to materials and last but not least to the learning processes of the individual learner, we might as well not teach! Therefore, when we choose TBL, there should be a clear and defined purpose of that choice. Having chosen TBL as language teaching method, the teacher thereby recognizes that “teaching does not and cannot determine the way the learner's language will develop” and that “teachers and learners cannot simply choose what is to be learned”. “The elements of the target language do not simply slot into place in a predictable order” (Peter Skehan 19). This means that we, as teachers, have to let go of the control of the learning process, as if there ever was one! We must accept

that we cannot control what each individual learner has learnt after for example two language lessons and as Peter Skehan says “instruction has no effect on language learning” (18). In TBL the learner should be exposed to as much of the foreign language as possible in order to merely observe the foreign language, then hypothesize over it, and that is individually, and finally experiment with it. One clear purpose of choosing TBL is to increase learner activity; TBL is concerned with learner and not teacher activity and it lies on the teacher to produce and supply different tasks which will give the learner the opportunity to experiment spontaneously, individually and originally with the foreign language. Each task will provide the learner with new personal experience with the foreign language and at this point the teacher has a very important part to play. He or she must take the responsibility of the consciousness raising process, which must follow the experimenting task activities. The consciousness raising part of the TBL method is a crucial for the success of TBL, it is here that the teacher must help learners to recognise differences and similarities, help them to “correct, clarify and deepen” their perceptions of the foreign language. (Michael Lewis 15). All in all, TBL is language learning by doing.

“TASKS are activities where the target language is used by the learner for a communicative purpose (goal) in order to achieve an outcome” As defined by Willis. That means a task can be anything from doing a puzzle to making an airline reservation. A Task-Based approach to Language • allows for a needs analysis to be matched to identified student needs • is supported by the research findings of classroom-centered language learning • allows evaluation to be based on

testing referring to task-based criterion • allows for form-focussed instruction So we should select topics that will motivate learners, engage their attention and promote their language development as efficiently as possible. What are the advantages of TBL 1. Task based learning is useful for moving the focus of the learning process from the teacher to the student. 2. It gives the student a different way of understanding language as a tool instead of as a specific goal. 3. It can bring teaching from abstract knowledge to real world application. 4. A Task is helpful in meeting the immediate needs of the learners and provides a framework for creating classes, interesting and able to address to the students needs.

Let us have a brief explanation about the different phases:

The pre-task phase introduces the class to the topic and the task, activating topic-related words and phrases

The task cycle offers learners the chance to use whatever language they already know in order to carry out the task, and then to improve the language, under teacher guidance, while planning their reports of the task. In the task stage the students complete the task in pairs and the teacher listens to the dialogues. Then the teacher helps to correct the completed tasks in oral or written form. One of the pairs performs their dialogue in front of the class and once the task has been completed the students will hear the native speaking teachers repeat the same dialogue so they can compare it with their own.

In general, the goal of teaching English around the world is the same - to enable students in the future to use the

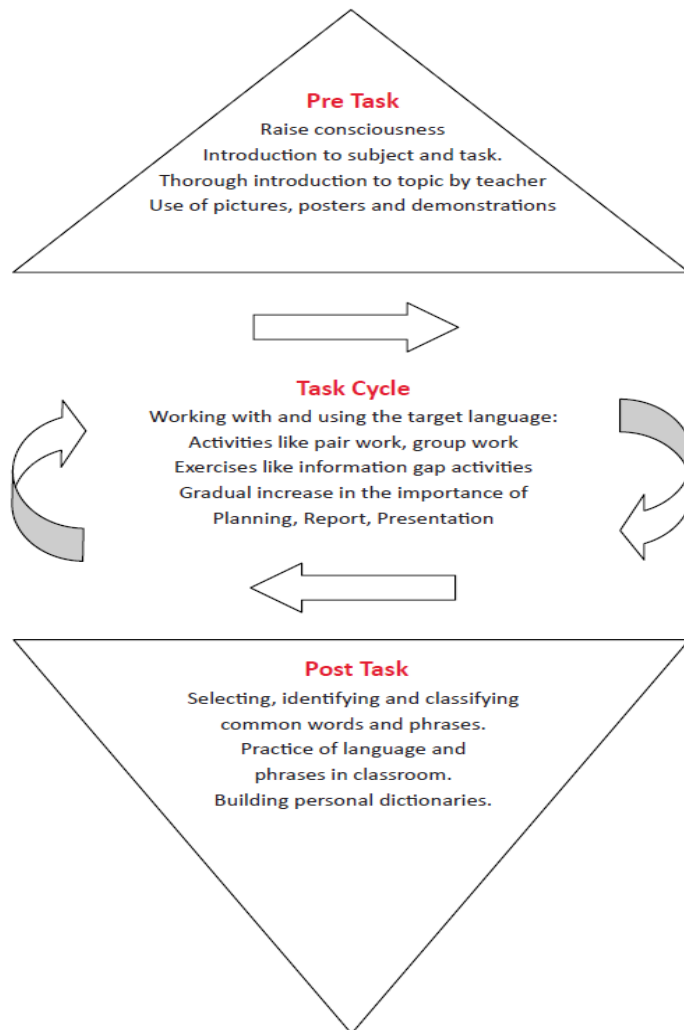
knowledge acquired in school or college, communicating confidently and effectively with English speakers around the world. What is the purpose of teaching English using the task-based method?

It can be argued that this method is based primarily on the development of communication skills. Therefore, it can be argued that the task-based approach is somehow related to another method - communicative language teaching.

TBLT (task based language teaching) has developed from communicative approaches. In TBLT, the task/exercise is a central part of any learning cycle. The task itself as a whole has a relatively large number of defining characteristics, and among them are the following:

- Does the task interest the student?
- Is there a central focus on meaning in the task?
- Is the task related to reality? Can the skills learned in the exercise be used in everyday life?

The structural framework of TBL Just in order to see the TBL cycle, we are enclosing the following framework:

The last phase in the framework, language focus, allows a closer study of some of the specific features occurring in the language used during the task cycle.

The teaching techniques required for task-based learning are not very different from those of ordinary language teaching. The differences lie in the ordering and weighting of activities and in the fact that there is a greater amount of student activity, and less direct, up-from teaching.

Issues concerning task based learning

It is important to be aware of some pitfalls concerning the use of task based learning. Since it encourages students to use their own language and vocabulary, it is necessary for the teacher to help students expand these. Otherwise students will not learn new phrases or words by them selves, but only increase skills in using the language the student already possesses.

This can also be solved by having students change who they work with, so that the stronger students can work with the students who are at a lower level. Where the stronger student should be told to focus on using more advanced words and phrases. This does not help the stronger students though, for that they will need the aid of the teacher.

Another very important thing to remember is that even though after the task cycle is complete, the learning process is not. The evaluation part is critical for the students to become selfaware of the learning they have just gone through. Put crudely there are two parts in the learning process of task based learning of equal import. The first is to do the work and go through the tasks, the second is to get the student to think about what it is he or she has just gone through. If you the teacher do not follow up in the post task, half of the task based learning process is wasted.

TBL activities - examples

Good advice

- Use the foreign language as much as possible.
- Use only mother tongue when necessary for explanation of exercises.
- The pre-task is meant to help create a good atmosphere for learning without anxiety. Give words and supporting sentences for students to use.
- The pre-task must supply words, phrases, ideas to support the individual student in the main task.
- Remember that a pre-task can be anything from for example:

audio text o a video clip o a brainstorm activity o a small exercise (cloze, cross word etc.) o photos (what do you see?) o webpage (what do you see?)

- Anything that will promote the foreign language and set the minds of the students into a certain context and atmosphere.

- The main task must facilitate a process where each student can activate and use his/her own strategies.
- Teacher role in the main task: monitoring the processes of the students working with the main task.
- Remember the importance of the last step, the consciousness raising activities:

Students repeat their process and their work with the main task – must be performed in class – the process will make students realize that language is diverse and that many different structures and words give meaning and can be used for communication.

The teacher **must** pick up and draw attention to relevant grammatical and semantic points in this last phase of the TBL-cycle.

Beginner's level - English for special purposes – technical English

Tools: “What’s this device?”

Pre-task

Ask students to give names of tools. Write them on the blackboard. Add also standard sentences such as “this is a hammer”, “this is a spanner” etc.

Bring a tool box and show real tools to the student. Say or make students say “This is a hammer” and so on.

If you can, show a short instruction video, where some typical tools are used and where the language is not too difficult. Let students add new names to the tools on the blackboard.

Prepare a memory game with selected tools (10-15). The memory game must consist of pictures and written names of tools.

Split the class into groups of 3-4 students and let two groups play against each other in the memory game. Do not play the game with only two students in the game. This may create a lot of fear and anxiety for the individual student who cannot remember all the tools and will do the contrary of what is intended with the pre-task – namely to create a good and safe learning environment.

Follow the memory game with a “What’s this device” exercise for the whole group. This exercise should be run by the teacher.

Let the students see one sentence at a time. They should read and understand each sentence. Let one student read a sentence out aloud, and let others help in the translation, so that this becomes a joint exercise.

When all sentences have been exposed, the students can hopefully guess the name of the device/tool.

student should now be split into groups of two-three people. Each group must now produce their own “What’s this device” exercise. They have to choose a tool from the memory game. The teacher should leave help-sentences and phrases on the blackboard for students to use if they need to. The teacher monitors the process of the production in the different groups and helps only when it is really needed. The student exercise should be written down, so that it can be used as either an oral exercise or a reading exercise. When all groups have finished an exercise and are satisfied with the result, the groups must test the exercise with other groups.

Language consciousness activities

When the groups have tried out their exercise several times with different groups, the teacher must ask for the attention in the class room again and take over the process. The teacher must now point out a group and ask the group to repeat their exercise and show each sentence on the black board. The aim is to give full attention to the language production of this particular group, to look at the sentences, the choice of words and the grammatical structures. At this point the teacher can pick out good examples from the student production and can

at the same time open up for specific grammatical points. Other groups can add suggestions and ask questions.

This is also the time and place for the teacher to draw attention to some things that have been monitored by the teacher during the group work. This activity should be repeated and at least two or three groups should be asked to present their exercise. In this way teaching grammar becomes a lively and relevant activity for the students, because they have all delivered and taken part in the examples that are used for explaining grammatical rules.

Intermediate level – working with texts

You can easily use the method TBL for working with texts at an intermediate level. All you have to do is to be creative and to simply think of a way to turn text reading into a task for the students. Have a pair of scissors, glue, photos maybe and an open and creative mind ready.

Pre-task

- audio text
- a video clip
- a brainstorm activity
- a small exercise (cloze, cross word etc.)
- photos (what do you see?)
- webpage (what do you see?)
- matching exercise with new and difficult vocabulary from the text

The most important thing in the pre-task is to focus on the preparation of the main task. To prepare the students for learning new vocabulary, new phrases, new contexts and areas of investigation. The pre-task should always make students feel ready and comfortable before working with the main task and when working with texts, it is always important to include the main theme of the text and new vocabulary from the text in the phase of the pre-task.

Main Task

Non fiction, example: Split the text into different sections and give the sections numbers. The sections must be divided according to the content. You must hand the text to the students with the marked sections and numbers. You must also hand out another piece of paper with a specific format, like the one below.

You must read the text and fill in the format. Look at the sections in the text and write down the most important information from each section in the first column.

Write down your own experience, opinion, knowledge about the information you find in the text in the second column.

You can let the students work together or alone when they read and fill in the format. When everybody has finished with the text and the format, students should be given time to tell each other what they have chosen to write down in the format. The motivating element here is that it becomes a choice of the student which information to put into the format and that each student will have to make a case for his/her choice when talking about the text in class.

When students tell each other what they have chosen to put down in the format, they are also given a time to work with difficult words and phrases from the text. Here they can ask each other about meanings without being exposed to the attention of the whole class and they can ask the teacher about words and phrases that they did not understand fully in the reading process.

The teacher can walk around in the class room and monitor the students reading and filling in the format and the teacher can listen to the students when they talk about they own work with the text. This phase leaves the teacher with a chance and opportunity to listen in and pick up good examples, but more importantly, to pick up problems and misunderstandings related to the text and the specific language.

Language consciousness activities

You can choose to let different students write their own result from the format on the black board. It should never be only one student alone at the black board. It must always be more than one student who delivers the examples for the consciousness raising activities. Remember that it is always motivating to see for yourself what other students have come up with – especially when you have chosen your own answers for specific reasons and put an effort into it. You must use that feeling as motivation factor in your classes.

You can also choose to do the same activity as an oral activity, where you ask students to read what they have written down in their format. You must then yourself write down some relevant examples on the black board.

It is important to pick up the relevant grammatical points in this phase of the TBL cycle. This is a crucial moment for documenting the necessity of extra work with specific grammatical elements for the students at this level. And you have the full attention of the students, because they have delivered the examples that you work with jointly in class for language consciousness raising activities.

Fiction – short stories, example of:

When you work with fiction and if a text has a straight forward plot, it is easy for you as a teacher to clip up the text and turn the text reading process itself into a common task between a group of students.

The following example is meant to be a main task, but can be expanded with a task like the one described about, using a format for students to fill in. Obviously the following example should not stand alone, but should be included into a full TBL-cycle, like the one described above.

- Divide the text into small sections – logical in relation to the story plot.
- Take a pair of scissors and cut up the text into the sections you have chosen. It should not be more than 4-6 sections.
- Mark each section with letters or numbers.
- Divide the class into groups that match the number of sections.
- Lay the pieces of text (the different cut up sections) on the table, text down, in front of each group and let each student in a group pick up one of the pieces.

- Ask the students to read their own piece of text by themselves.
- When all students in a group have read their own piece of text, they must give tell the rest of the group what the text says.
- Everybody in a group must tell about his/her piece of text.
- The group must now try to put the story into the right sequence.

CONCLUSION

As long as people speak different languages, the world will be interested in learning them. Consequently, the methods of teaching foreign languages will always change, new ones will be created. Each technique is good in its own way, each can be successfully applied to different situations, ages and cases. Some of the teachers focus on grammar, some on the ability to read and perceive written information - in a word, there are so many people, so many opinions, which means everyone will teach according to their beliefs and worldview.

From a theoretical point of view, this method seems very attractive - in general, it synthesizes the most important aspects that are so necessary for a student to successfully master a foreign language. Another obvious "plus" is that the teacher does not have to puzzle over the preparation of assignments, since the method is extremely flexible in use, the teacher can adjust it to almost any lexical (and not only) topic.

Summing up the practical results of the studied method of teaching a foreign language, the following facts can be confirmed:

-The development of spontaneity in speech, the formation of communication skills due to a number of cliches, etc., etc., used in the classroom.

-Getting rid of the language barrier. This is justified by frequent speech practice. The frequency method works – the more you talk, the less fear of a dialogue with a stranger.

№185 ЖББМ КММ

Шығармашылық дарынды балалармен жұмыс істеудің негізі ретінде

Педагог-психолог Базарғалиева

Назерке Әсемханқызы

Байланыс:

87470788941.nazerke.07.88@mail.ru

“Қашан бала ғылым-білімді махаббатпен көксерлік болса, сонда ғана оның аты Адам болады.”

Абай.

Жас бала анадан туғанда екі түрлі мінезбен туады. Біреуі – ішсем, жесем, ұйықтасам деп тұрады. Біреуі білсем екен демекілік. Не көрсе соған талпынып, “ол немене?”, “бұл немене?” деп, “ол неге үйтеді?”, “бұл неге бүйтеді?” деп, көзі көрген, құлағы естігеннің бәрін сұрап, тыныштық көрмейді. Мұның бәрі – білсем екен, көрсем екен, үйренсем екен дегені.

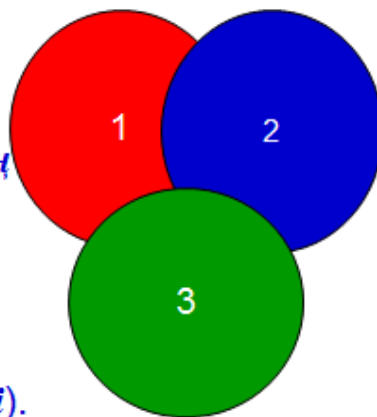
Жетінші сөз

АБАЙ (ИБРАХИМ) ҚУНАНБАЙЕВ

Дж. Рензуллидің дарындылық моделі

- 1 – интеллектуалдық компонент (зейін, ес, және ойлау үрдістерінің деңгейі)
- 2 – креативтік немесе шығармашылық (қиялдың шығармашылық даму деңгейі, ерекшелігі және нәтижелілігі)
- 3 – мотивациялық компонент (танымдық және зерттеу белсенділігі).

“Бізге туғаннан берілген дарын өңделмеген алмазға ұқсайды. “Сібір кенінен” алынған мөлдір, қатты тас тәріздес (бірақ алмаз қаншалықты тамаша болса да, маржан тас екеуінің айырмашылығы жер мен көктің айырмашылығындай). Маржан тас деп- ерен еңбекті қажет ететін тегістелген алмазды айтамыз”.

А. Владимиров

Дарындылық:

Адам психикасының өмір бойы жүйелі түрде дамып, басқалармен салыстырғанда адамның бір немесе бірнеше іс-әрекет төңірегінде әдеттен тыс, сирек кездесетін жоғары нәтижелерге жету мүмкіндігі.

Дарынды балалардың ерекшеліктері:

Дарынды балаға педагогикалық қызмет көрсетудегі дарындылық моделі

Дарынды оқушыға жеке қызмет көрсету моделі

Дарындылық кредосы

- Сен « білуге міндеттісің» дегеннің орнына, « Сенің қолыңнан келеді!» ұстанымы;
- Белгілі жағдайдан, белгісіздікке бетбұрыс жасау қазғидасы;
- Іс -әрекеттің нәтижесіне емес, сол нәтижеге жету барысындағы қуаныш!
- Баланың қиялын ұштай отырып, сұрақ қоя білуге үйрету!
- «Қателеспейтін адам болмайды» қазғидасына үйрету!
- Болашаққа бейімдеу;
- Дамыта оқыту;
- Жеке гана емес, әлеуметтік ойлау қабілетін дамыту!

Дарынды оқушы және орта

Дарынды бала дегеніміз:

өз қатарларынан әлде қайда дамыған, ерекше зейіні бар, белгілі бір іс-әрекет бойынша асқан қабілеттілік танытып, жоғары жетістіктерімен дараланатын бала!

Дарындылықтың бірден бір белгісі

дарынды баланың күнделікті өмірінде болып жатқан түрлі іс-әрекеттің ерекшелігін педагогикалық бақылау әдісін қолдану арқылы анықталады.

Дарындылық тағылымы- даналықтың, құламалықтың, құдіреттіліктің, адамгершіліктің кәусар тамшысы, ағынды тасқыны, дария көлі, мұхиты.

Дарындылықтың параметрлері:

Дарынды баланың мінез-құлқындағы ерекшеліктер:

Мотивациялық
(мотив дарынды оқушыны белгілі бір әрекетке итеремелейді, мазмұнын анықтайды)

Инструменталдық
(іс-әрекеттің әдісін сипаттайды)

Дарындылық туралы екі түрлі қарастырылған

Дарынды баланың мінез-құлқындағы ерекшеліктер:

1. *Іс-әрекетінің өзіндік стратегиялық ерекшеліктері бар оқушы.*
2. *Кез келген іс-әрекетті «өзінше орындауы».*
3. *Кез келген қиын істен жеңілді, жеңілден – қиынды көру ерекшелігімен дараланады.*

Дарындылық:

Айқын дарындылық дарынды оқушының жетістіктерінің айқындығы соншалық, «бұл бала дарынды» деген қағидаға еш күмән жоқ.

Жасырын түрде кездесетін дарындылық баланың іс-әрекетінің нәтижесі көбінде жасырын түрде байқалады.

Жалпы дарындылық деп, жалпылау икемдігі, есте сақтау қабілеті жақсы дамыған, ойлау қабілеті жан-жақты, кез-келген тақырыпта әңгімелесу, мәселелерді шешу және өз тәжірибесінде үйрену деп тұжырымдайды.

Интеллектуалдық (немесе жалпы танымдық) қабілеттер- жалпы дарындылықтың психологиялық ядросы болып табылады.

Нақты дарындылық:

белгілі бір іс-әрекет аймағында, атап айтқанда музыкалық, көркемдік, спорттық т.б. қасиеттері бар балалар.

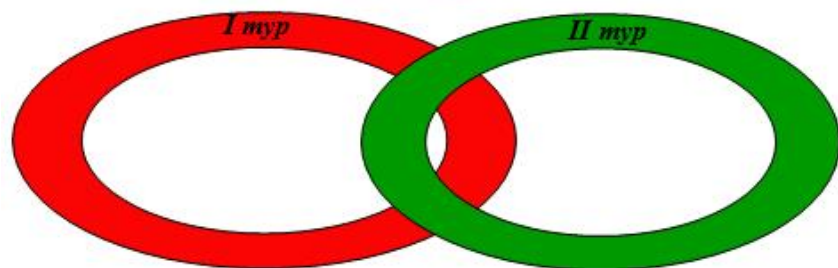
Дарындылықтың түрлері:

- *Интеллектуалды дарындылық;*
- *Академиялық дарындылық;*
- *Көркемдік дарындылық;*
- *Шығармашылық дарындылық;*
- *Лидерлік немесе әлеуметтік дарындылық;*
- *Спорттық дарындылық.*

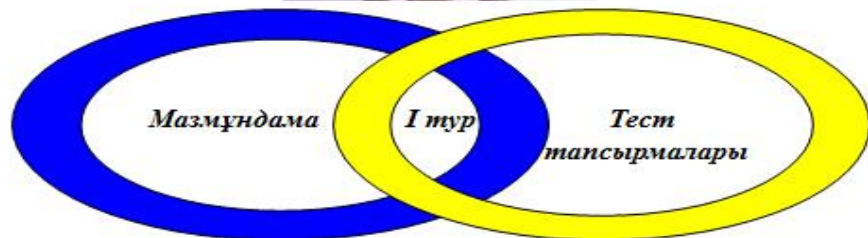
Дарынды балаларды айқындау мен дамытудың тиімді жолдары

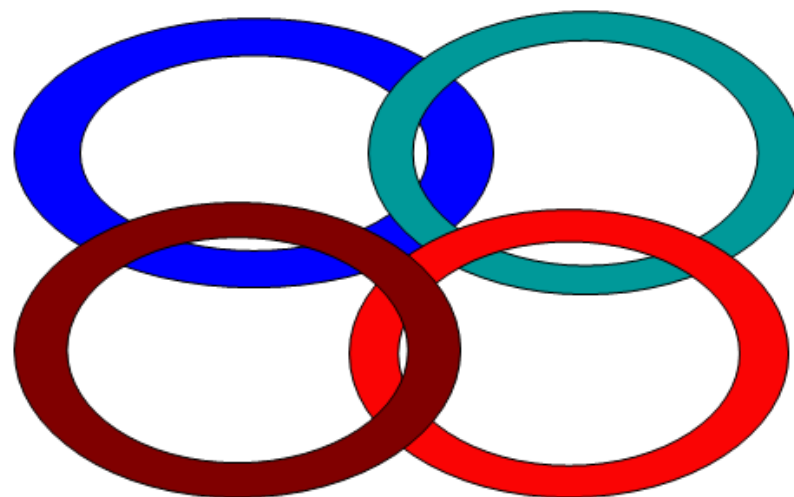
Биология пәнінен олимпиада жүргізу әдістері:

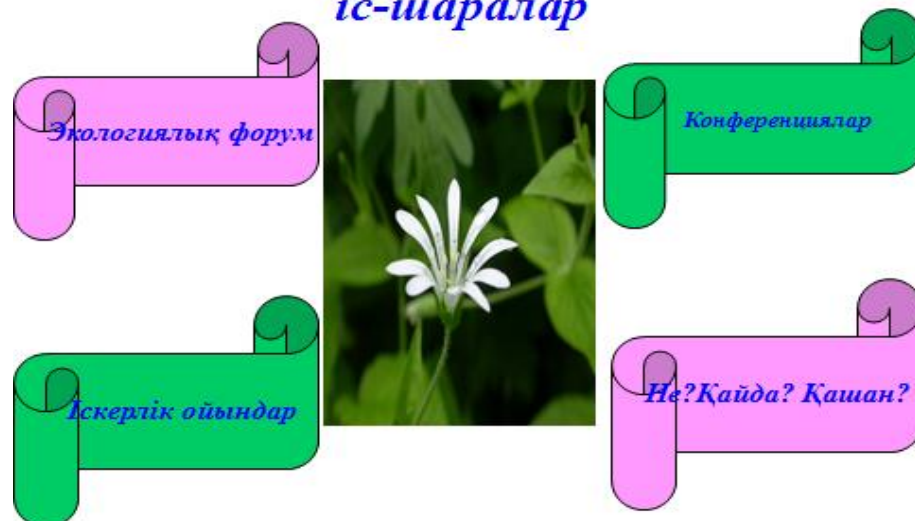
I тур тапсырмалары

II тур тапсырмалары

Биология пәнінен сыныптан тыс іс-шаралар

Дарынды балаларға арналған бағдарлама талаптары:

- *Дарынды оқушының коммуникативтік әрекеттерінің негізгі түрлерін қалыптастыру;
- *Өз мүмкіндіктерін сезініп, өзге адамдардан жеке ерекшеліктерін түсіне білу қабілеттерінің дамуына әсер ету;
- *Зерттеу жұмыстарын жүргізу тәсілдерін қалыптастыру;
- *Шығармашылық ойлау қабілеттерін арттыру;
- *Тілдік білім жүйесін сөйлеу әрекеттерінде қолдану т.б.

Нормативтік – құқықтық құжаттар

- *ҚР Конституциясы 1995 ж. 30 тамыз (1998 ж. 7 қазанда, 2001ж. 21 мамырда енгізілген өзгертулермен)
- *Қазақстан Республикасының "Білім туралы" Заңы.
- *ҚР Тіл туралы. ҚР Заңы 1997 ж. 11 шілде № 151-І (Өгертулермен 2007 ж. 15 қазанына берілген)
- *Тілдерді қолдану мен дамытудың 2001-2010 ж. арналған мемлекеттік бағдарламасы. ҚР Президентінің 2001ж. 7 ақпандағы №550 Жарлығымен бекітілген. (ҚР Президентінің 2004 ж. 29 наурыздағы №1323, 2006ж. 30 мамырдағы № 127 Жарлықтарымен өзгерістер енгізілді).
- * Тілдерді қолдану мен дамытудың 2001-2010 ж. арналған мемлекеттік бағдарламасын іске асыру жөніндегі 2007-2008 ж. арналған іс-шаралар жоспары туралы ҚР Үкіметінің 2007 ж. 14 ақпандағы №108 қаулысы.

“Дарынды балалар” бағдарламасының жұмыс бағыттары:

- I. Дарынды балаларға арналған қосымша оқу бағдарламаларын, тест тапсырмаларын және түрлі бақылау жұмыстарының мәтіндерін дайындау.
- II. Диагностика жүргізу.
- III. Дарынды балалардың шығармашылық потенциалын жүзеге асыруда жағдай тудызу.
- IV. Дарынды балалардың шығармашылық қабілетін дамыту.
- V. Дарынды балалардың шығармашылық дамуының негізгі көзі-ынталандару іс-шараларын өткізу.
- VI. “Дарынды балалар” мәселесі бойынша мұғалімдермен ғылыми-әдістемелік іс-шаралар ұйымдастыру.

Құрметті әріптестер!

Сіздерге оқушыларыңыздың бойында кездесетін дарындылықты анықтау сауалнамасы ұсынылады.

Сауалнама ережесі бойынша сұрақты мұқият оқып, оқушыңыздың бойындағы өзіңізге ұнайтын қабілетін «+» белгісімен, ұнамайтын қасиеттерін «-» белгісімен белгілеңіз.

Іске сәт!

Сауалнама сұрақтары

1. Тәртіпті.
2. Үлгерімі әртүрлі.
3. Жинақы.
4. Тәртібі “түсініксіз”.
5. Ұқыпты.
6. Ситуацияға байланысты көпшілікпен немесе басшымен келіспей қалады.
7. Үнемі жақсы оқиды.
8. Сабақ үстінде қолайсыз сұрақтар қояды.
9. Сабақтан себепсіз қалмайды.
10. Жаңа бастаманы қолдайды.
11. Ортамен тез тіл табысады.
12. Өзіне ұнайтын істі құлшына орындайды.
13. Қабылдауы өте тез.
14. Әзілқой, ашуланшақ.
15. Өз ойын анық жеткізе алады.
16. Өте әділетті.

Сауалнама сұрақтары

1. Тәртіпті.
2. Үлгерімі әртүрлі.
3. Жинақы.
4. Тәртібі “түсініксіз”.
5. Ұқыпты.
6. Ситуацияға байланысты көпшілікпен немесе басшымен келіспей қалады.
7. Үнемі жақсы оқиды.
8. Сабақ үстінде қолайсыз сұрақтар қояды.
9. Сабақтан себепсіз қалмайды.
10. Жаңа бастаманы қолдайды.
11. Ортамен тез тіл табысады.
12. Өзіне ұнайтын істі құлшына орындайды.
13. Қабылдауы өте тез.
14. Әзілқой, ашуланшақ.
15. Өз ойын анық жеткізе алады.
16. Өте әділетті.

Құрметті әріптестер!

Егер сауалнаманың жұп сандары, яғни «+» көп болса, онда сіз дарыны жасырын түрде кездесетін баланың бір қырын аша алдыңыз.

Құттықтаймыз!